

İDARE

Dahiliye Vekâletinin Aylık Mecmuası

Yıl 9

Şubat 1936

Sayı 95

RESMÎ KISIM

Tayinler

Vekâlet emrine alınanlar

İkincikânun 936 ayı içinde takdir edilenler

28/12/935 den 28/1/936 gününe kadar işi bitirilen emekli ve öksüz aylıkları

Kanunlar

T. B. M. M. Kararları

Kararnameler

Devlet Şûrası Kararları

Tamimler

Aramızdan ayrılanlar

GAYRİ RESMÎ KISIM

İdarî ve Adlî Otoriteler tefrikine ait

Prensibin müeyyideleri (Mabait)

İbrahim Âli Erberk

Gazetecilik ve Matbaacılık T. A. Ş.

1936

Resmi Kısım

TAYİNLER
UMUMÎ MÜFETTİŞ ve VALİLER

Sayı: 2/3847

Yeni kurulan Tunceli Valiliğine 2884 sayılı kanunun birinci maddesinin son fıkrasına göre Dördüncü Umumî Müfettişlik te uhdesinde bulunmak üzere sekizinci Kolordu Komutanı Korgeneral Hüseyin Abdullah Alpdoğan'ın Tayini Dahiliye Vekilinin 10/1/936 tarih ve 229 sayılı tezkeresi üzerine İcra Vekilleri Heyetince 10/1/936 da onanmıştır.

10/1/936

Sayı: 2/3848

Açık olan Giresun Valiliğine Emniyet işleri Umum Müdür Muavini Feyyaz Basot'un tayini; Dahiliye Vekilliğinin 10/1/936 tarih ve 226 sayılı tezkeresiyle yapılan Teklifi üzerine İcra Vekilleri Heyetince 11/1/936 da onanmıştır.

11/1/936

BAŞMÜŞAVİRLER

Sayı: 2/3846

Açık olan Üçüncü Umumî Müfettişlik Başmüsavirliğine Giresun Valisi Yahya Sezai'nin tayini, Dahiliye Vekilliğinin 10/1/936 tarih ve 227 sayılı tezkeresi üzerine İcra Vekilleri Heyetince 9/1/936 da onanmıştır.

9/1/936

Sayı: 3907

Yeniden teşkil edilmiş olan Dördüncü Umumî Müfettişlik Başmüsavirliğine Birinci Umumî (Müfettişlik Başmüsaviri Fuat Baturay'ın naklen tayini Dahiliye Vekilliğinin 18/1/936 tarih ve 429 sayılı tezkeresiyle yapılan teklifi üzerine icra Vekilleri Heyetince 21/1/936 da onanmıştır...

21/1/936

MÜŞAVİRLER

Sayı: 11921

Üçüncü Umumî Müfettişlik Emniyet Müşavirliğine" Silifke kaymakamı Mithat'ın tayini tensip edilmiştir.

Bu kararnamenin icrasına Dahiliye Vekili memurdur.

24/1/936

Sayı: 11938

Açık olan Üçüncü Umumî Müfettişlik Asayiş Müşavirliğine 2866 numaralı kanuna tevfikân kadrodaki (8000) kuruş maaşın emsali hasılı olan (266) lira ücretle emekli kurmay binbaşı Celâl'in tayini tensip edilmiştir.

Bu kararnamenin icrasına Dahiliye Vekili memurdur.

29/1/936

Sayı: 11886

Birinci Umumî Müfettişlik Yabancı İşler Müdürlüğüne mezkûr Müfettişlik İstihbarat Müdürü Cem'i Duyan'ın ve Emniyet Müşavirliğine Asayiş Müdürü M. Nuri Onural'ın tayinleri tensip edilmiştir.

Bu kararnamenin icrasına Dahiliye Vekili memurdur.

7/1/936

VALİ ve UMUM MÜDÜR MUAVİNLERİ

Sayı: 11931

Tunceli Vali Muavinliğine Muğla Valisi Cevat Ökmen'in tayini tensip edilmiştir.

Bu kararnamenin icrasına Dahiliye Vekili memurdur.

27/1/936

Sayı: 11882

Açık olan Mahallî İdareler Umum Müdür Muavinliğine Vize kaymakamı İzzettin'in, Nüfus İşleri Umum Müdür Muavinliğine üçüncü sınıf mülkiye Müfettişlerinden Muzafferin, Birinci Umumî Müfettişlik umuru tahririye müdürlüğüne Hasankale kaymakamı Halis'in tayinleri tensip edilmiştir.

Bu kararnamenin icrasına Dahiliye Vekili memurdur.

4/1/936

Sayı: 11899

Açık olan İzmir vali muavinliğine hukuk müşavirliği muavini Cavit Ünver'in ve hukuk müşavirliği muavinliğine Trakya Umumî Müfettişliği iskân müşaviri Sabri Adal'ın, Kızılcahamam kaymakamlığına Hukuk mezunlarından hususî kalem şefi Alaaddin'in naklen ve yeniden tayinleri tensip edilmiştir.

Bu kararnamenin icrasına Dahiliye Vekili memurdun.

15/1/936

ŞUBE MÜDÜRÜ

Sayı: 11895

Açık olan Vilâyetler İdaresi ikinci şube müdürlüğüne Adıyaman kaymakamı Abdullah Şükrü'nün tayini tensip edilmiştir.

Bu kararnamenin icrasına Dahiliye Vekili memurdur;

15/1/936

MÜLKİYE MÜFETTİŞİ

Sayı: 11881

Açık olan üçüncü sınıf mülkiye müfettişliğine Vilâyetler İdaresi umum müdürlüğü ikinci şube müdürü Abidin Erener'in tayini tensip edilmiştir.

4/1/936

KAYMAKAMLAR

Sayı: 11883

Açık olan Sarıyer kaymakamlığına Silivri kaymakamı Rauf'un, Kartal kaymakamlığına Bursa Emniyet Müdürü Salâhaddin'in, Silivri kaymakamlığına Savur kaymakamı Raşid'in, İnebolu kaymakamlığına Nizip kaymakamı Şemseddin'in, Nizip kaymakamlığına staj müddetini bitiren Mahallî İdareler umum müdürlüğünde mülkiye mezunu Arif'in, Eceabat kaymakamlığına Mahallî İdareler Umum Müdürlüğünde mülkiye mezunu Hikmet'in, Kulp kaymakamlığına mülkiye mezunlarından Dumlu nahiyesi müdürü Ekrem'in, Of kaymakamlığına Ankara maiyet memuru Mahmudun, Çorlu kaymakamlığına Gelibolu kaymakamı Niyazi'nin, Gelibolu kaymakamlığına Çorlu kaymakamı Tevfîğin, Turul kaymakamlığına Kağızman kaymakamı Celâl'in, Kağızman kaymakamlığına Turul kaymakamı İhsan'ın, Çıbık kaymakamlığına Ankara maiyet memuru Ekrem'in, Pazar kaymakamlığına Milâs kaymakamı Ahmed'in, Hasankale kaymakamlığına Solhan kaymakamı Avni'nin, Solhan kaymakamlığına Suşehri kaymakamı Alâ-

addin'in, Suşehri kaymakamlığına Pazar kaymakamı Şakir'in, Vize kaymakamlığına eski kaymakamlardan Necati'nin, Burhaniye kaymakamlığına Arapgir kaymakamı İbrahim'in, Arapgir kaymakamlığına Hadım kaymakamı Celâl'in, (Hadım kaymakamlığına Memurin Kanununun 77 nci maddesine tevfikân Of kaymakamı Hâzım'ın), Savur kaymakamlığına Çıbık kaymakamı Ahmet Fevzi'nin naklen ve yeniden tayinleri tensip edilmiştir.

Bu kararnamenin icrasına Dahiliye Vekili memurdur.

4/1/936

MEKTUPÇULAR

Sayı: 11922

Tunceli mektupçuluğuna Tokat mektupçusu Salim'in tayini tensip edilmiştir.

Bu kararnamenin icrasına Dahiliye Vekili memurdur.

24/1/936

Sayı: 11939

Açık olan İzmir mektupçuluğuna Çanakkale mektupçusu Alâaddin'in tayini tensip edilmiştir.

Bu kararnamenin icrasına Dahiliye Vekili memurdur.

29/1/936

VEKÂLET EMRİNE ALINANLAR

VALİ

Görülen lüzuma binaen Kırklareli Valisi Faik Üstün'ün Vekâlet emrine alınması Dahiliye Vekilliğinin 11/1/936 tarih ve 270 sayılı tezkeresi üzerine İcra Vekilleri Heyetinin 14/1/936 toplantısında onanmıştır.

14/1/936

KAYMAKAM

Sayı: 11880

Görülen lüzuma binaen Kartal kaymakamı Hamdi'nin ve Kulp kaymakamı Hüseyin'in Vekâlet emrine alınmaları tensip edilmiştir.

Bu kararnamenin icrasına Dahiliye Vekili memurdur.

4/1/936

TAKDİRLER

936 İkincikânun ayı içinde,

VALİLER

Balıkesir Valisi Salim
Gündoğan:

Ölçüler devriminin gerçek-
leştirilmesi yolunda göstermiş
olduğu sürekli ilgi ve başarı-
dan ötürü İktisat Vekâletince
takdirname ile taltif edilmiştir.

KAYMAKAMLAR

Kalecik Kaymakamı
Ragıp:

İlçebaylığı içindeki yolların
onarılması hususunda göster-
diği yüksek başarıdan ötürü
Ankara Valiliğince takdir
edilmiştir.

Besni Kaymakamı Nesip
Ararat:

Kaçığın men ve takibi
işinde geçen bir sene zarfında
bütün kuvvet ve salâhiyetini
kullanarak çok gayret
göstermiş olduğundan ötürü
takdir edilmiştir.

Meriç Kaymakamı
Memduh Erberk:

Okul binaları yaptırması ve sıralarının tamamlanması hususunda gösterdiği gayret ve başarılarından ötürü Edirne Vilâyetince takdir edilmiştir.

Köyceğiz Kaymakamı
Hilmi Tuncer:

Ödevinde başarısı ve verimli çalışması görüldüğünden ve bilhassa ufak su kaynaklarının geniş hendeklerle göle akıtarak bataklık yapmasının önüne geçmek hususundaki gayretinden ötürü Vilâyetçe takdir edilmiştir.

Torul Kaymakamı
İhsan Olgun:

Kaza dahilinde Köy Kanununun tatbikinde ve köy yollarının yaptırılmasında gösterdiği gayret ve muvaffakiyetten ötürü Vilâyetçe takdir edilmiştir.

MEKTUPÇULAR

Giresun Mektupçusu Kalem işlerde umumî
Tahir Erim: muamelâtı günü gününe
çevirmekte gösterdiği gay-
retten ötürü Vilâyetçe takdir
edilmiştir.

Muğla Mektupçusu 935 yılı Vilâyet yazı işlerinin
Sabri Berken: yolunda ve düzenli gitmesini
temin ve kendisine verilen
işleri başarmak hususunda
gösterdiği gayret ve çalışmadan
ötürü Vilâyetçe takdir
edilmiştir.

NÜFUS MÜDÜRLERİ

Çoruh Nüfus Müdürü Af Kanunu mucibince gizli
Taceddin görelî: nüfusları az bir zamanda tesbit
eylediğinden ötürü Vilâyetçe
takdirname ile taltif edilmiştir.

HUKUK İŞLERİ MÜDÜRLERİ

İzmir Vilâyeti Hukuk işleri Hukuk İşleri Direktör-
eski müdürü şimdi Nufus lüğünde geçen sempati kaza-
İşleri U. Müdürlüğü Ş. 4 Md. nan ve ince işlerdeki ba-
Fuat Yurttaş: şarıcılığından ötürü İzmir
Vilâyetince takdir edilmiştir.

EMEKLİ VE ÖKSÜZ AYLIKLARI

**28/12/935 ten 28/1/936 ya kadar İç Bakanlığınca işi biten
emekli ve öksüz aylıkları:**

<u>Memuriyeti ve ismi</u>	<u>Nev'i tahsis</u>
Nazilli hususî muhasebe tahsildarı Mustafa	Eytam
İznik hususî muhasebe memuru Hüseyin Vehbi	,,
Tokat Vilâyeti daimî encümen başkâtibi	
Mahir Yazar	Tekaüt
Ordu valiliğinden mütekait Tahsin Bayat	Eytam
Alaca nüfus kâtipliğinden mütekait Şükrü	,,
Hacla kazası kaymakamı ölü Fikri	,,
Köprü tahsildarı Mehmet	Tekaüt
Ardanuç nahiyesi müdürü Murtaza	,,
Akçaabat kaymakamlığından mütekait	
Süreyya Sami	Eytam
Gümüşhane hususî muhasebe müdürü	
Mevlüt Aksoy	Tekaüt
Ovacık nahiyesi eski müdürü Mehmet Şakir	,,
Beykoz belediye tahsil şubesi tahsildarı Muhsin	,,
Van Vilâyeti nüfus başkâtibi Cemal Gençer	,,
Ankara Vilâyeti Şorba nahiyesi eski müdürü ve encümei vilâyet azasından Mesut Bekâroğlu	Eytam
Amutka nahiyesi müdürü Rahmi	Tekaüt
Köyceğiz tahrirat kâtibi Hasan Hamdi	,,
İznik kaymakamı Mehmet Emin	Eytam
Sinop hususî muhasebe tahsildarı ölü Yusuf	,,
Tatvan nahiyesi müdürlüğünden mütekait	
Yakup Hilmi	,,
Bergama hususî muhasebe memuru Hüsnü	,,
Ayancık nüfus kâtibi İlyas Sami	,,

Memuriyeti ve ismi**Nev'i tahsis**

Şahin nahiyesi müdürü Halim	Tekaüt
Kırşehir mektupçuluk kalemi ikinci kâtibi	
Recep Öztürk	„
Doğanhisar nahiyesi müdürlüğünden mütekait	
Mehmet Arif	Eytam
Akdağ nahiyesi nüfus memuru Halil Sarıkaya	Tekaüt
Mecitözü tahrirat kâtibi Fazlı Kurşun	„
Emirdağ hususî muhasebe memuru Osman	Eytam
Akçadağ hususî muhasebe tahsildarı Sadık Koç	Tekaüt
Çanakkale daimî encümen başkâtibi Memduh Ünal	„
Göynük nüfus memuru Mustafa Yücel	Eytam
Pasinler hususî muhasebe memuru Rasih	„
Sular müdüriyeti korucusu Mahmut	Tekaüt
Haseki hastanesi deppoy memuru Mahmut	„
Eski Beyazıt dairesi kavası Ali Feyzi	Eytam

KANUNLAR

Tunceli Vilâyeti halkından olup ta Nüfus ve Askerlik Kanunlarına göre kendilerine verilmesi lâzımgelen bazı cezaların affına ve nüfus yazım, ile askerlik işlerine dair kanun

Kanun No. 2887

Kabul tarihi: 8/1/1936

Madde: 1 — Tunceli Vilâyeti halkından olup ta her ne sebeple olursa olsun şimdiye kadar nüfus kütüklerine yazılmamış veya doğum, ölüm, evlenme, boşanma ve kayıp vakalarını yazdırmamış olanlar hakkında (2576) sayılı kanun hükümlerine göre tayin edilen cezalar affolunmuştur.

Bu kanunun tatbik olunduğu müddetçe yukarı fıkra yazılı nüfusa ait işlerden dolayı takip dahi yapılmaz.

Bu vilâyet ahalisinden nakli hane ve tebdili mekân vukuatım yaptırmamış olanlardan kanuna göre alınması lâzım gelen cezalar da affedilmiştir.

Madde: 2 — (2576) sayılı kanunun pulsuz ve cezasız tescile dair hükümleri Tunceli Vilâyeti hakkında iki yıl müddetle tatbik olunur.

Madde: 3 — Tunceli Vilâyeti balkından 1316 dan 1331 yılına kadar (1331 dahil) doğumlulardan iki yıl içinde kendilerini nüfus kütüklerine kaydettirip askerlik şubesine başvuranların askerlik muamelelerinden dolayı görecekları cezalar affolunur ve yalnız muvazzaf hizmetleri yaptırılır.

Büyük yaşta bulunanlar yaşlıları arasında ihtiyata geçirilir

Madde: 4 — Yoklama kaçağı, bakaya, saklı, firarı ve

izinsizlerden iki yıl içinde askerlik şubelerine başvuranların bu suçlarından dolayı haklarında takip yapılmaz.

Madde: 5 — Bu kanun neşri tarihinden itibaren iki yıl müddetle mer'idir.

Madde: 6 — Bu kanun hükümlerini yürütmeğe İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

10/1/1936

2576 numaralı kanun 2752 sayılı Resmî gazetededir.

1931 malî yılı hesabı kat'î kanunu

Kanun No. 2891

Kabul tarihi: 15/1/1936

Madde: 1 — 1931 malî yılı umumî masarifi bitişik (A) cetvelinde gösterildiği gibi (207.547.278) lira (56) kuruştur.

Madde: 2 — Adı geçen yıl umum geliri bitişik (B) cetvelinde gösterildiği gibi (185.538.215) lira (80) kuruştur.

Madde: 3 — Gelecek yıla devri meşrut tahsisat (A) cetvelinde ayrı bir sütunda gösterildiği gibi (5.526.561) lira (69) kuruştur.

Madde: 4 — Muhassasattan 1931 malî yılı içinde sarfedilmeyen ve bitişik (A) cetvelinde ayrı bir sütunda gösterilen (13.730.991) lira (23) kuruş tahsisat artığı iptal olunmuştur.

Madde: 5 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

Madde: 6 — Bu kanunu icraya Maliye Vekili memurdur.

17/1/1936

Sıra No.	Dairelerin isimleri	Muhassasat		Sarfıyat		Gelecek seneye devrolunan tahsisat		İptal olunan tahsisat	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
1	Büyük Millet Meclisi	2 902	187	2 720	465 93			181 721	07
2	Riyaseti Cümhur	324	452	318	009 91			6 442	09
3	Divanı Muhasebat	678	518 70	677	964 15			554	55
4	Başvekalet	963	517 10	954	495 24			9 021	86
5	Şurayı Devlet	211	650 51	194	012 47			17 638	04
6	İstatistik Umum Müdürlüğü	43	838 10	42	970 55			867	55
7	Diyanet İşleri Reisliği	640	350	615	601 91			24 748	09
8	Maliye Vekâleti	34 158	045 80	31 423	279 79			2 734 766	01
9	Düyunu Umumiye	30 366	402 55	30 224	255 53			142 147	02
10	Gümrükler Umum Müdürlüğü	4 825	865 39	4 213	562 66			612 302	73
11	Tapu ve Kadastro Umum M.	1 124	239 37	1 067	157 47			57 471	29
12	Dahiliye Vekâleti	4 297	411 12	3 935	096 83			362 314	29
13	Emniyet İşleri Umum M.	4 195	865 08	4 105	926 97			89 943	43
14	Umum Jandarma K.	8 618	564 58	8 327	948 11			290 616	47
15	Harcıye Vekâleti	3 838	063 01	3 662	556 97			175 506	04

Sıra No.	Dairelerin İsimleri	Mubassasat		Sarfiyat		Gelecek seneye devrolunan tahsisat		İptal olunan tahsisat	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
16	Sihhat ve İctimai Muavenet V.	4 270 749	97	4 036 560	22			234 189	75
17	Adliye Vekâleti	7 628 973	05	7 291 951	22			337 021	83
18	Maarif Vekâleti	10 071 681	63	7 967 105	67	1 840 083	21	264 492	75
19	Nafia Vekâleti	31 340 157	30	26 828 710	47	3 686 478	48	824 968	35
20	İktisat Vekâleti	8 686 698	71	7 727 342	22			959 356	49
21	Milli M. V. (Kara kısmı)	45 287 481	27	42 560 246	62			2 727 234	65
22	Milli M. V. (Hava kısmı)	3 446 214	00	2 270 080	45			1 176 133	55
23	Milli M. V. (Deniz kısmı)	9 760 570	15	7 639 982	19			2 120 587	96
24	Askerî Fabrikalar U. M.	3 413 361	27	3 178 694	19			234 667	08
25	Harita Umum Müdürlüğü	607 614	60	548 033	64			59 580	96
26	Posta, Telgraf ve Telefon U. M.	5 101 760	69	5 015 267	18			86 697	33
Umumi yekûn		226 804 232	95	207 547 278	56	5 526 561	69	13 730 991	23

Büyük Millet Meclisi

Fasıl	Muhassasatın nev'i	Muhassasat		Sarfıyat		İptal olunan tahsisat	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
1	Tahsisat	1 549 200		1 548 500		700	
2	Harcırah	118 812	36	113 605	39	5 206	97
3	Memur maaşları ve tekaüt ikramiyeleri	109 956		107 114	19	2 841	81
4	Müstahtemler ücreti	76 420		76 038	29	381	71
5	Muvakkat tazminat	19 992		19 107	19	884	81
6	Mecruşat	206 000		139 542	23	66 457	77
7	Levazım	17 500		16 070	51	1 429	49
8	Masarifi muhtelif	23 000		22 758	96	241	04
9	Riyaset otomobili masrafı	6 000		4 884	95	1 115	05
10	Masarifi mütenevvia	9 930		7 776	88	2 153	12
11	Memurlar harcırahı	2 000		1 984	64	15	36
12	Resmî telefon masrafı	3 250		3 064	61	185	39
13	Ücretli muhabere ve mükâleme masarifi	500		251	25	248	75
14	Matbaa işletme masarifi	4 200		4 138	80	61	20
15	Kütüphane masarifi	8 000		7 898	55	101	45
16	Beynelmilel Parlâmentolar İttihadına iştirak hissesi	500		208	68	291	32

Fasıl	Muhassasatın nevi	Muhassasât		Sarfıyat Lira K.	İptal olunan tahsisat Lira K.
		Lira	K.		
17	İnşaat ve tamirat	732 700		636 862 27	95 837 37
18	Tesisat ve demirbaş	2 060		1 980 64	79 36
19	788 numaralı kanunun tatbiki masrafı	2 500		2 420 06	79 94
20	Geçen sene düyunu	3 675		540 87	3 134 13
F. M.	1336 - 1929 seneleri mahsubatı	220		220	0
"	1928 senesi düyunu	1.332		1 058 72	273 28
"	1929 "	460 64		459 25	1 39
"	1930 "	3 979		3 979	0
Yekûn		2 002 187		2 720 465 93	181 721 07
Rıyaseti Cümhur					
31	Reisicümhur muhassasatı	173 760		173 760	0
32	Memurlar maaşı	27 717 40		27 100	617 40
33	Müstâhtemler ücreti	37 380		32 380	5 000
34	Yaverler tahsisatı	4 080		3 769 80	310 20
35	Muvakkat tazminat	2 112		1 848	264

Fasıl	Muhassasatın nev'i	Muhassasat		Sarfiyat		İptal olunan tahsilat	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
36	Mefruşat ve demirbaş	3 500		3 491	70	8 30	
37	Levazım	15 500		15 478	66	21 34	
38	Müteferrika	3 000		2 999	99	0 01	
39	Otomobil vesaiti nakliye masarifi	43 500		43 485	96	14 04	
40	Masarifi mütenevvia	4 100		4 085	62	14 38	
41	Harcırah	1 300		1 242	98	57 02	
42	Resmî telefon masrafı	1 300		1 171	30	128 70	
43	Ücretli muhabere ve mükâleme masrafı	400		397	33	2 67	
44	Masarifi gayrimelhuza	5 600		5 596	57	3 43	
	1930 senesi düyunu	1 202	60	1 202		0 60	
	Yekûn	324 452		318 009	91	6 442	09

Divanı Muhasebat

51	Memurlar maaşları ve tekaüt ikramiyesi	411 656	24	411 656	24		
52	Müstahkemler ücreti	14 191	95	14 191	59	0 36	
53	Muvakkat tazminat	53 032	81	53 032		0 81	

Fasl	Muhassasatın nev'i	Muhassasat		Sarfıyat		İptal olunan tahsisat	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
54	Mefruşat ve demirbaş	11 691		11 635 48		55 52	
55	Levazım	11 000		10 996 35		3 65	
56	Müteferrika	4 000		3 998 24		1 76	
57	Masarıfı mütenevvia	7 252		7 248 89		3 11	
58	Harcırah	5 000		4 988 19		11 81	
59	Resmî telefon masrafı	1 406		1 369 68		36 32	
60	Ücretli muhabere ve mükâleme masrafı	50		49 99		0 01	
61	Kitap bedeli ve tercüme masrafı	1 500		1 476 75		23 25	
62	Staj için Avrupaya gönderilecek murakıplar harcırahı ve tahsisatı (Beherine ayda yüz eli lira tahsisat verilir.)	14 507		14 239 28		267 72	
63	İnşaat	123 534		123 531 83		2 17	
64	788 numaralı kanunun tatbiki masrafı	1 000		977 90		22 10	
65	Geçen sene dünyunu	200		74 04		125 96	
F. M.	Vesaiti nakliye masrafı	498 70		498 70		0	
"	1929	142		142		0	
"	1930	17 857		17 857		0	
Yekûn		678 518 70		677 964 15		554 55	

Başvekelet

Fasıl	Muhassasatın nev'i	Muhassasat		Sarfıyat		İptal olunan tahsisat	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
71	Başvekil tahsisatı	8 400		8 400			
72	Memur maaşları ve tekaüt ikramiyesi	60 168		59 020 08		1 147 92	
73	Daimî müstahkemler ücreti	13 560		12 606 07		953 93	
74	Muvakkat tazminat	7 794		7 644		150	
75	Mefruşat ve demirbaş	1 000		910 47		89 53	
76	Levazım	1 700		1 659 08		40 92	
77	Müteferrika	900		867 56		32 44	
78	Başvekelet otomobil masrafı	7 500		7 489 94		10 06	
79	Masarifi mütenevvia	1 290		886 75		403 25	
80	Harcırah	1 800		1 476 42		323 58	
81	Resmî telefon masrafı	1 000		999 28		0 72	
82	Ücretli muhabere ve mükâleme masrafı	450		304 78		145 22	
83	Matbaa masrafı	39 300		39 050 58		249 42	
84	Tahsisatı mesture	801 000		801 000			
85	Masarifi mütenevvia	900		584 76		315 24	
86	Harcırah	3 000		1 451 16		1 548 84	

Fasıl	Muhassasatın nevi	Muhassasat		Şarfiyat		İptal olunan tahsisat	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
87	Aza hakkı huzuru	4 500		3 705		795	
88	Kitap ve risale	950		416 21		533 79	
89	788 numaralı kanunun tatbiki masrafı	2 200		150		2 050	
90	Geçen sene düyunu	1 528 50		1 296 50		232	
F. M.	1336 - 1929 seneleri mahsubatı	4 576 60		4 576 60			
Yekûn		963 517 10		954 495 24		9 021 86	

Şûrayı Devlet

101	Memur maaşları ve tekaüt ikramiyesi	183 376		169 774 10		13 601 90	
102	Müştahtemler ücreti	4 680		4 644 80		15 20	
103	Muvakkat tazminat	9 920		9 628 97		291 03	
104	Mefruşat ve demirbaş	200		198 97		1 03	
105	Levazım	3 500		3 034 10		465 90	
106	Müteferrika	600		555 66		44 34	
107	Masarifi mütenevvia	790		737 22		52 78	
108	Harcırah	900		584 46		315 54	

Fasıl	Muhassasatın nev'i	Muhassasat		Sarfiyat		İptal olunan tahsisat	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
109	Kitap ve risale mübâyaa bedeli	100		98 85		1 15	
110	788 numaralı kanunun tatbiki masrafları	4 200		1 470 83		2 729 17	
111	Geçen sené düyunu	120		0		120	
F. M.	1336 - 1929 seneleri mahsubatı	2 918 51		2 918 51			
"	Muvazenei Umumiye Kanununun 5 inci maddesi	346		346			
Yekûn		211 650 51		194 012 47		17 638 04	

İstatistik Umum Müdürlüğü

121	Memur maaşları ve tekaüt ikramiyesi	18 659 64		114 36	
122	Müştahtemler ücreti	7 714 42		265 58	
123	Muvakkat tazminat	2 802			
124	Mefruşat ve demirbaş	889 29		10 71	
125	Levazım	2 456 91		133 09	
126	Müteferrika	442 38		81 62	
127	Masarifi mütenevvia	236 81		113 19	
128	Harcırah	648 03		51 97	

Fasl	Muhassasatın nev'i	Muhassasat		Sarfiyat		İptal olunan tahsisat	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
129	Resmî telefon masrafı	22		2 50		19 50	
130	Ücretli muhabere ve mükâleme masrafı	160		146 59		13 41	
131	Kitap ve risale	5 150		5 131 70		18 30	
132	Beynelmîlîl İstatistik ve Nüfus Konresine iştirak masrafı	2 400		2 400			
133	Beynelmîlîl İstatistik Enstitüsüne yardım	900		855		44 57	
134	Eski seneler düyunu	44		42 75		1 25	
F. M.	1336 - 1929 seneleri mahsubatı	542 10		542 10			
	Yekûn	43 838 10		42 970 55		867 55	

Diyanet İşleri Reisliği

141	Memur maaşları ve tekaüt ikramiyesi	528 127		517 151 06		10 975 94	
142	Merkez müstahkemleri ücreti	3 720		3 321		399	
143	Vilâyet müstahkemleri ücreti	13 860		13 682 20		177 80	
144	Muvakkat tazminat	5 268		4 833		435	

Fasıl	Muhassasatın nev'i	Muhassasat		Sarfiyat		İptal olunan tahsisat	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
145	Müstahikini ilmiye maaş ve tahsisatı fevkalâdesi	38 762	33	35 863	42	2 898	91
146	Merkez mefruşat ve demirbaşı	90		78	37	11	63
147	Merkez levazımı	900		818	13	81	87
148	Merkez müteferrikası	270		202	72	67	28
149	Vilâyet mefruşat ve demirbaşı	300		136	50	163	50
150	Vilâyet levazımı	2 400		1823	08	576	92
151	Vilâyet müteferrikası	500		448	25	51	75
152	Masarıfı mütenevvia	3 920		3 826	94	93	06
153	Harcırah	2 000		870	51	1 129	49
154	Resmî telefon masrafı	90		23	59	66	41
155	Ücretli muhabere ve mükâleme masrafı	90		0		90	
156	Kur'anıkerim ve chadisi şerife tercüme ve tefsir ücretleriyle bunların ve hutbelerin tabı ve neşir masrafı	4 500		738		3 762	
157	788 numaralı kanunun tatbiki masrafı	600		359		241	
158	Geçen sene düyunu	9 670	75	8 396	10	1 274	65

Fasıl	Muhassasatın nev'i	Muhassasat		Sarfiyat		İptal olunan tahsisat	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
159	Eski seneler düyünü	25 281	92	23 030	04	2 251	88
	Yekûn	640 350		615 601	91	24 748	09

Maliye Vekâleti

171	Vekil tahsisatı	4 800		4 800			
172	Memur maaşları ve tekaüt ikramiyesi	5 998 077	32	5 782 316	51	215 760	81
173	Merkez ücreti	119 100		108 421	03	10 678	97
174	Vilâyet ücreti	472 949	28	444 439	01	28 510	27
175	Muvakkat tazminat	154 068		141 800	21	12 267	79
176	Merkez mefruşat ve demirbaşı	3 935		3 605	66	329	34
177	Merkez levazımı	31 868		29 560	63	2 307	37
178	Merkez müteferrikası	4 608	82	4 421	50	187	32
179	Vekâlet otomobili masrafı	3 500		3 306	30	193	70
180	Vilâyet mefruşat ve demirbaşı	21 488	26	15 848	33	5 639	93
181	Vilâyet levazımı	61 095		52 349	47	8 745	53
182	Vilâyet müteferrikası	13 000		10 804	94	2 195	06

Fesil	Muhassasatın nevi	Muhassasat		Sarfiyat		İptal olunân tahsisat	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
183	Masarifi mütenevvia	321 270		276 520	75	44 749	25
184	Harcırah	264 900		242 680	77	22 219	23
185	Resmî telefon masrafı	3 400		3 080	16	319	84
186	Ücretli muhabere ve mükâleme masrafı	8 525		4 234	78	4 290	22
187	Masarifi mukannene	1 111 827	50	1 111 827	50		
188	Komisyonlara memur gayrimuvazzaf aza ücreti huzuru	116 350		64 144	88	52 205	12
189	Cibayat masrafı	57 043	77	41 270	65	15 773	12
190	Muamelâtı nakdiye	1 133 450		1 027 671	73	105 778	27
191	Tahrir masarifi	330 777	83	261 782	48	68 995	35
192	İstimlakın gayri suretle tefevvüz olunan emval bedeli	200		0		200	
193	Ecebi müthhasısları	6 510	20	5 738	75	771	45
194	Avrupaya gönderilecek müfettişler harcırahı	2 722	05	2 100		622	05
195	Kavanin, nizamât ve mukarrefatı maliye telifik ve tertip masrafı	400		0		400	
196	Tetkikatı maliye masrafı	1 100		50		1 050	
197	İrât getiren millî emval masrafları	32 716	40	7 996	76	24 719	64

Fasıl	Muhassasatın nevi	Muhassasat		Şarfiyat		İptal olunan tahsisat	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
198	İrat getirmiyen milli emval masrafları	203 984	33	159 968	75	44 015	58
199	Millî emval müsterek masraflar	28 893	41	10 382	95	18 510	46
200	1352 numaralı kanun mucibince yapılacak mebani, inşaat masrafları ve istimiâk bedelleri	10 000		9 999	83	0	17
201	İstimiâk bedelleri	15 000		14 909	65	90	35
202	Darphane masrafı	23 652		23 574	90	77	10
203	Damga matbaası	57 010		56 574	79	435	21
204	Mektep ve kurs masrafı	24 251		16 310	20	7 940	80
205	Millî saraylar masarifi umumiyesi	61 320		60 527	57	792	43
206	Masarifi gayrimelhuza	150 000		136 540	96	13 459	04
207	İstanbul Darülfünununun tahsisatı maktuası	770 120		770 120			
208	Darüşşefekaya muavenet	15 000		15 000			
209	Himayetîtal Cemiyetine muavenet	20 000		20 000			
210	Hilâlahmer Cemiyetine muavenet	25 000		0		25 000	
211	Telsiz Telefon Şirketine muavenet	5 000		5 000			
212	Evkafa muavenet	200 000		200 000			
213	Stadyomların inşa ve tesis masraflarına yardım	40 000		40 000			
214	Muhtelit Mübadele Komisyonu masrafı	245 000		245 000			

Fasıl	Muhassasatın nev'i	Muhassasat		Sarfıyat		İptal olunan tahsisat	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
216	Düyunu Umumiye Komiserliği teşkilat masrafı						
217	1351 numaralı kanun mucibince sarfolunacak Ankara şehri inar masrafı	100		0		100	
218	161, 239, 484 numaralı kanunlar mucibince istimal olunacak kereste rüsumu karşılığı	250 000		250 000			
219	Ford mukavelenamesi mucibince verilecek prim karşılığı	20 000		1114 38			
220	İhtiyat tahsisatı	50 000		14 964 81		18 885 62	
221	788 numaralı kanunun tatbiki masrafı	9 221 50		0		35 035 19	
222	Geçen sene düyunu	50 500		44 949 57		9 221 50	
223	Eski seneler düyunu	172 957 18		151 870 25		5 550 43	
224	1513 numaralı kanun mucibince tediye dılecek Düyun karşılığı	244 920 76		185 973 98		21 086 93	
225	Senesinde karşılığı olmayan mahkumunbın borçlar	514 000		424 027 11		58 946 78	
226	1740 numaralı kanun mucibince verilecek taksit bedeli.	2 700		771 28		89 972 89	
		48 000		48 000		1 982 72	

Fasıl	Muhassasatın nev'i	Muhassasat		Sarfiyat		Aptan muassasatı	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
227	Kommerciyale taksit bedeli	275 300		275 298 85		1 15	
228	Reji Jeneral Şirketine itilâfname mucibince verilecek 1931 taksiti	79 363		78 161		1 202	
229	Van gölü merakibi için mahali idarei hususi - yesine muavenet	50 000		50 000			
230	Nâzım sarfiyat	18 775 949 88		18 165 883 95		610 765 93	
231	Barut ve mevaddı infilâkiye, fişek ve av mal - zemesi ve av saçması inhisarları	400 000		0		400 000	
233	Darphane mütedavil sermayesi	5 000		5 000			
F. M.	Tahsisatsız borçlar	42 444 49		29 805 88		12 638 61	
"	Ankara su tesisatı	869 300 50		138 401 01		730 899 49	
"	1931 Muvazenei Umumiye Kanununun 5 inci maddesi mucibince	47 674 90		47 674 90			
"	1336 - 1929 seneleri mahsubatı	76 700 42		76 700 42			
	Yekûn	34 158 045 80		31 423 279 79		2 734 766 01	

Düyüü Umumiye

Fasıl	Muhassasatın nev'i	Muhassasat		Sarfiyat		İptal olunan tahsisat	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
241	Mürettebatı seneviye ve meclis masarifi umu - miyesinden Türkiyeye ait hisse	4 340 300		4 340 000		300	
242	Kambiyo mübayaası karşılığı	10 000		0		10 000	
243	İkramiyeli donanma piyangosu	30 000		30 000			
244	% 5 faizli İstikrazı Dahili	1 084 126		1 081 352	64	2 773	36
245	499 numaralı kanun mucibince Ziraat Bankası - sına verilecek tahsisatı seneviye	555 882		555 882			
246	1375 numaralı kanun ile tasdik olunan mukavvelename mucibince Zürihte Şark Demiryolları Bankasına verilecek taksiti senevi	3 927 000		3 871 780	70	55 219	30
247	Kibrit Şirketinden istikraz olunan meblağın 1931 senesi taksiti	1 727 000		1 727 000			
248	Hidematı vataniye maaş ve tahsisatı fevkalâdesi	38 180		31 388	75	7 791	25
249	Müttekaidin, eytam ve eramil maaş ve tahsisatı fevkalâdesi	16 302 731	11	16 302 731	11		

Fasıl	Muhassasatın nevi	Muhassasat		Sarfiyat		İhtal olunan tahsisat	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
250	551 numaralı kanun mucibince verilecek arazi bedeli	40 000		36 583	75	3 416	25
251	Geçen sene düyunu	50 000		45 263	82	4 736	18
252	Eski seneler düyunu karşılığı	280 000		222 089	32	57 910	68
253	1715 numaralı kanun mucibince Cümhuriyet Merkez Bankası ifa karşılığı	1 847 346		1 847	346		
P. M.	Hükûmeti sakata düyunu	367	38	367	38		
33	1336 - 1929 seneleri mahsubatı	132 470	06	132 470	06		
	Yekûn	30 366 402	55	30 224 255	53	142 147	02

Gümrükler Umum Müdürlüğü

260	Vekil tahsisatı	2 000		2 000			
261	Memur maaşları ve tekaüt ikramiyeleri	2 766 462	69	2 705 532	79	60 929	90
262	Merkez müstahtemleri ücreti	13 248		12 454	74	793	26
263	Vilâyet müstahtemleri ücreti	285 016	53	265 246	34	19 770	19
264	Muvakkat tazminat	27 250		23 993	81	3 256	19

Fasıl	Muhassasatın nev'i	Muhassasat		Sarfiyat		İptal olunan tahsisat	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
265	Merkez mefruşat ve demirbaşı	2 500		2 114 01		385 99	
266	Merkez levazımı	2 430		2 422 98		7 02	
267	Merkez müteferrikası	2 000		1 475 62		524 38	
268	Vilâyet mefruşat ve demirbaşı	13 100		9 347		3 753	
269	Vilâyet levazımı	52 150		41 871 16		10 278 84	
270	Vilâyet müteferrikası	16 000		9 804 81		6 195 19	
271	Masarıfı mütenevvia	102 900		90 612 46		12 287 54	
272	Harcırah	65 750		52 151 78		13 598 22	
273	Resmî telefon masrafı	675		571 90		103 10	
274	Ücretli muhabere ve mükâleme masrafı	4 600		3 113 18		1 486 82	
275	Masarıfı mukannene	207 599 82		205 686 28		1 913 54	
276	Bahri muhafaza vesaiti masrafı	282 500		181 323 34		101 176 66	
277	Levazım ve teçhizat	33 049		20 468 81		12 580 19	
278	Muayyenat	164 906		144 409 59		20 496 41	
279	Tazminat, ihbariye, ikramiye	768 75		0		768 75	
280	Masarıfı mütenevvia	23 330		9 183 54		14 146 46	
281	İstatistik ve gümrük tarife mecmuaları ile muharreratı umumiye'nin tabı ve neşir masarifi	17 961		14 147 04		3 813 96	

Fasıl	Muhassasatın nev'i	Muhassasat		Sarfiyat		İptal olunan tahsisat	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
282	Tartı aletleri mübayaâ ve tamir masrafları	12 000		9 169	14	2 830	86
283	İnşaat ve tamirat	19 401		14 012	10	5 388	90
284	Gümrükler tatbikat kursuna celbedilecek memurların yevmiyeleri	1 500		852		648	
285	788 numaralı kanunun tatbiki masrafı	11 103		7 479	62	3 623	38
286	Geçen sene düyunu	105 683	34	95 942	65	9 740	69
287	Eski seneler düyunu	47 018	44	35 416	31	11 602	13
288	Muhafaza kıtaatı masarifi umumiyesi ve kaçak mücadele masarifi	443 831		158 713	72	285 117	28
289	Vekâlet otomobil masrafı	7 350		6 267	71	1 082	29
290	Askerî ihtisas mahkemeleri masrafı	20 000		15 996	41	4 003	59
F.M.	1336-1929 seneleri mahsubatı	71 781	82	71 781	82		
	Yekûn	4 825 865	39	4 213 562	66	612 302	73
Tapu ve Kadastro Umum Müdürlüğü							
291	Memur maaşları ve tekaüt ikramiyesi	659 750	61	639 232	60	20 518	01

Fasıl	Muhassasatın nevi	Muhassasat		Sarfiyat		İptal olunan tahsisat	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
292	Merkez ücreti	15 660		16 049	39		
293	Vilâyet müstahtemini ücreti	43 420		40 865	45	2 554	55
294	Muvakkat tazminat	15 532		14 470	71	1 061	29
295	Merkez mefrusat ve demirbaşı	6 300		6 141	27	158	73
296	Merkez levazımı	1 750		988	43	761	57
297	Merkez müteferrikası	1 483	36	1 082	04	401	32
298	Vilâyet mefrusat ve demirbaşı	2 618	51	2 038	82	579	69
299	Vilâyet levazımı	8 500		7 547	44	952	56
300	Vilâyet müteferrikası	1 500		1 263	20	236	80
301	Masarifî mütenevvia	26 970		24 909	31	2 060	69
302	Harcırah	32 729	80	31 079	99	1 649	81
303	Resmî telefon masrafı	100		38	85	61	15
304	Ücretli muhabere ve mükâleme masrafı	150		0		150	
305	Masarifî mukannene	400		44	36	355	64
306	Kadastro ve tahdid heyetleri masarifi	204 681	07	195 738	52	8 942	55
307	İstinsah ve münakale ücreti	20 800		19 202	61	1 597	39
308	Tapu ve Kadastro tatbikat kursu masrafı	13 050		10 506	92	2 543	08
309	788 numaralı kanunun tatbiki masrafı	13 621	13	12 050	94	1 570	19

Fasıl	Muhassasatın nev'i	Muhassasat		Sarfıyat		İşgal olunan tahsisat	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
310	Geçen sene düyunu	21 083	48	13 774	54	7 308	94
311	Eski seneler düyunu	20 866	55	16859	22	4 007	33
F. M. 1336 - 1929 seneleri mahsubatı		12 272	86	13 272	86		
Yekûn		1 124 239	37	1 067 157	47	57 541	29

Dahiliye Vekâleti

321	Vekil tahsisatı	4 800		4 800			
322	Memur maaşları ve tekaüt ikramiyesi	3 108 044		2 989 349	01	118 694	99
323	Merkez müstahkemleri ücreti	13 180		10 114	01	3 065	99
324	Vilâyet müstahkemleri ücreti	185 660		179 812	16	5 847	84
325	Muvakkat tazminat	30 000		25 404	06	4 595	94
326	1437 numaralı kanun mucibince Mülkiye Mektebi mezunlarına verilecek avans	2 000		1 600		400	
327	Merkez mefruat ve demirbaşı	2 300		2 188	32	111	68
328	Merkez levazımı	14 600		13 660	20	939	80
329	Merkez müteferrikaşı	3000		2 915	63	84	37

Fasıl	Muhassasatın nev'i	Muhassasat		Sarfıyat		İptal olunan tahsisat	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
330	Vekâlet otomobili masrafı	4 000		3 971	95		28 05
331	Vilâyet mecruat ve demirbaşı	4 500		2 585	71	1 914	29
332	Vilâyet levazımı	55 000		48 993	97	6 006	03
333	Vilâyet müteferrikası	8 000		6 940	37	1 059	63
334	Masarifî mütenevvia	52 320		37 383	38	14 936	62
335	Harcırah	158 000		134 721	90	23 278	10
336	Resmî telefon masrafı	1 350		1 031	43	318	57
337	Ücretli muhabere ve mükâleme masrafı	2 000		769	16	1 230	84
338	Masarifî mukannene	100		0		100	
339	Devir harcırahı	37 935		29 996	22	7 938	78
340	1625 numaralı kanun mucibince verilecek hayvan yem bedeli						
341	İskân masrafı	25 000		20 700	75	4 299	25
342	Tavziat	65 200		54 670	90	10 529	10
343	İnşaat ve tamirat	11 100		6 190	99	4 909	01
344	Nüfus defterlerinin ve evrakının mübayaası tabir ve tamir ve tedidi masrafları	36 580		14 610	73	21 969	27
345	Mecmua masrafı	3 000		2 361	97	638	03
		8 500		5 845	41	2 654	59

Fasl	Muhassasatın nev'i	tahsisat		Sarfiyat		İptal olunan	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
346	Tatbikat kursu masarifi		67 60		0		67 60
347	Müstahtemin ücreti	22 500		21 405 84		1 094 16	
348	Masarifi idare	3 000		1 999 65		1 000 35	
349	Harcırah	8 000		6 753 59		1 246 41	
350	Otomobil ve vesaiti nakliye masrafı	13 700		13 612		88	
351	788 numaralı kanunun tatbiki masrafı	36 000		31 007 66		4 992 34	
352	Geçen sene diyunu	128 531		77 426 19		51 104 81	
353	Eski seneler diyunu	101 904		34 734 15		67 169 85	
F. M.	Telefon tesisi	3 539 50		3 539 50			
"	1336 - 1929 seneleri mahsubatı	144 000 02		144 000 02			
Yekûn		4 297 411 12		3 935 096 83		362 314 29	

Emniyeti Umumiye Umum Müdürlüğü

361	Menur maaşları ve tekaüt ikramiyesi	3 512 104		3 457 765 60		54 338 40	
362	Merkez müstahtemini ücreti	4 680		4 420 21		259 79	
363	Vilayat müstahtemini ücreti	47 668		43 343 84		4 324 16	

Fasıl	Muhassasatın nev'i	Muhassasat		Sarfiyat		İptal olunan tahsisat	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
364	Muvakkat tazminat	77 568		75 603		1 965	
365	Merkez mefruşat ve demirbaşı	1 500		856 85		643 15	
366	Merkez levazımı	1 700		1 696 64		3 36	
367	Merkez müteferrikası	500		498 04		1 96	
368	Vilâyet mefruşat ve demirbaşı	5 409 40		5 277 92		131 48	
369	Vilâyet levazımı	32 000		31 572 01		427 99	
370	Vilâyet müteferrikası	1 750		1 716 33		33 67	
371	Vilâyet ikramiyesi	1 000		758 50		241 50	
372	Masarifi mütenevvia	41 050		39 608 61		1 441 39	
373	Harcırah	46 500		39 882 84		6 617 16	
374	Resmî telefon masrafları	3 250		3 100 35		149 65	
375	Ücretle muhabere ve mükâleme masrafları	6 000		5 294 52		705 48	
376	Levazım	165 000		154 320 72		10 679 28	
377	Masarifi mütenevvia	4 500		3 348 58		1 151 42	
378	Vesaiti nakliye masrafları	13 000		13 005 32			
379	Polis telefonlarının tesis, tamir ve işletme masrafları	3 000		2 823 48		176 52	
380	Polis karakollarının tamir masrafları	2 200		2 140 95		59 05	

Fasıl	Muhassasatın nev'i	Muhassasat		Sarfıyat		İptal olunan tahsisat	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
		180 000		180 000			
381	İstihbarat masrafı						
382	Polis mecmuası tab'iye ve mevaddı iptidaiye ve müteferrik masarifi	4 000		3 796 06		203 94	
383	1475 numaralı kanun mucibince verilecek tazminat	1 700	6 23	1 620	0	80	6 23
384	Ecnebi mütehasısları	600		599 81		0 19	
385	Beynelmîl müessesata iştirak masrafı	1 800		1 583 13		216 87	
386	Polis mektepleri masarifi idaresi	4 000		2 493 11		1 506 89	
387	788 numaralı kanunun tatbiki masrafı	16 263 83		14 005 04		2 258 79	
388	Geçen sene düyunu	6 483 94		4 163 83		2 320 11	
389	Eski seneler düyunu	10 527 68		10 527 68			
F. M. 1336 - 1929 seneleri mahsubatı							
"	Muvazenci Umumiye Kanununun 5 inci mad - desı mucibince	104		104			
	Yekûn	4 195 865 08		4 105 926 97		89 943 43	

Jandarma Umum Kumandanlığı

Fasıl	Muhassasatın nev'i	Muhassasat		Sarfiyat		İptal olunan tahsisat	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
391	Maaşatı umumiye ve tekaüt ikramiyesi	2 310 885		2 278 609	69	32 275	31
392	Müstahtemin ücreti	20 760		19 384	20	1 375	80
393	Muvakkat tazminat	18 000		13 361		4 639	00
394	Merkez mefrusat ve demirbaşı	500		344	17	155	83
395	Merkez levazımı	3 750		2 490	63	1 259	37
396	Merkez müteferrikası	500		323	92	176	08
397	Kumandanlık otomobili masrafı	6 000		4 486	84	1 513	16
398	Vilâyet mefrusat ve demirbaşı	12 000		11 083	40	916	60
399	Vilâyet levazımı	129 000		123 123	68	5 876	32
400	Vilâyet müteferrikası	12 000		9 401	21	2 598	79
401	Masarrifi mütenevvia	72 200		67 604	39	4 595	61
402	Harcırah	186 500		153 227	33	33 272	67
403	Resmî telefon masrafı	1 500		668	27	831	73
404	Ücretli muhabere ve mükâleme masrafı	1 000		613	29	386	71
405	Masarrifi mukannene	100		0		100	

Fasl	Muhassasatın nev'i	Muhassasat		Sarfiyat		İptal olunan tahsisat	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
406	Tayinat	3 720	622	3 576	905	143	716 20
407	Levazımı askeriye	1 356	308	1 351	081	5	226 68
408	Levazım ve teçizat	220	00	216	221	3	778 21
409	Nakliyat	260	000	249	310	10	689 23
410	Hastalanan ve yaralanan efrat ve hayvanların ve müsademedede yaralanan zabıtların tedavî masrafları ve levazımı sıhhiye bedeli	38	517	36	865	1	651 69
411	İnşaat ve tamirat	35	728 45	28	914	6	814 07
412	İk-amiye ve tazminat	28	000	23	636	4	363 89
413	Vesaiti nakliye masrafları	12	400	10	185	2	214 57
414	Memleket dahil ve haricinde hususî ve ücretli müessesatı sıhhiyede tedavî edileceklerin masrafları	3	000	3	205	2	795
415	Spor masrafları	5	000	4	675	324	72
416	Mektepler masrafları	25	000	22	248	2	751 71
417	Matbaa masrafları	2	500	1	550	949	73
418	İmalâthane ve deppoylar masrafları	3	500	3	169	330	11
419	Geçen sene düşünü	91	037	81	874	9	162 80

Fasıl	Muhassasatın nev'i	Muhassasat		Sarfıyat		İptal olunan tahsisat	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
420	Eski seneler Güyünü	16 068		10 193	12	5 874	88
F. M.	1336 - 1929 seneleri mahsubatı	26 189	13	26 189	13		
	Yekûn	8 618 564	58	8 327 948	11	290 616	47

Hariciye Vekâleti

421	Vekil tahsisatı	4 800		4 800			
422	Memur maaşları ve tekaüd ikramiyesi	1 489 784	58	1 440 865	85	48 918	73
423	Merkez müstahtemini ücretleri	41 220		39 959	32	1 260	68
424	Elçilik ve konsolosluklar müstahtemini ücretleri ve akçe farkı	322 017		310 346	60	11 670	40
425	Muvakkat tazminat	33 496		31 240	79	2 255	21
426	Merkez mefruşat ve demirbaşı	2 000		1 293	51	706	49
427	Merkez levazımı	13 400		12 033	74	1 366	26
428	Merkez müteferrikası	7 000		6 667	08	332	92
429	Vekâlet otomobil masrafı	3 500		3 355	20	144	80
430	Elçilik ve konsolosluklar masarifi mütenevviasi	90 000		81 684	29	8 315	71

Fasıl	Muhassasatın nev'i	Muhassasat		Sarfıyat		İptal olunan tahsisat	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
431	Elçilikler için mübayaa olunacak otomobil bedeli	10 000		9 920	97	79 03	
432	Masarifi mütenevvia	297 394		280 004	19	17 389	81
433	Harcırah ve kurye masrafı	140 609	78	123 946	93	16 662	85
434	Resmî telefon masrafı	2 375		2 035	41	339	59
435	Ücretli muhabere ve mükâleme masrafı	185 000		163 924	12	21 075	88
436	Tahsisatı daima	19 500		13 163	54	6 336	46
437	Masarifi mütenevvia	140 000		135 835	98	4 164	02
438	Misafirini ecnebiye otomobili masrafı	5 500		5 498	25	1 75	
439	Telifat ve neşriyat	13 500		10 743	09	2 756	91
440	Matbaa masrafı	900		529	75	370	25
441	Kongre, konferans, komisyonlar masrafı	105 000		102 271	07	2 728	93
442	Hakem Mahkeme ve Heyetleri ile Uzlaşma komisyonları	0		0		0	
443	Muhtelit hakem mahkemeleri ücret ve masarifi	82 552		81 394	99	1 157	01

Fesd	Muhassasatın nev'i	Muhassasat		Sarfıyat		İptal olunan tahsisat	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
444	Tahdidî Hudud Komisyonu ücreti, harcırah, masarifi idare ve kule masrafları	3 850		3 100		750 00	
445	Ajans tahsisatı	150 000		150 000			
446	788 numaralı kanunun tatbiki masrafları	10 206		8 501 29		1 704 71	
447	Geçen sene düyunu	33 404 56		25 154 61		8 249 95	
448	Eski seneler düyunu	47 241 86		30 474 17		16 767 69	
F. M.	1336 - 1929 seneleri mahsubatı	583 812 23		583 812 23			
	Yekûn	3 838 063 01		3 662 556 97		175 506 04	

Sıhhat ve İctimâî Muavenet Vekâleti

461	Vekil tahsisatı	4 800		4 800			
462	Memur maaşları ve tekaüt ikramiyesi	1 167 626		1 110 276 11		57 359 89	
463	Merkez müstahtemini ücreti	45 240		41 152 53		4 087 47	

Fasl	Muhassasatın nev'i	Muhassasat		Sarfiyat		İptal olunan tahsisat	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
464	Vilâyat müstahtemini ücreti	211 640		202 554	50	9 085	50
465	Muvakkat tazminat	21 250		20 742		508	
466	Merkez mefruşat ve demirbaşı	600		468	43	131	57
467	Merkez levazımı	5 900		5 649	45	250	55
468	Merkez müteferrikası	1 500		1 367	77	132	23
469	Vekâlet otomobili masrafı	3 459	15	3 458	38	0	77
470	Vilâyat mefruşat ve demirbaşı	1 000		999	99	0	01
471	Vilâyat levazımı	15 500		14 188	64	1 311	36
472	Vilâyat müteferrikası	3 000		2 615	01	384	99
473	Masarifi mütenevvîa	17 358		15 374	18	1 983	82
474	Harcırah	36 000		33 743	98	2 256	02
475	Enebi memleketlere gönderilecek memurlar harcırahı	4 000		4 000			
476	Resmî telefon masrafı	1 200		950	11	249	89
477	Ücretli muhabere ve mükâleme masrafı	1 300		414	62	885	38

Fasl	Muhassasatın nevi	Muhassasat		Sarfiyat		İptal olunan tahsisat	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
478	Masarifi mukannene	300		11 02		288 98	
479	Sari ve salgın hastalıklarla mücadele masrafı	63 500		53 727 90		9 772 10	
480	Trahom mücadelesi masrafı	79 150		74 586 16		4 563 84	
481	Zührevi hastalıklarla mücadele masrafı	197 420		191 283 47		6 136 53	
482	Cüzzam mücadele masrafı	10				10	
483	Verem mücadele masrafı	32 200		23 946 73		8 253 27	
484	Sıtma mücadele masrafı	771 869 58		753 682 48		18 187 10	
485	Masarifi mütenevvia	10 950		8 783 73		2 166 27	
486	Soyyar küçük shhiye memurlarına 1754 numara- ralı kanun mucibince verilecek yem bedeli	57 240		45 621 05		11 618 95	
487	Vesaiti nakliye masarifi	1 550		1 454 80		95 20	
488	İnşaat, tesisat, tamirat ve istimlak	72 000		37 675 89		34 324 11	
489	Staj için ecnebi memleketlere gönderilecek doktorların harcırahları ve tahsil masrafları	10 000		5 896 69		4 103 31	
490	Muaveneti ihtimaiye müessesese ve cemiyetlerine yardım	6 760		5 550		1210	

İşin	Muhassasatın nev'i	Muhassasat		Sarfıyat		İptal olunan tahsisat	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
491	Umumi sıhhat işleri müesseseleri masrafı	61 500		53 446	24	8 053	76
492	İçtimai muavenet işleri müesseseleri masrafı	563 489	75	633 950	41	29 539	34
493	Doğum ve çocuk bakım evleri	154 000		150 240	01	3 759	99
494	788 numaralı kanunun tatbiki masrafı	3 000		2 148	95	851	05
495	Geçen sene düşünü	10 092	42	9 146	23	946	19
496	Eski seneler düşünü	26 640	10	16 195	41	10 444	69
497	1437 numaralı kanunun tatbiki masrafı	5 000		3 800		1 200	
F. M.	Muhasebei Umumiye Kanununun 55 inci maddesi mücibince	816	86	816	69	0	17
"	Hükümet kinini 1951 numaralı kanun mücibince	78 469	45	78 432	00	37	45
"	1336 - 1929 seneleri mahsubatı	423 408	66	423 408	66		
	Yekün	4 270 749	97	4 036 560	22	234 189	75

Adliye Vekâleti

Pasıl	Muhassasatın nev'i	Muhassasat		Şarfiyat		Gelecek seneye devrolunan tahsisat		İptal olunan tahsisat	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
501	Vekil tahsisatı	4 800		4 542	96			257	04
502	Memur maaşları ve tekalüt ikramiyesi	4 903	363	4 840	755 33			62	607 67
503	Merkez müstahtemini ücreti	107	250	100	260 05			6	989 95
504	Vilâyet müstahtemini ücreti	737	374 35	718	611 61			18	762 74
505	Muvakkat tazminat	52	224 70	51	230 72			993	98
506	Merkez mefruşat ve demirbaşı	1	000	898	87			101	13
507	Merkez levazımı	7	500	7	005 26			494	74
508	Merkez müteferrikası	1	400	1	388 76			11	24
509	Vekâlet otomobili masrafı	2	500	2	100 45			399	55
510	Vilâyet mefruşat ve demirbaşı	59	011 73	57	096 79			1	914 94
511	Vilâyet levazımı	109	187 15	100	654 60			8	532 55
512	Vilâyet müteferrikası	7	500	6	699 61			800	39
513	Masarfî mütenevviva	85	200	79	273 45			5	926 55
514	Harcirah	170	000	156	975 92			13	024 08

Fasıl	Muhassasatın nevi	Muhassasat		Sarfiyat		Gelecek seneye devrolunan tahsisat		İptal olunan tahsisat	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
515	Resmî telefon masrafı	1 400		1 262	57			137	43
516	Ücretli muhabere ve mükâleme masrafı								
517	Masarifi mütenevvia	1 000		603	55			396	45
518	Vesaiti nakliye masrafı	85 757	69	69 558	51			16 199	18
519	Telif, tercüme, cem ve tabı, kavanin masraf ve hukukî esereler mübayaâ bedeli	5 609	45	4 916	17			693	28
520	Adliye Cridesi ve temyiz kararları tabı masrafları ve makaleler ücreti	3 621	64	3 604	74			16	90
521	Adli tıp işleri müessesesi masrafı	8 000		7 764	22			235	78
522	Hapishaneler masarifi	16 500		16 470	74			29	26
523	Leyli Hukuk Mektebi masrafı	727 075		616 816	98			110 258	02
524	Meslek Mektebi masarifi idaresi	42 080		40 623	75			1 456	25
525	788 numaralı kanunun tatbiki masarifi	600		424	49			175	51
		6 000		5 239	93			760	07

Fasıl	Muhassasatın nevi	Muhassasat		Sarfıyat		Gelecek seneye devrolunan tahsisat		İptal olunan tahsisat	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
526	Geçen sene düyunu	71 069	38	62 697	48			8 371	90
527	Eski seneler düyunu	143 399	26	130 096	44			13 302	82
528	Süvari mübaşirlerine maktuan ayda 4 lira 45 kuruş hesabı ile verilecek yem bedeli	29 957	65	28 433	57			1 524	08
529	Hukuk mezunlarına altı sar aylık itibarı ile şehri 50 liradan verilecek staj ücreti	32 027	08	27 273	21			4 753	87
530	İhtisas mahkemeleri ücreti	158 752	97	100 858	49			57 894	48
F.M.	1336 - 1929 seneleri mahsubatı	47 075	20	47 075	20				
"	Bütçe Kanununun 5 inci maddesi mücbince	736	80	736	80				
Yekün		7 628 973	05	7 291 951	22			337 021	83

Maarif Vekâleti

Fasl	Muhassasatın nev'i	Muhassasat		Sarfiyat		Gelecek seneye devrolunan tahsisat		İptal olunan tahsisat	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
531	Vekil tahsisatı	4 800		4 800					
532	Memur maaşları ve tokaüd ikramiyesi	2 672 734	50	2 627 432	39			45 302	11
533	Merkez müstahdemleri ücreti	24 868		24 857	42			10	58
534	Vilâyet müşahdemleri ücreti	514 763	60	505 174	90			9 588	70
535	Muvakkat tazminat	46 573	29	42 967	15			3 606	14
536	1702 numaralı kanun mucibince verilecek ücretler	242 520	12	227 491	31			15 028	81
537	Merkez mefruşat ve demirbaşı	450		280	86			169	14
538	Merkez levazımı	5 175		4 840	70			334	30
539	Merkez müteferrikası	2 212	70	2 161	41			51	29
540	Vekâlet otomobili masrafı	3 150		3 128	85			21	15
541	Vilâyet mefruşat ve demirbaşı	10		5				5	
542	Vilâyet levazımı	5 150		4 641	51			508	49
543	Vilâyet müteferrikası	2 200		1 891	79			308	21

Fasıl	Muhaseaatın nev'i	Muhaseaat		Sarfiyat		Gelecek seneye devrolunan tahsisat		İhtal olunan tahsisat	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
544	Masarifi mütenevvia	14 070		11 705	79			2 364	21
545	Harcırah	57 950		53 293	40			4 656	60
546	Resmî telefon masarifi	1 500		1 161	20			338	80
547	Ücretli muhabere ve mükâleme masrafı	450		441	56			8	44
548	Masarifi mukannene	90						90	
549	Tesvik ve muavenet	15 001		15 000				1	00
550	Tetkik ve ilmi rehberler, mecmualar mükâfatı	2 250		1 284	10			965	90
551	Tarih Encümeni masarifi	610		519	15			90	85
552	Enebi mütehassıs ve muallimler	153 611	58	149 957	25			3 654	33
553	Beynelmilel kongre, sergi ve müsabakalara iştirak ve ilmi tetkik için gönderileceklerin harcırahı	1							1
554	İlk ve orta tedrisat muallimleri ile ilk tedrisat müfettişleri kursları masraf, harcırah ve ücretleri	15 000		12 714	36			2 285	64

Fasıl	Muhassasatın ne'vi	Muhassasat		Sarfiyat		Gelecek seneye devrolunan tahsisat		İptal olunan tahsisat	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
555	Dil heyeti masrafı	7 285	74	7 064	23			221	51
556	Mülkiye, Yüksek Muallim, Orta Muallim Mektepleri, Güzel Sanatlar Akademisi	184 040		179 202	46			4 837	54
557	Liseler, Orta Mektepler	488 822	06	464 613	50			24 208	56
558	Muallim ve köy Muallim Mektepleri masrafı	663 847	17	630 987	62			32 859	55
559	Musiki Muallim Mektebi	29 000		28 712	67			287	33
560	Ticaret ve Sanat Mektepleri	6 300		4 152	49			2 147	51
561	Meslek Mektepleri masrafı	552 825	30	504 514	44			48 310	86
562	Müesseseler masarifi	62 100		59 888	27			2 211	73
563	Preventaryom masrafı	27 000		21 509	02			5 490	98
564	Levazımı tesisiye	89 085	63	78 809	74			10 275	89
565	Mekteb kütüphanelerine alınacak kitap ve mecmua bedelleri ve bunlara aid masraf	18 100		13 925	65			4 174	35
566	İnşaat ve tamirat	86 870		74 613	65			12 256	35

Fasl	Muhassasatın nev'i	Muhassasat		Sarfiyat		Gelecek seneye devrolunan tahsisat		İptal olunan tahsisat	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
567	Ecnebi mekteblere gönderilecek talebenin tahsil ve yol masrafları	369 738		357 145 02				12 592 98	
568	Ecnebi memleketlerde talebe müfettişliği	9 000		6 953 25				2 046 75	
569	Nesriyata yardım	38 500		38 454				46	
570	Lisan muallimi yetiştirmek için hususî mekteblere verilecek talebe ücreti	4 013 59		4 000				13 59	
571	Halkı tenvir için seyyar sinema masrafı ve millet mekteplerine yardım ve türk kültürünün neşir ve tamimi	1						1	
572	Tarihî eserlerin muhafaza masrafı	8 774 72		8 551 53				223 19	
573	788 numaralı kanunun tatbik masrafı	24 000		23 018 31				981 69	
574	Geçen senec düyunu	42 704		39 712 59				2 694 41	
575	Eski seneler düyunu	95 700 69		90 437 74				5 262 95	

Fasıl	Muhassasatın nev'i	Muhassasat		Sarfiyat		Gelecek seneye devrolunan tahsisat		İptisai osunan tahsisat	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
F.M.	Muallim mekteplerine muavenet	2 794	943 47	964	328 40	1 830	615 07	0	
"	Pansiyonlar	340	516 93	336	559 59			3 957	34
"	Şehir yatı ve sanat mekteplerine muavenet	299	803 87	290	335 73	9 468	14		
"	Mektep kitaplarının mütedavil sermayesi	37	562 69	37	562 69				
"	1336 - 1929 seneleri düyunu	6	302 98	6	302 98				
	Yekûn	10 071	681 63	7 967	105 67	1 840	083 21	264	492 75

Nafia Vekâleti

581	Vekil tahsisatı	4 480	4 800		
582	Memur maaşları ve tekaüd ikramiyesi	767	564	686	536 92
583	Merkez icuratu	35	640	31	387 36
584	Vilâyet müstahdemleri ücreti	152	100	121	192 43
585	Muvakkat tazminat	18	408	15	133 38
					81 027 08
					4 252 64
					30 907 57
					3 274 62

Fasıl	Muhassasatın nevi	Muhassasat		Sarfıyat		Gelecek seneye devrolunan tahsisat		İptal olunan tahsisat	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
586	Mühendis mektebi mezunlarına 1216 numaralı kanun mucibince verilecek avans	6 400		3 400				3 000	
587	1616 numaralı kanun mucibince Fen mektebi mezunlarına verilecek avans	5 300		0				5 300	
588	Merkez mefruşat ve demirbaşı	1 000		793 32				206 68	
589	Merkez levazımı	9 000		7 996 30				1 003 70	
590	Merkez müteferrikası	3 000		1 366 80				1 633 20	
591	Vekâlet otomobili masrafı	3 500		3 322 50				177 50	
592	Vilâyet mefruşat ve demirbaşı	3 000		1 564 42				1 435 58	
593	Vilâyet levazımı	7 500		5 264 83				2 235 17	
594	Vilâyet müteferrikası	2 000		1 039 83				960 17	
595	Masarifî mütenevvia	32 010		24 412 80				7 597 20	
596	Harcırah	52 250		43 843 53				8 406 47	
597	Resmî telefon masrafı	1 200		978 11				221 89	
598	Ücretli muhabere ve mükâleme masrafı	1 000		442 18				557 82	

Fasl	Muhassasatın nevi	Muhassasat		Sarfiyat		Gelecek seneye devrolunan tahsisat		İptal olunan tahsisat	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
599	Masarifi mukannene	500		10	49			489	51
600	Yollar ve büyük köprüler inşaat ve müstacel tamirat masrafı	535	514	510	162	77		25	351
601	Sular	1 252	737	61	1 091	282	78	161	454
602	Levazım ve alâti mütenevvia	8 000		5 079	35			2 920	65
603	Kıtab ve fennî risaleler bedeli ve telifat ve mühim tercüme masrafı	500		385	47			114	53
604	Ecnebi mütehasşıs lar ve tercüman ları	65 000		61 446	96			3 553	04
605	Cemiyeti Akvam komiserinin tahsisatı	4 000		3 885	61			114	39
606	Fennî kongrelere iştirak masrafı	400		14	46			385	54
607	Ecnebi memleketlere gönderilecek memurlar ve stajiyer mühendislerin harcırahı	1 500		635	19			864	81
608	Yüksek Mühendis Mektebine mua-yenet	299	225	299	225				

Fasıl	Muhassasatın nev'i	Muhassasat		Sarfiyat		Gelecek seneye devrolunan tahsisat		İptal olunan tahsisat	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
609	Devlet demiryolları inşaatı	21 567 242	12	21 236 054	67			331 187	45
610	Şark demiryolları tesisatından Hükümet hissesi ile Edirneye kadar yeniden yapılacak hattın istikşaf masrafı ve İzmir - Kasaba demiryolu açığı karşılığı, Mudanya - Bursa demiryolunun mübayaası bedeli	45 328		45 327	55				0 45
611	Nafia fen mektebi daimi masrafı	40 700		33 562	54			7 137	46
612	Nafia fen mektebi tesis masrafı	4 100		3 042	48			1 057	52
613	788 numaralı kanunun tatbiki masrafı	4 500		3 254	68			1 245	32
614	Geçen sene düyunu	713 137	27	640 578	28			72 558	99
615	Eski seneler düyunu	540 649		476 313	66			64 335	34
F.M.	1336 - 1929 seneleri mahsubatı	367	20	367	20				
"	Şose ve köprüler inşaatına yardım	5 151 085	10	1 464 606	62	3 686 478	48		
	Yekûn	31 340 157	30	26 828 710	47	3 686 478	48	824 988	35

İktisad Vekâleti

Fasıl	Muhassasatın nev'i	Muhassasat		Sarfiyat		İptal olunan tahsisat	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
621	Vekil tahsisatı	6 800		6 370		430	
622	Memur maaşları ve tekaüt ikramiyesi	2 114 365	62	1 940 796	96	173 568	66
623	Merkez ücreti	141 610		125 674	79	15 935	21
624	Vilâyet müstahtemin ücreti	729 987	38	662 065	55	67 930	83
625	Muvakkat tazminat	37 424	00	29 532	46	7 891	54
626	Temsil tahsisatı ve akçe farkı	45 000		29 539	18	15 460	82
627	Vekâlete merbut âli mektep mezunlarına 1437 numaralı kanun mucibince verilecek avans	2 600		600		2 000	
628	Geceleri vazife ifa ettirilen liman memurlarına verilecek ücret	4 000		2 290	19	1 709	81
629	Merkez mefrusat ve demirbaşı	3 000		2 621	84	378	16
630	Merkez kıyazını	14 100		11 637	89	2 462	11
631	Merkez müteferrikası	4 800		3 951	85	848	15
632	Vekâlet otomobili masrafı	10 850		10 797	10	52	90

Fasıl	Muhassasatın nev'i	Muhassasat		Sarfiyat		İptal olunan tahsisat	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
633	Vilâyet mefruşat ve demirbaşı	12 480		7 823	82	4 656	18
634	Vilâyet levazımı	22 500		17 164	95	5 335	05
635	Vilâyet müteferrikası	12 500		6 976	36	5 523	64
636	Liman idareleri vesaiti nakliye masrafı	14 500		10 088	71	4 411	29
637	Masarifi mütenevvia	165 390		129 329	12	36 060	88
638	Harcırah	131 000		106 948	13	24 051	87
639	Resmî telefon masrafı	4 000		3 064	12	935	88
640	Ücretli muhabere ve mükâleme masrafı	6 400		3 058	86	3 341	14
641	Masarifi mukannene	8 200		6 976	80	1 223	20
642	Mümessiller masrafı	24 000		14 259	08	9 740	92
643	Teşvikler ve mükâfatlar	16 800		14 711	67	2 088	33
644	Dahilde ve haricte sergiler açmak ve sergilere yardım ve iştirak etmek ve nümune tedarik ve teşhiri masrafı	18 000		16 868	62	1 131	38
645	Telifat, neşriyat ve propaganda	42 000		39 974	77	2 025	23
646	Levazım ve alâti fenniye	11 600		8 421	63	3 178	37
647	Kongreler ve beynelmilel müessesat masrafı	17 000		11 363	38	5 636	62
648	Masarifi mütenevvia	2 700		2 363	36	336	64

Fasl	Muhassasatın nev'i	Muhassasat		Sarfiyat		İptal olunan tahsisat	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
649	Ecnebi mütehasşısırları ve tercümanları	172 200		143 604	18	28 595	82
650	Dahilde tahsil ettirilmekte olan talebinin mektep ve yol masrafları	14 000		10 378	70	3 621	30
651	Staj ve ihtisas masrafları	153 600		146 902	71	6 697	29
652	Mektepler ve kurslar	273 500		263 500	77	9 999	23
653	Mücadele	306 092		257 818	04	48 273	96
654	İslah ve teksir ve tetkikat	367 786	08	331 388	64	36 397	44
655	Yardımlar	784 310	81	750 716	86	33 593	95
656	Mektepler, kurslar	52 053		44 089	53	7 963	47
657	Mücadele	307 958		291 615	94	16 342	06
658	İslah, teksir ve tetkikat	316 655	50	288 379	53	28 275	97
659	Mektepler	60 300		58 638	03	1 661	97
660	Mücadele	12 354	13	4 189	06	8 165	07
661	Muhafaza, amenaşman ve teşşir	260 640	51	245 395	85	15 244	66
662	Mektepler	21 750		21 001	30	748	70
663	Tahsilhane masrafı	3 600		2 838	32	761	68
664	Havzai fehmiye ve diğr madenler	56 622		50 922	43	5 699	57

Fasıl	Muhassasatın nev'i	Muhassasat		Sarfiyat		İhtal olunan tahsisat	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
665	Tesviki Sanayi Kanunu mucibince verilecek mevaddı infilâkiye primi karşılığı	22 000		20 395		1 605	
666	Mektepler ve müesseseler	48 500		40 611	89	7 888	11
667	Harici ticaret	111 500		52 270	40	59 229	60
668	Yüksek Deniz Ticaret Mektebi	35 600		32 644	14	2 955	86
669	Liman ve sahil hizmetleri	44 000		7 874	43	36 125	57
670	Tetkikat ve taharriyat	69 912	80	64 797	70	5 115	10
671	İnşaat, tesisat, tamirat	1 093 588		980 825	75	112 762	25
672	Fenerler inşaat hissesi	30 000		0		30 000	
673	788 numaralı kanunun tatbiki masrafı	24 800		11 909	84	12 890	16
674	Geçen sene düyunu	250 643	24	221 273	22	29 370	02
675	Eski seneler düyunu	76 215		65 187	13	11 027	87
F. M.	1336 - 1929 seneleri mahsubatı	92 910	64	92 910	64		
	Yekûn	8 686 698	71	7 727 342	22	959 356	49

Millî Müdafaa kara kısmı

Fasl	Muhassasatın nev'i	Muhassasat		Sarfiyat		İptal olunan tahsisat	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
681	Vekil tahsisatı	4 800		4 800			
682	Maâşatı umumiyeye ve tekaüt ikramiyesi	14 006 972		13 898 972	29	107 999	71
683	Daimî müstahtemler ücreti	598 656		524 502	87	74 153	13
684	Muvakkat tazminat	173 250		171 280		1 970	
685	Temsil tahsisatı ve akçe farkı	68 260		62 427	26	5 832	74
686	1107 numaralı kanun mucibince gedikli küçük zabıtana verilecek aile zammı	13 350		11 191	37	2 158	63
687	Mefruşat ve demirbaş	49 500		47 997	82	1 502	18
688	Levazım	89 100		82 452	08	6 647	92
689	Müteferrika	93 100		86 648	40	6 451	60
690	1493 numaralı kanun mucibince verilecek ikramiyeye	13 740		10 275	39	3 464	61
691	Vekâlet otomobili masrafı	3 000		2 770	45	229	55
692	Masarifî mütenevvia	212 574	40	180 627	66	31 946	74
693	Harcırah	774 893		715 645	32	59 247	68

Fasıl	Muhassasatın nev'i	Muhassasat		Sarfiyat		İptal olunan tahsisat	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
694	Resmî telefon masrafı	13 098		11 480	34	1 617	66
695	Ücreti murabere ve mükâleme masrafı	13 365		12 480	47	884	53
696	Masarifi mukannene	5 940		1 644	69	4 295	31
697	Muayyenat	11 576 254	15	11 258 824	92	317 429	23
698	Levazımı askeriye	4 920 000		4 778 778	74	141 221	26
699	Levazım ve teçhizatı harbiye ve fenniye ve tahkimat masrafı	839 861	15	783 030	87	56 830	28
700	Levazımı sıhhiye	305 195		274 492	77	30 702	23
701	Nakliyat	960 372		927 881	89	32 490	11
702	Faslı mahsus	7 797 510		6 026 949	28	1 770 560	72
703	Manevra masrafı	53 965		46 465	39	7 499	61
704	Vesaiti nakliye masrafı	57 810	6	52 104	85	5 705	15
705	Staj, tahsil ve tedavi masrafı	77 298		65 422	65	11 875	35
706	Şehidliklerin bilûmum levazımı inşaiye masrafı ve bekçi ücretleri	8 832		6 261	22	2 570	78
707	Beynelmîl mezarlıklar komisyonu masrafı	3 564		3 408	96	155	04
708	İnşaat ve tamirat ve sabit tesisat masrafları	1 057 259	73	1 046 713	88	10 545	85
709	Ecnabi mütehasşat	69 100		64 900	93	4 199	07

Fasl	Muhassasatın nev'i	Muhassasat		Sarfıyat		İptal olunan tahsisat	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
710	Memuriyeti mahusa ile ecnebi memleketlere gönderilecek zabıt ve memurlar harcırahı	20 000		19 374	71	625	29
711	Askerî mektebler masrafı	46 415	46	44 824	36	1 591	10
712	Askerî müze masrafı	2 000		1 948	94	51	06
713	Geçen sene düyunu	621 149	16	608 358	81	12 790	35
714	Eski seneler düyunu	77 544	35	72 993	98	4 550	37
715	Adanada mubayaa olunan telsizin 1931 taksiti	2 475		2 083		392	
716	Memnu muntakalar istmilâk bedeli	35 000		27 952	19	7 047	81
F.M.	Eski seneler mahsubatı	30 189	02	30 189	02		
"	1336 - 1929 seneleri mahsubatı	592 088	85	592 088	85		
	Yekûn	45 287	481 27	42 560	246 62	2 727	234 65
Millî Müdafaa hava kısmı							
721	Maasatı umumiye ve tekaüd ikramiyesi	434 000		420 221	69	13 778	31
722	Daimî müstahdemler ücreti	300 000		292 080	20	7 919	80
723	Muvakkat tazminat	7 484		6 578		906	

Fasıl	Muhassasatın nev'i	Muhassasat		Sarfiyat		İptal olunan tahsisat	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
724	1107 numaralı kanun mucibince gedikli küçük zabıtana verilecek aile zammı	1 020		805	16	214	84
725	889 numaralı kanun mucibince hava mensubine verilecek tahsisat	110 000		88 246	19	21 753	81
726	Mefruşat ve demirbaş	500		453	80	46	20
727	Levazım	1 530		1 478	12	51	88
728	Müteferrika	2 154		1 973	78	180	22
729	1493 numaralı kanun mucibince verilecek ikramiye	1 813		1 499		314	
730	Masarrifi mütenevvia	9 230		7 638	21	1 591	79
731	Harcırah	21 980		19 181	71	2 798	29
732	Resmî telefon masrafı	1 130		966	40	163	60
733	Ücretli muhabere ve mülkâleme masrafı	900		747	07	152	93
734	Masarrifi mukannene	200		101	80	98	20
735	Muayyenat	222 215	94	142 544	99	79 670	95
736	Levazımı askeriye	119 270		66 926	28	52 343	72
737	Levazım ve teçhizatı harbiye ve fenniye ve tahkimat masrafı	1 640 730		829 298	23	811 431	77

Sıra No	Muhassasatın nevi	Muhassasat		Sarfıyat		Tahsisat	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
738	Levazımı sıhhiye	10 300		5 881 85		4 418 15	
739	Nakliyat	60 000		34 542 51		25 457 49	
740	Manevra masrafı	0		0		0	
741	Vesaiti nakliye masrafı	800		279 20		520 80	
742	Tayyare şehidleri tazminatı	25 000		2 500		22 500	
743	Tayyarecilige müteallik eserlerin tercüme masrafı	2 000		0		2 000	
744	Staj için ecnebi memleketlere gönderilecekler ile dahilde lisan tahsil ettirileceklerin tahsisat ve masrafı	163 400		124 792		38 608	
745	Memleket dahil ve haricinde ücretli müesseseleri sıhhiyede tedavi ettirecek malûlin masrafları	3 000		2 553 15		446 85	
746	İnşaat, tamirat ve sabit tesisat masrafları	61 641		60 887 28		753 72	
747	Spor masrafı	500		499 85		0 15	
748	Ecnebi mütehasısları	164 400		88 486 81		75 913 19	
749	Mekâtibi askeriye masrafı	2 500		1 496 55		1 003 45	

Fasl	Muhassasatın nev'i	Muhassasat Lira K.	Sarfıyat Lira K.	İptal olunan tahsisat Lira K.
750	Tayyare fabrikalarının işletme masrafı ve am- le ücretleri	42 000	39 354 02	2 645 98
751	Eskişehir Hava mektebi matbaası ücret ve masrafları	4 000	3 971	29
752	Geçen sene düyunu	15 619 56	10 277 78	5 341 78
753	Eski sencer düyunu	6 896 50	3 950 36	2 946 14
754	Ecnebi tayyareleri kırılma tazminatı	10 000	9 867 46	132 54
	Yekûn	3 446 214	2 270 080 45	1 176 133 55

Millî Müdafaa Deniz Kısmı

755	Maasat rumumiye ve tekaüd ikramiyesi	1 481 885	1 471 051 35	10 833 65
756	Müstahdemler ücreti	105 385	104 533 04	851 96
757	Muvakkat tazminat	10 593	10 317	276
758	Temsil tahsisatı ve akçe farkı	6 050	5 145 36	904 64
759	1142 ve 1144 numaralı kanunlar mucibince tah- telbahircilere ve dalgiçlara verilecek tahsisat	25 000	24 730 51	269 49

Fasıl	Muhassasatın nev'i	Muhassasat		Sarfiyat		İptal olunan tahsisat	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
760	Mefrusat ve demirbaş	2 000		1 833	60	166	40
761	Levazım	8 000		7 615	20	384	80
762	Müteferrika	5 320		4 789	13	530	87
763	1493 numaralı kanun mucibince verilecek ikramiye	2 880		2 714	42	165	58
764	Masarifî mütenevvia	13 630		12 935	39	694	61
765	Harcırah	34 875		34 376	91	498	09
766	Resmî telefon masrafı	1 355		719	81	635	19
767	Ücretli muhabere ve mükâleme masrafı	2 300		2 100	50	199	50
768	Muayyenat	471 188		418 131	79	53 056	21
769	Levazımı askeriye	152 040		149 963	13	2 076	87
770	Levazım ve teçhizatı harbiye ve fenniye ve tahkimiye masrafı	654 017		629 661	76	24 355	24
771	Sefain ve mevaki levazımı	621 805		614 765	98	7 039	02
772	Levazımı sıhiye	5 280		5 148	85	131	15
773	Nakliyat	17 500		14 984	26	2 515	74
774	Fasıl mahsus	3 600 000		1 601 849	79	1 998 150	21
775	Kitab ve mecmua ve risale masrafı	3 000		2 996	46	3	54

Fasıl	Muhassasatın nevi	Muhassasat		Sarfıyat		İptal olunan tahsisat	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
776	Vesaiti nakliye masrafı	800		224	40	575	60
777	İnşaat ve tamirat	20 470		20 330	11	139	89
778	Ecnebi mütehasısları	80 960		78 810	12	2 149	88
779	Ecnebi memleketlere memuren gönderilecek zabitan ve memurin harcırahı	54 235		54 009	39	225	61
780	Staj, tahsil ve tedavi masrafı	33 000		32 556	11	443	89
781	Boğazlar komisyonu masrafı	5 600		3 806	94	1 793	06
782	Deniz matbaası masrafı	19 200		17 474	40	1 725	60
783	Geçen sene düyunu	17 069	80	8 040	11	9 029	69
784	Eski seneler düyunu	862	82	469	81	393	01
785	Memleket dahil ve haricinde ücretli müessesatı	3 500		3 127	03	372	97
	sihiyyede tedavi ettirilecek malûlin masrafı	2 300 769	53	2 300 769	53		
F.M. 1336 - 1929	seneleri mahsubatı						
	Yekûn	9 760 570	15	7 639 982	19	2 120 587	96

Askeri Fabrikalar

Fasıl	Muhassasatın nev'i	Muhassasat		Sarfiyat		İptal olunan tahsisat	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
791	Maasatı umumiye ve tekatid ikramiyesi	293 337		289 131	79	4 205	21
792	Müstahdemin ücreti	336 121		334 505	05	1 615	95
793	Muvakkat tazminat	12 170		12 152		18	00
794	Mefruşat ve Demirbaş	980		660	60	319	40
795	Levazım	2 000		1 999	17	83	
796	Müteferrika	6 000		4 010	98	1 989	02
797	Masarifi mütenevvia	5 790		3 462	33	2 327	67
798	Harcırah	7 897		7 535	84	361	16
799	Resmî telefon masrafı	1 400		1 389	40	10	60
800	Ücretli muhabere ve mükâleme masrafı	500		383	06	116	94
801	Muayyenat	53 624		41 760	62	11 863	38
802	Levazımı askeriye	18 700		17 995	86	704	14
803	" sîhiye ve tecrübe hayvanatı	0					
804	Sevkiyat	4 000		2 157	21	1 842	79
805	Fennî kitab ve risalelerin ve gazetelerin mübayaâ ve âbone bedelleri	1 500		354	50	1 145	50

Fasıl	Muhassasatın nev'i	Muhassasat		Sarfiyat		İptal olunan tahsisat	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
806	İnşaat ve tamirat	24 500		22 741	70	1 758	30
807	Ecnebi mütehasşısırları	65 000		64 803	12	196	88
808	Staj ve teftiş masrafları	24 250		22 873	18	1 376	82
809	895 numaralı kanun mucibince sigorta sandığı-na muavenet	20 000		20 000			
810	Fabrikalar masarifi umumiyesi	2 474 813		2 272 144	41	202 668	59
811	Sanayi mektepleri masrafı	4 560		3 560	51	999	49
812	Geçen sene düyunu	33 123		32 766	03	356	97
813	Eski seneler düyunu	10 832		10 042	56	789	44
F.M. 1336-1929	seneleri mahsubatı	12 264	27	12 264	27		
Yekûn		3 413 361	27	3 178 694	19	234 667	08

Harita Umum Müdürlüğü

821	Maasat numumiye ve tekaüd ikramiyesi	252 285		248 804	80	3 480	20
822	Müstahdemin ücreti	47 774		46 296	07	1 477	93
823	Muvakkat tazminat	17 120		16 461		659	

Fasıl	Muhassasatın nev'i	Muhassasat		Sarfiyat		İptal olunan tahsisat	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
824	657 numaralı kanun mucibince verilecek tazminat	43 000		40 487 50		2 512 50	
825	Mefrusat ve demirbaş	550		449 71		100 29	
826	Levazım	5 999		5 424 66		574 34	
827	Müteferrika	2 150		1 742 08		407 92	
828	Masarifi mütenevvia	1 407		1 250 45		156 55	
829	Harcırah	11 000		10 524 96		475 04	
830	Resmi telefon masrafı	75		61 56		13 44	
831	Ücretli muhabere ve mükaleme masrafları	250		59 79		190 21	
832	Muayyenat	57 160		42 566 93		14 593 07	
833	Levazımı askeriye	17 942		15 755 29		2 186 71	
814	Levazımı sıhiye	500		351 11		148 89	
835	Nakliyat	14 000		8 219 48		5 780 52	
836	Makine alat ve edevat ve demirbaş eşya ve levazımın muhayaa ve tamir bedelleri	40 350		27 115 66		13 234 34	
837	Hayvan muhayaa bedeli	1 000		977 30		22 70	
838	Vesaiti nakliye masrafları	7 500		6 623 46		876 54	

Fasıl	Muhassasatın nevi	Muhassasat		Sarfiyat		İptal olunan tahsisat	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
839	İnşaat ve tamirat, bircümle baliz tesisatı masrafları	8 700		7 681	16	1 018	84
840	Ecnabi memleketlere gönderilecek zabıtlar har- cıratı	0		0		0	
841	Ecnabi mütehassısları	12 840	60	11 157	77	1 682	83
842	Staj için ecnebi memlekete gönderilecek za- bitan harcırah, tahsisat ve mekteb masrafları	7 000		5 561	27	1 438	73
843	Matbaa masrafları	30 671		23 929	35	6 741	65
844	Geçen sene düyunu	3 275		2 783	67	491	33
845	Eski seneler düyunu	25 066		23 748	61	1 317	39
		607 614	60	548 033	64	59 580	96

Posta Telgraf ve Telefon Umum Müdürlüğü

851	Memur maaşları ve tekaüd ikramiyesi	3 230 918	3 220 026	97	9 091	03
852	Merkez müstahdemleri ücreti	4 800	4 784	14	15	86
853	Vilâyet ücreti	179 191	173 735	58	5 455	42

Fasıl	Muhassasatın nev'i	Muhassasat		Sarfiyat		İptal olunan tahsisat	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
854	Muvakkat tazminat	65 000		64 269	67	730	33
855	Merküz mefruşat ve demirbaşı	650		456	68	193	32
856	Merkez levazımı	5 000		4 476	34	523	66
857	Merkez müteferrikası	1 500		993	87	506	13
858	Vilâyat mefruşat ve demirbaşı	16 000		15 204	51	795	49
859	Vilâyat levazımı	86 000		84 141	48	1 858	52
860	Vilâyat müteferrikası	25 000		22 991	06	2 008	94
861	Masarifi mütenevvia	166 500		163 223	45	3 276	55
862	Harcırah	80 645	25	75 273	06	5 372	19
863	Ücretli muhabere ve mükâleme masrafı	775		603	37	171	63
864	Masarifi mukannene	192 386	54	187 145	80	5 240	74
865	Posta masrafı	469 782		444 858	64	24 923	36
866	Telgraf ve telefon masrafı	267 750		256 819	92	10 930	08
867	Telsiz telgraf ve telefon malzeme, işletme ve tamir masrafı	60 000		57 614	90	2 385	10
868	Kıymetli evrak ve kâğıd bedeli ile tabı masrafı	7 000		5 423	77	1 576	23
869	Cevaplı telgrafların makbuzlarına yapıştirılan ve battal kalan pullar bedeli	3 000		2 653	76	346	24

Fasıl	Muhassasatın nev'i	Muhassasat		Sarfiyat		İptal olunan tahsisat	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
870	Vesaiti nakliye masrafı	23 250		23 453 82			
871	Staj için Avrupaya gönderilecek memur har- cırakı	0		0		0	
		325		0		325	
872	Avrupaya gönderilecek memurlar harcırahı	15 000		14 304 22		695 78	
873	Ebniye inşa ve tamir masrafı	33 500		32 112 15		1 387 85	
874	Telgraf fabrikası masrafı	8 297		6 174 97		2 122 03	
875	788 numaralı kanunun tatbiki masrafı	70 309		65 310 80		4 998 20	
876	Geçen sene düyunu	28 706 75		26 939 10		1 767 65	
877	Eski seneler düyunu						
878	Ecnebi idarelerinin tahakkuk eden matlûbu	25 000		25 000			
879	Telsiz Tesisat Şirketinin bakiyei matlûbu	6 592		6 592			
F.M. 1801	numaralı kanun	29 783 15		29 783 15			
	Yekûn	5 101 760 69		5 015 267 18		86 697 33	

B. Cetveli

F. M.	Varidatın nev'i	Muhammenat		Tahsilât	
		Lira	K.	Lira	K.
1	1 Arazi vergisi	5 200 000		4 922 463	92
2	2 Hususî ormanlar rûsumu	200 000		123 492	50
2	2 Binalar vergisi	5 322 300		4 411 270	39
3	3 1 Koyun ve kılkeçi	8 250 000		8 123 094	87
2	2 Tiftik	875 000		983 403	03
3	3 Deve	95 000		79 733	62
4	4 Manda	385 000		434 235	08
5	5 İnek ve öküz	2 767 858		2 935 697	86
6	6 At, kısrak, idiş, katır	350 000		344 035	98
7	7 Eşek	275 000		268 059	58
8	8 Domuz	2 142		5 284	52
4	4 Kazanç vergisi	15 500 000		12 714 368	01
5	5 Madenler rûsumu	650 000		690 112	78
6	6 Veraset ve intikal vergisi	750 000		606 492	92
7	7 1 Gümrük vergisi	56 000 000		43 816 957	93
2	2 Ardiye resmi	273 000		229 772	07
8	8 Muamele vergisi	13 000 000		9 083 215	64

F. M.	Varidatın nev'i	Muhammenat		Tahsilât	
		Lira	K.	Lira	K.
9	Eğlence ve hususi istihsalât vergisi	700 000		350 424	45
10	Dahilî istihsalât vergisi	500 000		1 433 789	04
11	Elektrik ve havagazı istihsalât vergisi	320 000		270 812	38
12	Oyun aletleri resmi	32 000		24 010	22
13	Kara ve deniz avları vergisi	482 500		480 736	71
14	Nakliyat vergisi	1 000 000		530 039	24
15	Safineler rûsumu	144 000		126 819	35
16	Damga resmi	6 000 000		5 724 006	50
17	Tapu harçları ve kaydiyeler	1 250 000		1 339 095	83
18	Mahkeme harçları	848 000		1 012 496	12
19	Pasaport, kançılara vesaire	721 000		575 455	48
20	Noterler	700 000		599 385	45
21	1 Nüfus	53 000		60 680	93
2	2 Eczane, ecza deposu ve tıbbî müesseseler harcı	10 000		8 775	34
3	3 İhtira beratı	7 000		6 606	50
22	Hayvan sağlık zabtası resmi	100 000		81 486	74
23	Mülga vergiler bakayasından	500 000		159 529	96
24	Tütün vesaire	24 084 700		20 796 826	40
25	Tuz	6 790 000		7 077 660	37

F.	M.	Varidatın nevi	Muhammenat		Tahsilât	
			Lira	K.	Lira	K.
26		İspirto ve ispirtolu içkiler	5 350 000		3 840 000	
27	1	Kibrit ve çakmak hasılatı	1 750 000		1 865 197	30
28	2	Maktu miktar	50 000		50 065	51
28	1	Revolver	50 000		1 320	59
28	2	Fişek	227 000		180 112	25
28	3	Mevaddır infilâkiye	646 000		73 954	97
28	4	Saçma	130 000		69 00	
29		Oyun kâğıdı	40 000		25 081	62
30		Devlet ormanları	1 820 000		1 441 933	87
31	1	Arazi hasılatı	65 000		31 322	16
31	2	İcar bedeli	300 000		408 482	68
32	1	Satılacak emval bedeli	400 000		617 071	39
32	2	Satılacak emlak bedeli	1 500 000		1 999 460	70
33		Devlet demiryolları	3 167 500		0	
34	1	Posta	2 580 000		2 405 297	65
34	2	Telgraf	2 120 000		1 838 276	19
35	3	Telefon	405 000		391 336	89
35	4	Telsiz telgraf ve telefon	360 000		490 726	97
35		Darphane	20 000		22 789	01

F. M.	Varidatın nev'i	Muhammenat		Tahsilat	
		Lira	K.	Lira	K.
36	Resmî matbaalar			14 728	30
37	Umumî mektebler	6 800			
38	Madenler	221 000		203 278	66
39	Diğer müesseseler	52 000		83 036	21
40	İhtiyazlı demiryollarından	53 000		44 037	42
2	Fenerler hasılatından	0		0	
3	Mükerrer sigorta sandığından	780 000		731 502	08
4	Cümhuriyet Merkez Bankasından	200 000		216 847	91
41	Askerlik mükellefiyeti	67 500		0	
2	Devlete aid esham ve tahvilât faiz ve temettüleri	785 000		555 830	20
3	Şirketlerden ve müteahhitlerden teftiş mukabili alınan	800 000		1 569 070	04
4	Cezayı nakdiler	350 000		269 068	98
5	Faiz	1 600 000		958 151	24
6	Akçe farkı	25 000		1 116 815	86
7	Kıymetli evrak	100 000		1 749 402	31
8	Tavizen verilen mebalîğden istirdad	100 000		114 350	73
42	Diğer müteferrik hasılat	25 000		24 783	32
43	Mukavelenameler veya itilâfnameler mucibince veya şair suretle tahakkuk eden fevkalâde varidat	2 000 000		2 089 447	19
		2 000 000		3 126 708	28

F. M.	Varidatın nevi	Muhammenat		Tahsilât	
		Lira	K.	Lira	K.
2	Teberrüat	2 422 299		1 535 687 45	
F.M.	İktisadi buhran vergisi			4 254 166 66	
44	1 Vîlâyet hissesi	0		2 989 480 58	
2	Maarif hissesi	0		12 896 101 60	
3	İdarei hususiye	0		1 008 089 07	
4	Belediye hissesi	0		1 351 540 81	
5	Ziraat Bankası iane hissesi	0		530 737 82	
45	Maarif Vekâleti tarafından idare edilecek mekteb pansiyonları hakkındaki 1883 numaralı kanun mucibince alınacak mebaliğ	0		339 762 90	
46	2 haziran 1929 tarihli şose ve köprüler kanunu mucibince Nafiya Vekâleti emrine olarak alınacak mebaliğ			1 243 166 06	
F.M.	% 10 lar			407 103 69	
"	1918 numaralı kanun	0		2 493 97	
		186 705 599		185 538 215 80	
	Yekûn				

**Artırma, Eksiltme ve İhale Kanununun 41 inci maddesine
bir fıkra eklenmesine dair kanun**

Kanun No: 2892

Kabul tarihi; 20/1/1936

Madde 1 — 2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanunun 41 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir:

E - Mahallî tarife bedelile kıymeti beş bin lirayı geçmeyen dikili, devrik, kesik, terkedilmiş, imal edilmiş ağaçlarla her çeşit orman mahsulâtı ve herhangi bir şekilde idarece zaptedilmiş mallar.

Madde 2 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

Madde 3 — Bu kanunun hükümlerini yapmağa İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

23/1/1936

2460 numaralı kanun 2723 sayılı Resmi Gazetededir.

**Bina Vergisi hakkındaki 1837 sayılı kanunun bazı
hükümlerinin değiştirilmesine dair kanun**

Kanun No: 2898

Kabul tarihi: 20/1/1936

Madde 1 — 1837 numaralı Bina Vergisi Kanununun 3 üncü maddesinin 9 uncu fıkrasile 8, 15, 18, 21, 22, 23 ve 27 inci maddeleri ve 28 inci maddenin 2 inci fıkrasile 33, 37, ve 41 inci maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve 19 ve 20 inci maddeleri hükümleri kaldırılmıştır:

Madde 3 — Fıkra 9:

Yangın, feyezan, zelzele, hastalıklar, içtimalar, umumî sergiler ve saire gibi sebebler ve ihtiyaçlar dolayısıyla inşa edilen muvakkat mahiyetteki binalar (ihtiyacın devamı müddetince) (ihtiyacın devamı Dahiliye ve diğer alâkadar

Vekâletlerce müştereken tayin olunur).

Madde 8:

Yıkılan, yanan, yanan veya ikamet ve istimal edilemez bir hale gelen ve ikamet ve istimali kanunlara tevfikan menedilen binaların vergileri, mükellefler tarafından keyfiyeti ihbar için vilâyet hususî idareleri varidat dairesine verilecek beyannamenin tesadüf ettiği taksiti takib eden taksitten itibaren alınmaz.

Madde 15:

Belediye hududu içinde bulunan binaların tahriri ve iradlarının tahmini üçer kişilik komisyonlar tarafından yapılır. Bu komisyonlar valiler tarafından tayin olunacak bir reisin riyasetinde biri tahriri yapılan mahallin bağlı bulunduğu vilâyet umumî meclisince ve münakid değilse vilâyet encümenince vilâyet halkından olmak üzere kendi azası haricinden, diğeri belediye meclisince ve münakid değilse belediye encümenince kendi azası arasından veya o belde ahalisinden olmak üzere hariçten seçilecek iki zattan terekküb eder. Köylerde yapılacak tahrirler için bu komisyonlara belediye azası yerine köyün muhtarı veya köy ihtiyar heyetince seçilecek zat aza olarak girer.

İstanbulda bu komisyonlara İstanbul Umumî Meclisi ve münakid değilse daimî encümen tarafından iki aza tayin olunur.

Gerek şehir ve kasabalarda, gerek köylerde çalışacak komisyonların azasına nizamname ile tayin edilecek merasim dairesinde yemin ettirilir.

Madde 18:

Alâkadarlar, ihbarnamenin alındığı günü takib eden günden itibaren bir ay içinde itiraz edebilirler. İtiraz istidaları mahallin hususî muhasebe müdürüne veya vilâyetlerde valilere ve kazalarda kaymakamlara verilir. Bu itiraz-

nameler en geç on beş gün içinde istinaf komisyonuna gönderilir.

Husûî idareler tahakkuk memurları da tahrir ve tahmin cetvellerinin kendilerine verildiği tarihi takib eden günden itibaren bir ay içinde mahallin en büyük idare reisine bir itirazname verebilirler. Bu itirazlar idare reisi tarafından istinaf komisyonuna gönderilir. İstinaf komisyonunca kısa mucib sebeblerile birlikte itirazname mükellefe tebliğ olunur. Mükellef bu itiraza karşı bir diyeceği varsa tebliği takib eden günden itibaren bir ay içinde yazı ile istinaf komisyonuna bildirir.

Müddeti içinde itiraz edilmediği takdirde tahmin olunan iradlar kat'ileşir.

Madde 21:

İstinaf Komisyonu, mahallin en büyük idare reisinin veya tevkil edeceği zatın reisliği altında mahallin en büyük malmemuru veya tevkil edeceği zat ile biri belediye meclisince kendi azası arasından, ikisi mahallî ticaret odası tarafından seçilecek zatlardan tereküb eder.

Ticaret odası bulunmayan yerlerde son iki azayı da belediye meclisi seçer. Bu iki aza ticaret odası azası arasından veyahut o belde ahalisinden olmak üzere hariçten de seçilebilir. Bu komisyonun muvazzaf memurlarından gayri azasına nizamname ile tayin edilecek merasim dairesinde yemin ettirilir.

Her kaza ve vilâyet merkezinde bir istinaf komisyonu bulunur. Büyük mıntakalarda Dahiliye Vekâletinin müsaadesile müteaddit istinaf komisyonları teşkil olunabilir. İstanbulda en büyük malmemuru yerine varidat tahakkuk müdürleri veya tevkil edecekleri memurlar istinaf komisyonunda bulunurlar.

Madde 22:

İstinaf Komisyonları, kendilerine tevdi olunan itiraznameleri, tevdileri tarihinden itibaren en geç üç ay içinde tetkik ederek bir karara bağlar ve varidat dairesine iade ederler.

Komisyonlar, itiraznamelerin tetkiki sırasında, muterizler tarafından istenir, veya komisyonca lüzum görülürse kendilerini veya komisyon huzurunda şifahen veya ihtiyar heyetleri mazbatalarile gıyaben vekil gösterecekleri kimseleri dinlemek ve icabı halinde binayı muayene ve vaziyetini tetkik etmek suretile kararını vermekle mükelleftir.

Tayin ve tebliğ olunan günde komisyonda hazır bulunmayan mükelleflerin dinlenmek hakkı düşer.

İstinaf Komisyonları hususî idare tahakkuk memurları tarafından vaki itirazların kısa mucib sebeblerile birlikte mükellefe tebliğ edilmiş olup olmadığını da tetkika mecburdur. Bu nokta anlaşılmadıkça karar veremezler.

İstinaf Komisyonları, tam salâhiyeti haizdir. İtiraz edilmiyen cihetleri dahi tetkik ile karara bağlarlar.

İstinaf Komisyonlarının kararları, hususî idare varidat memurları tarafından kararların kendilerine tevdii tarihinden itibaren en geç bir ay içinde alâkadarlara tebliğ olunur. Kanunî müddeti içinde temyiz edilmiyen kararlar kat'ileşir.

Madde 23:

İstinaf Komisyonu kararları, alâkadar mükellefler veya hususî idare varidat memurları tarafından 18 inci maddedeki usul dairesinde temyiz olunabilir. Temyiz müddeti mükellefler için istinaf komisyonu kararlarının kendilerine tebliğ olunduğu ve hususî idare memurları için kararların

varidat dairesine geldiği günü takib eden günden itibaren otuz gündür.

Temyiz istidaları verildiği tarihten itibaren bunlara müteallik evrak ile beraber en geç beş gün içinde merkezde müteşekkil komisyona gönderilir.

Temyiz Komisyonu her üçü de maaşlı olmak üzere bir reis ve iki azadan tereküb eder. Reis ve azaların Hukuk Fakültesinden yahut Siyasal Bilgiler Okulundan veya Ticaret Okulunun yüksek kısmından mezun olması şarttır. Temyiz komisyonunun reis ve azası Adliye Vekâletince en aşağı ikinci sınıf hâkim vasfını haiz olarak gösterilecek üç namzed ile Maliye, Dahiliye Vekâletlerince en az üç sene müddetle 6 inci veya daha yukarı derecede maliye ve dahiliye memuriyetlerinde bulunmuş olanlardan gösterilecek üçer namzed arasından İcra Vekilleri Heyetince seçilir.

Temyiz Komisyonu Maliye Vekâletinin murakabesi altındadır.

Ancak Komisyonun kazaî, müdahale edilemez.

Temyiz Komisyonu reis ve azaları muallimlik de dahil olmak üzere başka bir vazife alamazlar.

Temyiz Komisyonu tahrir ve tadil muamelelerinde tatbikatın kanun ve nizamname hükümlerine uygun olup olmadığını tetkik eder. Tahmine itiraz edilmiş ise gerek mevcut vesikalardan gerek mahallinden sormak sur etile elde edeceği malûmattan hasıl olacak kanaatlere göre tahmin edilen iradın hakikate uygun bulunup bulunmadığını da araştırmaya salâhiyetlidir.

Temyiz Komisyonu bozduğu kararları, bozulma sebeplerini zikrederek istinaf komisyonuna geri gönderir. İstinaf komisyonları, bozma kararına uyarak bozma muamelelerini temyiz kararı dairesinde tamamlar ve evrakı tasdik

edilmek üzere temyiz komisyonuna gönderir.

Ancak tahmine müteallik nakızlarda istinaf komisyonu ısrar edebilir. Temyiz komisyonu tekrar nakzederse istinaf komisyonu ittibaa mecburdur.

Temyiz Komisyonu, tebliğlerini doğrudan doğruya vilâyetler vasıtasile yapar. Temyiz Komisyonu tetkiklerini evrakın gelmesinden itibaren en geç üç ay içinde bitirmekle mükelleftir.

Komisyon kararları, hususî idareler varidat idaresi tarafından, kararların alındığı tarihten itibaren on gün içinde alâkadarlara tebliğ olunur.

Madde 27:

Bir şehir, kasaba veya köyün tamamında veya bir mahallesinde veya meydanında veya sokağında bulunan binaların iradları herhangi bir sebeble yüzde 15 nisbetinde artar ve eksilirse on senede bir yapılacak umumî tahrirden maada mükelleflerden bir veya birkaçının veya hususî idareler varidat memurlarının talepleri üzerine tadilât yapılır.

Bu tadilât; belediye sınırı içinde olan meydan ve sokaklardaki binalar için belediye encümenlerinin ve köydekiler için de köy ihtiyar heyetleri kararile ve bunlar haricindeki mahaller için de belediye encümenlerinin veya köy ihtiyar meclislerinin mazbatası üzerine vilâyet idare heyetlerinin kararı ve Dahiliye Vekâletinin iznile yapılır.

Bununla beraber herhangi bir mükellefin kendi binaları hakkında vâki olacak talepleri nazarı itibara alınır. Vâki talebin muhik olmadığı temyiz komisyonu kararile tahakkuk ettiği takdirde tadilât komisyonunun bu iş dolayısıle yapılmış masrafları, müracaat sahibine tazmin ettirilir.

Bu kanunun neşrinden sonra umumî tahrir neticeleri-

nin mer'iyete girdiği yerlerde mer'iyet tarihinden itibaren üç sene geçmedikçe münferit tadilât istenemez. Kayıt hataları her zaman düzeltilebilir.

Madde 28 — Fıkra 2:

Bu komisyonlar, belediye hududu içinde bulunan binalar için, mahallin en büyük idare reisinin; maliye veya tahakkuk memurluğu vazifesini yapmıyan hususî idare, memurları arasından seçeceği bir memurun reisliğinde belediye meclisince biri kendi azası arasından, diğeri tadilât yapılacak şehir ve kasaba halkından ve belediyede vazifesi olmıyanlar arasından seçilecek birer zattan terekkeb eder.

Köylerde bulunan binalar için tadilât komisyonu, köyün tâbi bulunduğu merkezin en büyük hususî muhasebe memuru tarafından yukarı fıkradaki şartlar dairesinde seçilecek varidat memurunun reisliği altında köy muhtarı ile ihtiyar meclisi tarafından köy halkından seçilecek bir zattan teşekkül eder. İcab eden yerlerde müteaddid komisyonlar teşkil olunur.

Madde 33:

Tadilât komisyonları kararlarına vâki itirazlar 21 inci maddede yazılı istinaf komisyonları tarafından 22nci maddede yazılı şekilde tetkik edilerek karar altına alınır. Bu kararlar da hususî idare varidat memuruna tevdi ve onun tarafından ihbarname ile alâkadarlara tebliğ olunur.

Madde 37:

Tevdi edilen evrak üzerindeki tetkikatı mazeretsiz 22, 23 ve 24 üncü maddelerde yazılı müddetler içinde bitirmiyen komisyonlar reis ve azalarının vazifelerine nihayet verilmekle beraber haklarında ihmal suçundan takibat yapılır.

Madde 41:

Bu kanun mucibince umumî tahrir, şehir, kasaba ve

köy cüzütamlarına göre mer'iyete konur.

Nüfusu 40 000 den fazla olan şehirlerde ve İstanbul belediye hududları dahilindeki kazalarda valiler, mevkiin vaziyet ve icablarını gözönüne alarak bu yerleri nihayet üç cüzütama ayırmağa salâhiyetlidir. Bu takdirde muaddel 24 üncü madde mucibince itiraz tetkikatı biten her cüzütamda yeni tahrir neticeleri mer'iyete girer.

Kanunun umumî tahrir müteallik hükümleri kararın mahallinde ilânından itibaren tatbik olunur.

Muvakkat madde — Temyiz komisyonu reis ve azaları hakkındaki 23 üncü maddede yazılı kayıtlar işbu kanunun mer'iyete girdiği tarihten sonra yeniden tayin edileceklere şamildir. Halen mevcut reis ve azalara, bu vazifelerde kaldıkları müddetçe maaş yerine ücret de verilebilir.

Madde 2 — Bu kanun 1 haziran 1936 tarihinden muteberdir.

Madde 3 — Bu kanunun hükmünü yerine getirmeğe Dahiliye ve Maliye Vekilleri memurdur.

24/1/1936

1837 sayılı kanun 1848 sayılı Resmî Gazetededir.

T. B. M. M. KARARLARI

Tekaüd Kanununun 25 inci maddesi mucibince tekaüd edilen veya tekaüd edilmek hakkını haiz bulunanların yetimlerine yetim maaşı tahsis olunacağına dair

Karar No. 923

Askerî ve Mülkî Tekaüt Kanununun 25 inci maddesinde Büyük Millet Meclisi Reisliğinde bulunanlarla bilfiil vekillik etmiş olanlara tekaüd müddetini ikmal etmemiş olsalar bile birinci derece üzerinden tekaüd maaşı tahsis olunacağı mutlak olarak zikredilmesile İçtimaî mülâhazalara binaen vazı kanunca ismi geçen zatlar hakkında meslekleri memuriyet olsun olmasın maaş için birinci derecenin ve hizmet noktasından da hizmet müddeti ne olursa olsun en az yirmi beş senelik bir kıdemin iltizam edildiği anlaşılmakta olmakla beraber hukukan mecburî sigorta mahiyetinde olan tekaüd maaşlarının Kanunu Medenî mucibince mirasçılara intikali iktiza ederken vazı kanun bunu daha dar bir çerçeve dahiline alarak 1683 numaralı kanunun 48 inci maddesinde sayılı mirasçılara hasretmiş bulunmasına göre bu kanunun 25 inci maddesinde bahsolunan makamlarda bulunmuş olan zatların kendileri için kabul edilmiş olan hakkın 49 uncu maddedeki esaslar dairesinde bunların ailelerine de intikali tabîî olduğuna ve muhtacı tefsir bir nokta bulunmadığına karar verilmiştir.

10/1/1936

1683 numaralı kanun 1517 sayılı Resmi Gazetededir

KARARNAMELER

2

Kararname No. 3661

Balkan Anlaşması Daimî Konseyince Türkiye, Yunanistan, Romanya ve Yugoslavya Posta, Telgraf ve Telefon İdareleri arasında posta ve telekomünikasyon alanında birlikte çalışma için hazırlanan ilişik uzlaşma ile posta müraselâtından alınacak ücretlere ait cetvelin, 376 sayılı Posta Kanununun 9 uncu ve 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanununun 6 ncı maddelerine göre tasdiki, Nafia Vekilliğinin 27/11/1935 tarih ve 4257 sayılı tezkeresile yapılan teklifi üzerine İcra Vekilleri Heyetince 3/12/1935 de onanmıştır.

3/12/1935

Türkiye ve Yunanistan Cumhuriyetleri ile Romanya ve Yugoslavya Krallıklarının Posta, Telgraf ve Telefon İdareleri arasında posta ve telekomünikasyon alanında birlikte çalışma için özel uzlaşma

I

Genel hükümler

1 — Posta ve telekomünikasyon servislerini ıslah etmek ve Posta, Telgraf ve Telefon İdarelerinin (İdarî ser-

vislerin) tekâmülünü ve genişlemesini gözönüne almak maksadile Âkid Taraflar, Kahire Evrensel Posta Mukavelenamesinin 5 inci ve Madrid Arsiulusal Telekomünikasyon Mukavelenamesinin 13 üncü maddeleri hükümlerini tatbik yolunda mahdud bir posta ve telekomünikasyon birliği tesisi için mutabık kalmışlardır.

Aynı maksatla, birliğin her memleketinde P. T. T. İdareleri mütehassısları tarafından temsil edilecek bir Posta ve Telekomünikasyon Komitesi de teşkil olunacaktır.

Bu komite birliğin muntazam işlemesine nezaret, faaliyetini takip ve tahkik, güçlükleri bertaraf edecek ve P. T. T. servislerinin ıslah ve inkişafına yarıyacak teklifler hazırlıyacaktır.

Komitenin ve muhtelif servislerin mümessilleri olan üyeleri toplantıları icab ettikçe yapılacaktır. Bu itibarla müsbet tekliflerin, toplantı tarihinden en aşağı bir ay önce Âkid İdareler arasında teati edilmiş bulunmaları arzuya şayandır.

2 — Konferans, içtima ve kongrelerde veya arsiulusal komisyonlarda müşterek bir vaziyet alınmak için Birlik İdarelerinden herbirinin delegeleri Posta ve Telekomünikasyon Komitesi vasıtasile önceden birbirleriyle uzlaşacaklardır. Alâkadar P. T. T. İdareleri tarafından bu husus için ihzarı konferanslar davet edilebilecektir.

3 — Birlik memleketlerindeki dahilî posta ve telekomünikasyon servislerine müteallik nizamâtı mümkün mertebe tevhit için:

a) Birlik P. T. T. İdareleri dahilî servislerine ithal ettikleri bütün mühim yenilikleri birbirilerine bildireceklerdir.

b) Dahilî servislerde mer'i olan hükümler arsiulusal

servisin bunlara tekabül eden hükümlerine mümkün olduğu kadar uydurulacaktır.

4 — Âkid İdareler, Posta, telgraf ve telefon muhaberelelerinin teatisine, tesisatın genişletilmesine ait iki taraflı anlaşmalar akdine dair aralarında cereyan edecek konuşmaları ve keزالık bu meselelere dair özel kumpanya veya diğer Devletlerle anlaşmalar akdi için cereyan edecek konuşmaları müttekabilen birbirlerine bildirmekle mükelleftirler.

5 — Keزالık Âkid İdareler, istatistik veya diğer hususata dair malûmata ait olmak üzere kendilerinden biri tarafından tevcih edilen istekleri, bu istekler çalışma birliği için faydalı olabileceği veyahut üyelerden birinin diğer devlet veya özel kumpanyalarla olan münasebetleri için özel bir fayda gösterdikleri nisbette, müsaid bir surette karşılamakla mükelleftirler.

6 — Âkid Devletlerle olduğu gibi diğer devletlerle de olan karşılıklı P. T. T. münakaleleri ve transiti için lüzumlu bulunan nakil vasıtaları ile sair tesisatın müttekabilen ıslah ve tevsiî maksadile Âkid İdarelerden biri tarafından tevcih olunan istekler diğer Âkid İdareler tarafından özel bir dikkate mazhar olacaklardır. Lüzum hissedildiği takdirde bu idareler bu isteklere, birliğe dahil olmıyan devletlerin idare ve kumpanyaları nezdinde de müzaheret edeceklerdir.

II

Postalar

7 — Âkid Memleketler, karşılıklı münasebetlerinde teati olunan müraselât için aşağıdaki posta ücretlerini kabul ederler:

	<u>Altın frank</u>
Mektuplar: { 20 grama kadar	0.20
{ 20 gramdan sonraki her munzam derece için	0.12
Posta kartı : { Adi	0.12
{ Cevaplı	0.24
İş kâğıtları: her 50 gram için	0.03
„ en küçük ücret	0.15
Basılmış kâğıtlar her 50 gram için	0.03
Ticaret eşyası örnekleri: her 50 gram için	0.03
“ “ “ en küçük ücret	0.06
Doğrudan doğruya tâbi ve naşirler veya bunların vekilleri tarafından gönderilen gazeteler ve mevkut yazılar: her 50 gram için	0,01
Kitaplar ve müzik kâğıtları: her 50 gram için	0.01
Taahhüd maktu resmi	0.20
Alma haberi ücreti	0.20
Sonradan istenen alma haberi ücreti	0.30

Âkid Devletlerin idareleri yukarıdaki ücretlerin karşılıklarını, paralarının vaziyetine göre % 10 yukarı veya aşağı bir farkla tesbit ederler.

8 — Âkid Memleketler arasında kapalı çanta ile teati olunan müraselâta aid kara transit masrafları Evrensel Posta Mukavelenamesinde musarrah olan transit masraflarından % 20 tenzilâtan istifade ederler.

9 — Diğer konmuş mektup (kutu) lara aid teminiye ücreti Âkid Memleketlerin mütekabil trafiklerinde, konan değer her (300) altın frank ve kesri için (30) santim olarak tesbit olunacaktır.

10 — Posta paketlerine aid yollama ve varma nihaî

kara ücretleri Âkid Memleketlerin karşılıklı paket postası servislerince aşağıdaki şekilde tesbit olunmuştur:

						Romanya İçin	Yunanistan için	Yugoslavya için
						<u>Altın frank</u>	<u>Altın frank</u>	<u>Altın frank</u>
1	Kgr.	kadar	beher	paket	için	0.60	0.60	0.60
5	“	“	“	“	“	0.80	1.40	1.00
10	“	“	“	“	“	1.60	2.40	2.00
15	“	“	“	“	“	2.40	—	3.00
20	“	“	“	“	“	3.20	—	4.00
						Türkiyenin Avrupa kısmı için	Türkiyenin Asya kısmı için	
						<u>Altın frank</u>	<u>Altın frank</u>	
1	Kgr.	kadar	beher	paket	için	0.60	1.10	
5	“	“	“	“	“	1.00	1.60	
10	“	“	“	“	“	2.00	2.60	
15	“	“	“	“	“	3.00	3.60	
20	“	“	“	“	“	4.00	4.60	

Türkiyenin Asya kısmındaki

Bitlis, Cizre, Diyarbekir, Gaziantep, Kilis, Maraş, Siverek, Urfa ve Van merkezleri için:

1	Kgr.	kadar	beher	paket	için	2.60	altın	frank
5	”	”	”	”	”	3.00	“	“
10	”	”	”	”	”	4.00	“	“

Kara transit ücretleri Evrensel Posta Mukavelenamesinin tesbit ettiği şekilde kalırlar.

11 — Âkid Memleketlerin birinden diğerine yollanan vı değer konmamış bulunan 5 kilograama kadar ağırlıktaki posta paketlerinin kaybolması, çalınması veya hasara uğrama-

sı halinde, çalınma veya hasarın Âkid Memleketlerden hangisinin toprağı dahilinde vukubulmuş olduğu tesbit olunamazsa bu paketin tazminatı, diğer idareye müracaat olunmaksızın mahreç idarece tesviye edilmek gerektir.

12 — Âkid Memleketler arasındaki karşılıklı trafikte, posta ücreti muafiyeti, P. T. T. İdarelerde bunların merkezleri arasında Devletçe işletilen telgraf ve telefon servislerine müteallik olarak teati olunan resmî muhaberata da tatbik edilecektir.

III

Telekomünikasyon

13 — Âkid Memleketlerin karşılıklı telgraf ve telefon muhaberatu, icabı halinde, ya doğrudan doğruya veyahut bu devletlerin topraklarından geçmek suretile yapılmak lâzımdır.

14 — Bu devletlerin, Âkid olmıyan devletlerle olan telgraf ve telefon muhaberatu da yine ve mümkün olduğu nisbette Âkid Memleketlerin hat ve tesisatları vasıtasile yapılmalıdır.

15 — Aşağıda zikredilen her iki haldeki ücretlerin taksimi alâkalı idareler arasında muhabere ile temin edilecektir,

16 — Âkid Memleketlerin birinde telgraf ve telefon hizmetleri özel kumpanyalar tarafından görüldüğü takdirde bu meseleler icab ederse bu kumpanyalarla müşterek bir anlaşma ile tanzim edilecektir.

17 — Vaziyet müsaade eder etmez Âkid Memleketlerin karşılıklı servislerinde, telgraf ve telefon ücretlerinde genel bir tenzilât yapılması nazarı itibare alınacaktır.

IV

Radyo neşriyatı

18 — Birlik memleketlerindeki radyo neşriyatı teşkilâtı mümkün olduğu kadar müşterek esaslara istinad edecektir.

Âkid Memleketlerin radyo neşriyatı teşkilâtları, teknik meselelerde olduğu gibi programlara aid meselelerde de «doğrudan doğruya anlaşacaklardır.

Son hükümler

Bu uzlaşma, 1 İKincikânun 1936 tarihinden itibaren tatbik edilecek olan transit masrafları tenzilâtı müstesna olmak üzere, Âkid Memleketlerin her birinin salâhiyetkar makamlar tarafından tasdik edildikten bir ay sonra mer'iyete girecektir.

Belgrad 9 nisan 1936

Türkiye namına	Romanya namına	Yugoslavya namına
Mühendis	Emile Geles	Voyiclav M. Popoviç
Hasan Kâzım	C. Stefaneko	Yosip Tutek
		D. A. Zlatanoviç

Yunanistan namına
Jean Lachnidakis

Türkiyeden Romanya, Yugoslavya ve Yunanistana gönderilecek posta müraselâtından alınacak ücretleri gösterir cetveldir.

Mektup postası

	<u>Kuruş</u>	<u>Para</u>
Mektuplar :	20 grama kadar	8
	20 gramdan sonraki her	
	munzam derece için	5

	<u>Kuruş</u>	<u>Para</u>
Adi	5	
Posta kartı:		
Cevaplı	10	
İş kâğıtları: her 50 gram için	1	10
„ „ en küçük ücret	6	
Basılmış kâğıtlar: her 50 gram için	1	10
Ticaret eşyası örnekleri: her 50 gram için	1	10
„ „ „ en küçük ücret	2	20
Doğrudan doğruya tâbi ve naşirler veya bunların vekilleri tarafından gönderilen gazeteler ve mevkut yazılar: her 50 gram için		30
Kitaplar ve müzik kâğıtları: her 50 gram için		30
Taahhüd maktu resmi	8	
Alma haberi ücreti	8	
Sonradan istenen alma haberi ücreti	12	
Değer konmuş mektup ve kutuların her 300 frank ve kesrinden teminiye ücreti	12	

Koli postası

		Türkiyenin
	Avrupa kısmı	Asya kısmı
1 kilografa kadar her paket için	24 kuruş	44 kuruş
5 „ „ „ „	40 „	64 „
10 „ „ „ „	80 „	104 „
15 „ „ „ „	120 „	144 „
20 „ „ „ „	160 „	184 „

Türkiyenin Asya kısmındaki

Bitlis, Cizre, Diyarbekir, Gaziantep, Kilis, Maraş, Si-

verek, Urfa ve Van merkezlerinden gönderilecek

Her paket için : 1 kilograma kadar 104 kuruş

5	”	”	120	”
10	“	“	160	“

2

Kararname No. 3823

Orta Anadolu'nun doğu kısımlarında ve bilhassa şark halkının mütekâsif bulunduğu Dersim çevresinde idare ve inzibat işlerinin esaslı surette tanzim ve Hükümet murakabesinin daha yakından ifasını temin için yeniden kurulacak Bingöl ve Tunceli ve Birinci Umumî Müfettişlik mıntakasından ayrılacak Elâziz Vilâyetlerini ihtiva etmek ve 27 teşrinisani 1927 tarihli talimatname ile muayyen vazife ve salâhiyetleri haiz olmak üzere 1164 sayılı kanunun 1 inci maddesine dayanarak dördüncü bir Umumî Müfettişlik kurulması; Dahiliye Vekilliğinin 4/1/1936 tarih ve 52 sayılı tezkeresile yapılan teklifi üzerine İcra Vekilleri Heyetince 6/1/1936 da onanmıştır.

6/1/1936

2

Kararname No. 3865

Dahiliye Vekilliğinden yazılan 9/1/1936 tarih ve 62/244 sayılı tezkerede, Resmî Dairelerle Sefaretlere aid otomobillerin şehir içinde çok süratle gitmeleri yüzünden müessif kazalara sebep oldukları ve bu halin diğer şoförler için fena misal teşkil ettiği ve bu otomobillerin bazılarının

henüz plaka taşımadıkları için bir kaza vukuunda failin bulunamadığı cihetle bu işin kat'î surette önüne geçilmesi için resmî otomobillerin hızlı gitmemeleri ve plaka taşımalarının Ankara Valiliğinden istenilmekte olduğu bildirilmiş ve işin bir karara bağlanması teklif edilmiştir.

Bu iş İcra Vekilleri Heyetinin 14/1/1936 toplantısında görüşülerek Resmî Dairelerle Sefaretlere aid otomobillerden plakası olmıyanların plaka taşımaları ve tatbik edilebilir bir sür'at haddi tayini için Dahiliye Vekilliğine salâhiyet verilmesi onanmıştır.

14/1/1936

2/3112 sayılı kararnameye merbut birinciteğın 1935 — haziran 1935 kontenjan listesinden ikincikânuun 1936 ayına aid kontenjanların gümrüklere sureti tevzii ile merkezde kalan miktarı gösterir cetveldir.

[illegible]

ŞURAYI DEVLET KARARI

Maliye ve Nafia Dairesi Mazbatası

Özü:

Mecburî hizmetini yapmıyan
Haşim 'hakkındaki tazminat
davasının kaldırılmasına dair:

Esas : 30

Karar: 40

Başbakanlık Yüksek Katından Danıştay Başkanlığına yazılıp dairemize verilen 10/7/1935 günlemeç ve 6/1700 sayılı bitikte:

Beş yıl Maliye hizmetinde çalışmak ve çalışmadığı takdirde beş bin lira tazminat vermek taahhüdü ile Maliye Bakanlığı tarafından Londraya tahsile gönderilmiş ve hizmet taahhüdünü yerine getirmediği için aleyhine tazminat davası açılmış olan ve elyevm Maliye Bakanlığını temsil etmek salâhiyeti ile Merkez Bankasında Para Değiştirme Heyeti Üyeliğinde bulunan Haşim'in dermeyan ettiği sebepler dolayısıyla hakkındaki tazminat davasının kaldırılması keyfiyetinin Muhasebei Umumiye Kanununun 137 nci maddesi mucibince Şûrayı Devletçe tetkiki hakkında mezkûr Bakanlıktan yazılan 8/7/1935 gün ve 3/1660 sayılı bitik örneği bilece gönderilmiş olduğu beyanile gereğinin yapılması ve sonunun bildirilmesi istenilmiştir.

Maliye Bakanlığının yukarıda adı geçen bitiği örneğinde de:

Evvelce Darphane memurlarından olan Hâşim'in 1926 yılında vermiş olduğu taahhüdname ile tahsil için gönderileceği Londradan tahsilini bitirerek geriye döndükten sonra gerek Darphanede, gerek Vekâletin tensib edeceği her hangi bir yerde beş yıl çalışmağı ve aksi takdirde beş bin lira tazminat vermeğı kabul etmesi üzerine gönderildiğı Londradan tahsilini bitirerek döndükten sonra Darphanede 18/1/1928 gününde işe başlamış ise de beş yıl iş görmeden vermiş olduğu 4/11/1928 günlemeçli bir arzuhalde Müdür tarafından istifaya davet edildiğini söyleyerek ödevinden ayrıldığı ve halbuki Müdür veya şefin, maiyetindeki her hangi bir memuru istifaya davet hususunda hiç bir salâhiyeti olmadığından Müdürün bu yoldaki ihtarının istifa mecburiyetini doğurmayacağı gibi esasen böyle bir emrin verildiğinin de anlaşılmayıp her günkü çalışmasının bir raporda Müdürlüğe bildirilmesi hakkındaki emrin kendisini tazyik ederek istifaya mecbur etmek amacile verilmiş olduğunu sanan Haşim'in ödevinden kendiliğinden çekilmesi taahhüdüne aykırı görülerek beş bin liranın kendisinden hükmen tahsili için alelûsul hakkında dava açılmış ise de mumaileyhin, Bakanlığa müracaatla Darphanedeki ödevinden ayrıldıktan sonra Bakanlığın müsaadesile 1/1/1930 gününde Devlet (Matbaasında işe başlamış ve burada üç ay çalıştıktan sonra Cumhuriyet Merkez Bankası Evrakı Nakdiye İptali Komisyonu Üyeliğine atanmış ve Para Değıştirme Talimatnamesinin onuncu maddesinin üçüncü fıkrası buyuruğunca Bakanlığın mümessili olarak iş görmekte bulunmuş ve şu duruma nazaran taahhüdüne aykırı bir hareketi bulunmamış olduğunu söyleyerek hakkındaki davadan vazgeçilmesini istediğı ve filhakika Para Değıştirme Talimatnamesinin onuncu maddesi buyuruğunca teşkil edilecek heyeti terkip eden üyeliklerden birine de

dilevci Haşim'in Bankaca atanarak Hâzineyi temsil edecek üyenin de atanması hakkındaki Cumhuriyet Merkez Bankasının isteği üzerine bu heyetin güvenilir kimselerden mürekkep olması itibarile aynı zamanda Hâzineyi de temsil etmeleri muvafık görülerek bankaya bu yolda karşılık verilmiş ve esasen Haşim'in Bankaca bu işe atanmasının da Bakanlığın muvafakatine müsteniden yapıldığı ve kendisinden ödenmesi istenen paranın miktarı 5000 lira olmasına mebni Muhasebei Umumiye Kanununun 137 inci maddesi gereğince dava kaydının Danıştayın mütalaasına istinaden yazılacak kararname ile mümkün olabileceği ve Haşim'in de yukarıda söylenilen sebepler dolayısıyla hakkındaki davadan vazgeçilmesi istenilmiş bulunduğu cihetle bu husustaki mütalaanın alınması taleb ve teklif edilmiştir.

Bu işe aid dosya tetkik edildikten sonra gereği düşünüldü:

Beş yıl Maliye hizmetinde çalışmayı ve çalışmadığı takdirde beş bin lira tazminat vermeği kabul ve bunu senede rapten taahhüd eden Haşim'in tahsilden döndükten sonra Mâliyenin tensibi ile çalışmakta olduğu Darphaneden taahhüd ettiği hizmet müddetini doldurmadan istifa ile çekilip gitmesi her ne kadar taahhüdüne aykırı bir hareket ise de Bakanlık bunun Bankada iş almasına muvafakat ve kendisini temsile (salâhiyet vermiş olmakla mutalebe ve dava hakkını iskat etmiş ve binaenaleyh davanın takibinde Hazinece bir menfaat mutasavver olmayıp bilâkis birçok masraf ihtiyarını mucib olacağı varid görülmüş olmakla bu durum karşısında yürütülmesinde menfaat görülmeyen davanın Muhasebei Umumiye Kanununun, 137 inci maddesi buyruğunca terkin kaydı ile takibinden vazgeçilmesinde kanunî bir mahzur görülemediğinden,

Üyeden Asım Yeğin hadisenin, Şûrayı Devletten mütalea alınmak hususunda Muhasebei Umumiye Kanununun 137 inci maddesi şümulü dairesine girecek hukukî vasıf ve şartları irae etmediği ve feragat keyfiyetinin Bakanlığın salâhiyeti cümlesinden bulunduğu mütaleasında bulunmuş ve ancak feragat cihetinden heyetle beraberliğini söylemiş olduğundan davadan vaz geçilmesi muvafık mütalea kılınmış olmakla bir kere de Genkurulca tetkik edilmek üzere evrakın Yüksek Başkanlık katına sunulmasına 1/11/1935 gününde karar verildi.

Genkurul Kararı

Maliye Bakanlığı tarafından avdetinde beş yıl Mâliyenin göstereceği yerde çalışmak ve çalışmadığı takdirde beş bin lira tazminat vermek taahhüdü ile Londraya tahsile gönderilmiş ve fakat dönüşünde tayin edildiği Darphaneden istifa etmek suretile taahhüdünü yerine getirmemiş olduğundan aleyhine tazminat davası açılmış olan Haşim'in halen Merkez Bankasında Para Değiştirme Heyeti Üyeliğinde Maliye Bakanlığını temsil ettiği cihetle davanın takibinde Hazine için bir menfaat mutasavver olmadığından beyhude masraf ihtiyar edilmemesi için Muhasebei Umumiye Kanununun 137 inci maddesi hükmünce davanın terkinin muvafık olacağına dair Maliye ve Nafia Dairesinin 1/11/1935 tarihli ve 30/40 sayılı mazbatamı Genkurulda okundu.

Haşim'in tahsil ettiği Taydus usulünü memleketimizde tatbik eder bir müessese olmadığı gibi mecburî hizmete müteallik yapılan taahhütnamede Maliye Bakanlığınca gösterilecek yerde çalışmak şart koşulmakta ve Mâliyece Haşim'in şimdiki çalıştığı yerin mecburî hizmete sayılma-

sı kabul edilmiş bulunmakta olmasına göre Maliye ve Nafia Dairesi mazbatasının olduğu gibi onanması oyunda olan Başkan Reşad Mimar, Maliye ve Nafia Dairesi Başkanı Rıza Sun, Tanzimat Dairesi Başkanı Hakkı Özer, Mülkiye Dairesi Başkanı Mithat Kalabalık, Üyelerden Süreyya Özek, Hüsnü Berker, Nuri Kayaalp ve Emin Arda'nın aykırı oylarına karşı, Avrupaya ihtisas için gönderilenlerin avdetlerinde bu ihtisas şubelerinde çalışmaları gerekli bulunduğu Haşim'in ise Darphanede çalışmak şartile gönderildiği ve damga pulu matbaası Darphaneye bağlı bulunduğu halde avdetinde aynı müessesede bir memurluğa tayin edildikten sonra hizmetten istifa ile ayrılıp bankaya geçmek suretile bir emrivaki yaparak maksada uygun istihdamına imkân bırakmadığı anlaşıldığından buna aid davanın terkinine mahal bulunmadığı 30/11/1935 tarihinde, çoğunlukla onandı.

TAMİMLER

NÜFUS İŞLERİ U.M.

Ş. III

Hülâsa: Nufus idarelerinden vaki şikâyetler hakkında:

Sayı: 250/51

Şu sıralarda Nufus İdarelerince işlerinin vaktinde görülmemesi veya türlü bahanelerle uzatılması yüzünden birçok yerlerden haklı şikâyetler Vekâlete kadar yükselmekte ve hatta Gazete sütunlarına intikal etmektedir.

“Cumhuriyet” Gazetesinin 17/12/935 tarihli nüshasında “Nufus kayıtlarını intizamla yürütmek hakikaten zor mu?., ve “Bu adamlar ne zaman gidecekler?” başlıkları altındaki yazıları okumak ne kadar acı olduğunu takdir edersiniz. Üç sene gibi uzun bir zaman zarfında eline hüviyet cüzdanı alamayan veya çocuğunu Nüfusa yazdıramayan ve yahud bir evlilik işini halledemeyen bir yurttaşın seyahatine ve çocuğunun mektebe girmesine ve evlenmesine engel olan bu hallerden şikâyet haklı olduğu kadar acıdır.

Cumhuriyet Rejiminin en önemli umdelerinden biri; halkın Hükümetçe olan işlerini şikâyete meydan bırakmadan kanun ve mevzuat dairesinde derhal sona erdirerek halkı Hükümete ısındırmak ve memnun etmektir. Bunun için halkla en ziyade temas halinde bulunan Nufus memurlarının müracaat sahiplerine yapacakları işleri anlaya-

bilecekleri lisanla eksiksiz anlatması ve muamelesinde eksiği olmayanların işlerini de hemen yapması icab eder.

Halbuki: Şikâyetlerin pek çoğu basit olan işlerde çıkarılan müşkülâtın ileri gelmektedir. İşini gücünü terk ile gizli kalan Nufus İşlerini bir an evvel bitirmek üzere uzak Köylerden Kaza Merkezlerine koşup gelen halk Nufus Dairelerine başvurduklarında usanç verici müşkülâtla karşılaşınca zaman ve para ziyamdan başka me'yusen Köylerine dönmektedirler.

Herkesten evvel Nufus memurlarının takdir etmesi lâzımgelen bir hakikattir ki: Hükümetimiz mevcut Nüfusumuzu anlamak ve kayıtsız olanları kaydettirerek gizli Nufus ve vak'a bırakmamak için Milyonlarca lira sarfına mecbur kaldığı halde memurların müşkülâtı karşısında halkın bu işlere karşı alâkasını gevşetmek müsamahası mümkün olmayan hareketlerden sayılır.

Bahusus bu halin halktan ziyade Hükümetin zararına olduğunu idrak etmeyen memurların bu hareketleri ya kanuna vukufsuzluğu dolayısıyla yapacakları işleri bilmemelerinden veya maslahat sahiplerinin Hükümet kapılarına gelip gitmelerini kendilerine bir zevk edinmelerinden ve yahud bir maksadı mahsus takip eylemelerinden ileri gelir ki: Her üçü ehemmiyetle üzerinde durulup ortadan kaldırılması lâzımgelen hallerdendir.

Bununla beraber Nüfus Kadrolarının darlığına ve işlerinin çokluğuna rağmen İdare Heyetlerince yapılması muktezi gizli Nufus vakaları tahkikatının veya diğer Dairelere aid bir takım işlerin tahkik ve tetkiki keyfiyetinin Nüfus memurlarına tahmil edilmesi hususatında buna engel olduğu haber alınmaktadır. Kendi işlerini başaramayacak kadar meşbu hale gelmiş olan Nüfus memurlarının Nufus

Dairelerini alâkadar etmiyen işlerle tavzif edilmemeleri hassaten matluptur.

Hulâsa; her nekadar Nüfus İdarelerinin mahmul bir vaziyette oldukları malûm ise de her ne sebep ve bahane ile olursa olsun kanunî müracaatlar karşısında halka usanç verici güçlükler gösteren ve barid muamelelerde bulunan memurlar aleyhinde vakî şikâyetlerin ehemmiyetle nazarı dikkate almak mahallinde halletmek üzere Rüesayı memurini Mülkiyenin yakından alâkadar olmalarını bekler ve bu gibiler hakkında derhal kanunî takibat icrasıyla beraber lüzum ve zaruret husulünde işten el çektirmek ve Vekâlet emrine almak gibi müessir tedbirlere müracaat olunmasını ehemmiyetle dilerim.

11/1/936

VİLÂYETLER İDARESİ U. M.

Ş. II

Hülâsa:

Dördüncü Umumî müfettişlik hakkında:

Sayı: 217

1 — Bingöl, Tunceli ve Elâziz Vilâyetlerinden mürekkep olmak üzere Dördüncü U. Müfettişlik teşkili hakkında 6/1/936 tarihli İcra vekilleri heyeti kararının bir örneği ilâştirilerek tebliğ olunur.

2 — Vilâyetlere, U. Müfettişliklere ve Vekâlet dairelerine yazılmıştır.

17/1/936

KARARNAME

Orta Anadolu'nun Doğu kısımlarında ve bilhassa Şark halkının mütekâsif bulunduğu Dersim çevresindeki idare ve inzibat işlerinin esaslı surette tanzim ve Hükümet murakabesinin daha yakından ifasını temin için yeniden kurulacak Bingöl ve Tunceli ve Birinci Umumî Müfettişlik mıntakasından ayrılacak Elâziz vilâyetlerini ihtiva etmek ve 27 Teşrinisani 1927 tarihli talimatname ile muayyen vazife ve selâhiyetleri haiz olmak üzere 1164 sayılı kanunumun 1 inci maddesine dayanarak Dördüncü bir umumî müfettişlik kurulması; Dahiliye vekillîğinin 4/1/936 tarih ve 52 sayılı tezkeresiyle yapılan teklifi üzerine İcra vekilleri heyetince 6/1/936 da onanmıştır.

6/1/936

Ş. II

Hülâsa:

Ülkedeki spor harekâtı hakkında:

Sayı: 361

1 — Ülkenin her tarafında günden güne genişliyen spor hareketlerinin muntazam bir surette ilerlemesi ve yapılması için salâhiyettar mümessillerinin bulundukları muhitlerdeki vali, kaymakam ve nahiye müdürlerinin, vuku bulacak müracaatlara teshilât gösterilmesi Türkiye idman cemiyetleri ittifakı U. Merkezi Birinci Başkanlığından istenilmektedir.

Spor teşekküllerine karşı idare ve zabıt amir ve memur-

larımızın kanunî şekilde yardım ve himayelerinin temini tamamen temenni olunur.

2 — Vilâyetlere, U. Müfettişliklere, J. G. K. ve Em. İ.U. müdürlüğüne yazılmıştır.

25/1/936

Ş. II

Hülâsa:

936 yılındaki inşaat tahsisatları hakkında:

Sayı: 362

Ek: 10/12/935 gün ve 4778 sayılı tamime:

1 — 2799 sayılı kanununun 2 inci ve 4 üncü maddeleri mucibince 1936 malî yılında yaptırılacak inşaatın Nafia: Vekâleti bütçesinde açılacak bir fasılda toplanacağına dair sözü geçen Vekâletten alınan yazının da bir örneği iliştilererek gönderildi. Gereğine göre yürünmesi tamamen temenni olunur.

2 — Vilâyetlere, U. Müfettişliklere ve Vekâlet dairelerine yazılmıştır.

25/1/936

Nafia Vekâletinin 11/12/935 tarih ve 1977/14709 sayılı yazası örneğidir.

Bütün Vekâletlere aid inşaat ve esaslı tamirat tahsisatları 2799 sayılı kanunun ikinci ve dördüncü maddeleri hükümlerine göre 1936 malî yılından itibaren Nafia Vekâlet bütçesinde açılacak bir fasılda toplanacaktır.

1936 bütçesinin hazırlanması zamanı gelmiş bulunduğundan aşağıda yazılı hususun gözönünde tutulması gerekmektedir.

2799 sayılı kanun hükümlerine göre inşaat tahsisatım üç kısma ayırmak icabetmektedir.

- 1 — Yeniden yapılacak veya ilâve edilecek binalara ait tahsisat.
- 2 — Mevcut binaların esaslı tamirine ait tahsisat.
- 3 — Mevcud binaların adi surette tamirine aid tahsisat.

Üç numarada gösterilen adi tamir işleri tahsisatı şimdiye kadar olduğu gibi her Vekâlet veya idarenin kendi bütçesinde kalacaktır.

Adi tamir tahsisatı keşif bedelleri 250 lirayı geçmiyen sıva, badana, dam aktarması gibi binanın eski vaziyetini değiştirmeyen diğer meremet işlerine sarfedilecek meblâğlardan ibarettir.

1 ve 2 numarada gösterilen yeniden inşa ve esaslı tamir işlerine ati tahsisat 936 malî yılından itibaren Vekâletimiz bütçesinde açılacak bir fasılda ayrı ayrı gösterilmek suretiyle toplanacaktır.

Binaenaleyh her Vekâlet veya idarenin 936 malî yılı içinde yaptırılmasına lüzum hissettiği veya edeceği bu gibi inşaat ve esaslı tamirat işleri için icabeden tahsisatın şimdiden tesbit ve Vekâletimiz bütçesinde açılacak fasla konmasını temin etmesi icabetmektedir.

Buna göre hemen hazırlanılması için alâkadar dairelere emir verilmesini saygılarımla dilerim.

25/1/936

Ş. II

Hülâsa:

Hava kuvvetlerimize
yardım h:

Sayı: 525

1) Hava kuvvetlerine yardım kanunu ile gerek Devlet, gerekse hususî müessese memurlarının yardımları vergi haline konulduktan sonra, yalnız memur kütlesi dışında kalan halk tabakası üzerinde çalışmakta olan Türk Hava Kurumuna bu sahada da idare amirlerimizin yardımcı olmalarına ihtiyaç vardır. Memurların deruhte ettikleri Vatan vazifesine memur olmıyanların da katılmalarındaki ehemmiyet, her vesile ve fırsatta halka anlatılmak, hele hali vakti yerinde olanların yurtseverlik duyguları harekete getirilmek lâzımdır. Milyonları hiç durmadan emen havacılığa milletin geniş ölçüde, sürekli yardımlarını temin etmek için teşvik, tenvir ve ikaz yolunda bütün idare amirlerinden alâka ve gayret beklerim.

2) Türk Hava Kurumu şubelerinin verimini arttırmak, idare heyetlerine seçilen üyelerin bu işe candan sarılmalarına bağlıdır. Şube çalışma makinelerinin düzgün işlemesi için de sıkı bir teftiş ve kontrole çok lüzum vardır. Bunun için gerek idare heyetlerinin iyi seçilmesinde gerekse şube işlerinin murakabesinde, bu teşkilâtın fahrî başkanları olan idare amirlerinden yakın bir ilgi beklemekteyiz Hava tehlikesine karşı savaş işinin bütün arkadaşlar tarafından millî bir dava olarak benimsemesini ehemmiyetle rica ederim.

3) Bütün vilâyetlere ve U. Müfettişliklere yazılmıştır.

Aramızdan ayrılanlar

Gazi-Antep Mektupçusu Raif Akman öldü:

Raif Akman 1287 yılında İstanbulda doğmuştur.

Rüşdiye tahsilini yaptıktan sonra Fransızca'yı da Bursada Jüzvit mektebinde okumuştur.

İlk memuriyeti 309 yılında Mülga Dahiliye Nezareti hülefalığı ile ve yirmi kuruş maaşla başlamış sıra ile 320 yılına kadar bu memuriyette bulunmuş ve maaşı 600 kuruşa çıkarıldıktan sonra 323 yılında 750 kuruş maaşla yine Mülga Dahiliye Nezareti mektubi kalemi Arabistan masası kitabetine tayin edilmiştir.

6 Teş. evvel 323 günlemecinde 2700 kuruş maaşla Erzurum mektupçuluğuna tayin edilmiş olan Raif 325 yılında 1000 kuruş maaşla Mülga sicilliahval İdarei umumiyesi tahrirat kalemi birinci sınıf hülefalığına getirilmiştir.

330 yılında yine idarenin muamelât kalemi birinci sınıf hülefalığına aynı maaşla nakil ve 335 yılında yine bu

Nezaretin memurin ve sicilli ahval müdüriyeti muavinliğine tayin edilmiştir. 339 yılında Adana mektupçuluğuna tahvil edilmiştir.

Burada iken 23 Kân. sani 936 ayında hayata veda etmiştir. Kederli ailesine acılarımızı bildiririz.

Gayri Resmî Kısım

İdarî ihtilâflar

— Geçen sayıdan mabait —

Yazan : **Appleton**

Maamafih mükellefin nahiye de ne ikametgâhı ve ne de mümessili yok ise ona karşı mühletin cereyana başlaması için bir ihtarname veya bir takip pusulası gönderilmesi zaruridir.

Mühletin inkızasından sonra mükellef, yeni bir talep yapmak suretile talebini tadil veya tezyit edemez. Talepnamesinde dermeyan etmiş olduğu delillere daha bir takım deliller ilâve edebilir ise de müddeiyatının şumulünü tadil etmemekle beraber nizamı bidayette vaz edilmiş olduğu sahadan gayri sahaya nakledebilecek mütalealar serdeylediği takdirde bunlar mesmu olmazlar. (Şûra kararı, 19 şubat 1908 ilh).

Bir hal vardır ki o halde talebi serdetmek için muayyen olan üç ay mühlet temdit olunur ve bu mühlet, ancak mükellefin tahsildarın kendi hakkında takibata başlanılmış olduğuna muttali olduğu anda hitama erer. Bu hal şudur: Bir hissei mükellefiyete tatbik edilebilecek bir yanlışlık neticesi haksız olarak mükelleften vergi tarh veya verginin iki defa tarhedilmiş olması (29 kânunuevvel 1884 tarihli kanun ..) meselâ, 1 kânunusani tarihinde mü-

kellef, kabili tarh değil iken verginin tarhedilmesi takdirinde bu hal tehaddüs eder. Mükellef, bu suretle, vergi defterinin neşrini müfit bir surette murakabe edememiş ve tahsildardan bu bapta malûmat istihsal edememiştir. (Dalloz .. ilh)

Bu suretle serdolan bir talep üzerine bilâvasıta rüsum idaresi marifetile tam bir tahkikat yapılır ve bu şekil bir talep üzerine kontrol memuru bir rapor tanzim eder. Bu rapor, dosyası ile birlikte, prefektür meclisine verilir.

Kendisine bir tahfifi resim talebi yapılmış olan idari mahkemenin gerek fiilen ve gerek hukukan vâsi tahkik ve takdir salâhiyetleri vardır. Evvelâ, verginin kanuna muvafık olup olmadığına hükmeder. Hukukî kontrole tâbi olmıyan parlâmento ukudu hariç olmak üzere prefektür meclisi, icabında resmin tarhına medar olmuş olan her türlü nizamî ve İdarî ukudun gayrikanuniyetini tebyin ve verginin kanunî olarak tarhedilmemiş olduğuna karar verdiği takdirde mükellefi ibra etmek hakkına malik ve bunu yapmak vezaifi cümlesindendir. Eğer departman ve nahiyelere ait rüsumun vaz'a dair olan umumî meclisler veya belediye meclisleri müzakereleri usulü dairesinde tasdik edilmemiş olur ise veya bu meclisler tarafından yapılan tarifeler kanunen muayyen nisbetlere tevafuk etmiyor ise mükellefi tebriye eder.

İdarî mahkemenin salâhiyeti, Mösyö Laferriere'in tahsili resme mezuniyet veren İdarî akitlerin zatî intizamına da - regularite şamildir. Meselâ curage rüsumu ancak nizamnamelere veya kadim teamülâta tevfikân tahsil olunabileceğinden tebriye talebi için kendisine müracaat edilen prefektür meclisi, ileri sürülen temayüllerin mevcudiyet ve şümulünü tahkik etmek mecburiyetindedir. Aynile kaldırım resmi de ancak nahiyenin alelâde varidatının yeni yolları

mürura müsait bir hale sokulmasına gayrikâfi olması takdirinde vazedilebileceğinden prefektür meclisinin bu ademi kifayetin nahiye'nin bütçelerinden ve hesabatından mütevellit olup olmadığını tetkike .salâhiyeti vardır. (Laferriere)

Maamafih vergi tarhının kanuna muvafık olup olmadığını tahkika hakkı olan prefektür meclisinin verginin tarhının mevsimsiz olmasını tenkide salâhiyeti yoktur.

Tevziî vergiler için Bütçe Kanununun her departmana tefrik etmiş olduğu hisselerin nahiye'lerle arrondismanlar arasındaki tevzii keyfiyetini de tendike hakkı yoktur. (Eşyayı menkule ve kapı ve pencere vergileri gibi) Bu hususta kanunun tayin etmiş olduğu yegâne müracaat 10 ağustos 1871 tarihli kanunun 38 inci maddesinin derpiş etmiş olduğu müracaattır. Bu müracaat, umumî meclise yapılır. Ve ancak arrondisman meclisi tarafından nahiye'ler arasında yapılmış olan tevzie müteallik bulunur.

Prefektür meclisi, tarafeyn canibinden kendi huzurunda serdedilen mütalealar haricinde hiçbir şeye hükmedemez. Bir tahfifi resim talebinde bulunmamış olan bir mükellefin tâbi olduğu resmi tahfif edemez. (Şûra kararı, 7 teşrinisani 1900) Veya talep olunan tahfif miktarından fazla tahfif edemez. (Şûra kararı, 26 temmuz 1900) Veya yalnız verginin tenkisi istenildiği halde verginin tamamından tebriye edemez. (Şûra kararı, 8 teşrinisani 1901) Prefektür meclisi, mükellef tarafından tenzili talep olunan bir resmi resen veya idarenin talebi üzerine arttıramaz: İdare, vergi defterinde mukayyet olan miktardan fazlasını tahsil edemez. (Laferriere .. ilh) Prefektür meclisleri meselâ varidat miktarına ait beyannameyi natamam olarak vermiş olan mükelleflere tarhedilen cezaların affı veya tahfifi için mükellefler tarafından yapılan talepler hakkında da karar

verir. (31 temmuz 1920 kanunu, madde 2.)

Fakat vergilerini tamamen veya kısmen tediye etmemek için hile yoluna sapan veya sapmağa teşebbüs eden mükellefler hakkındaki cezaî ahkâmın tatbikine ait hususâtı rüiyet etmek salâhiyeti Ceza Mahkemelerininindir. (25 haziran 1920 kanunu, madde 112),

Mükellefiyet hissesinin nakli ve patente'nin ferağı talepleri.

Bir mülkün mülkiyeti bir şahıstan diğer bir şahısa intikal ettiği zaman, emlak vergisi yeni mülk sahibinden alınmak icap eder. Bundan, mükellefiyet hissesinin nakli zarureti tehdadüs eder. Bu nakil muamelesi, iki tarafın mutabık kalarak nakli talep etmeleri üzerine, icra olunur. Eğer bu hususta tarafeyn mutabık değil iseler, her iki taraf prefektür meclisi tarafından usulü dairesinde davet edilerek orada nakle hüküm verilir (Dallos) pencere ve kapı vergileri için de böyledir. (Dallos).

Patente'lerde buna mümasil bir vaziyet vardır. Şu farkla ki, müessesenin ferağı takdirinde patente'nin ferağına, prefektür meclisinin müdahalesine lüzum kalmaksızın prefe tarafından hüküm verilir. Prefektür meclisi, ancak nakle ait bir itiraz mevcut olduğu takdirde işe müdahale eder. (Dallos .. ilh)

Mükellefiyet hissesinin nakli talebi, vergi defterlerinin neşrinden itibaren üç ay zarfında yapılır. (31 kânunuevvel 1921 kanunu, madde 20.) Patente'nin ferağı talebi, ya müessesenin ferağı veya ferağ edilmiş müesseseye ait verginin mefrûguleh namına tarhedilmiş olduğunu mübeyyin munzam vergi defterlerinin intişarı tarihinden itibaren üç ay zarfında yapılır. (15 temmuz 1880 kanunu.)

Vergi defterine kayıt talebi.

Vergi defterine ismi kaydedilmemiş olan bir mükellefin, meselâ departman veya nahiye intihabatında intihap olunabilmek gibi veya herhangi bir tacirin müntahip olmağa hakkı olduğunu, patente tediye ettiğini göstermekle isbat eylemesi gibi ahvalde deftere isminin kaydolanmasında menfaati olabilir, bu talep, alelâde mühletler zarfında ve eşkâli âdiyede yani mükellefin isminin unutulmuş olduğu vergi defterlerinin neşrini takip eden üç ay zarfında yapılır. (21 nisan 1832 kanunu, madde 28)

Arazi vergisi tahminatına ait mütalebat.

Arazi kadastrosu esasına müstenit eski tahminat sistemi — ki inşa edilmiş mebani hakkında büyük tadilâta uğramıştır. — 31 kânunuevvel 1907 ve 29 mart 1914 kanunları derin bir surette değiştirilmiştir. Halihazırda üzerinde inşaat yapılmamış olan gayrimenkuller hakikî ve safî varidatları idarece takdir olunur ve bazı ahval müstesna olmak üzere bu tahminler yirmi sene müddetle aslâ değişmez. Bu müddetin hitamında, yeniden tahminler yapılır.

Üzerinde inşaat yapılmış olan mülke ait arazi vergisi için, vergi için esas teşkil eden icar kıymeti idarece takdir ve yalnız her on senede bir yeniden tetkik olunur. (8 ağustos 1890 kanunu) Yalnız bazı müstesnalar vardır.

Bu tahminler, her mükellefiyet hissesinin tayininde esas teşkil edeceğinden mükelleflerin bu tahminlere itirazda menfaatleri olabilir. Üzerinde inşaat yapılmış olan mülklerde mülk sahibinin kendi mülkü hakkında yapılan tahminlere, her umumî yeniden tetkikte, karşı mütalebatta bulunmaları esası kabul edilmiştir. Bu müracaat, yeniden:

tetkikin icrasına ait defterin neşri tarihinden itibaren altı ve müteakip defterin neşri tarihinden itibaren de üç ay zarfında yapılır. (8 ağustos 1890 kanunu, madde 7). Bu müddet geçince tahmin kat'iyet kesbeder. (Şûra kararı, 11 şubat 1916). Meğer ki mülk ârızî olarak kıymetten düşse. (Tafsilât için Dalloz'a müracaat.)

Üzerinde inşaat yapılmamış olan mülklere ait arazi vergisi için, her umumî tetkikte, mülk sahipleri, üzerinde inşaat yapılmış olan arazi için muayyen olan mühletler zarfında, kendi mülklerine izafe olunan ziraatin mahiyeti ve mülkün ithal edilmiş olduğu sınıf hakkında itirazlarda bulunabilirler. (29 mart 1914 kanunu)

Bu itirazlar, resim tahfifi talepleri gibi aynı kaidelere tevfikan prefektür meclislerine verilir.

Bundan başka her yeniden tetkik dolayısıyla gerek nahiye müdürü, gerek bilâvasıta rüsum müdürü ve gerek mevzuubahis sınıf arazi sahasının nısfından fazlasına sahip mülk sahipleri, idare tarafından tayin edilmiş olan tarifeye, tarifelerin talikini takip eden ay zarfında itiraz edebilirler. (29 mart 1914 kanunu, madde 10, 11).

Tahmin tarifelerine (ki bilâvasıta rüsum idaresi tasnifi yapan memurlar arasında ihtilâf zuhûru takdirinde 29 mart 1914 tarihli kanunun 19 uncu maddesinin tesis etmiş olduğu departman komisyonu tarafından vücuda getirilir.) müteallik itirazlar, tarifelerin talikini takip eden ay zarfında kat'î surette karar itası salâhiyetine malik olan merkezî bir komisyona sevk olunur. (Madde 10). Bu komisyon bir nevi hususî İdarî mahkeme olup, davalarının temyizi Şûraya aittir. (Şûra kararı, 31 mart 1922)

Takibata ait itirazlar.

Evvelce, asıl ukudu takibiye ile icraî yollar neticelerinden mütevellit ihtilâflara müteallik olmak üzere, biraz bu husus hakkında tafsilât vermiş idik; prefektür meclisinin yapılan tediyat, bunların mahsubunun icrası, tahsildarın defterine kaydı, tahsildarın makbuz vermesi gibi hususatta mükellef ile tahsildar arasında zuhur eden bütün müşkülliye rüiyet ve halle salâhiyettar olduğunu ilâve etmek icap eder.

Mükellefin kendisinden talep edilen vergi akşamının kendi hissesine isabet etmediğini yahut isabet etse bile kendisinden talep edilemeyeceğini karara raptettirmek için yapacağı talepler de böyledir. Filvâki malûm olduğu veçhile bilâvasıta vergiler kısım kısım talep olunur (evvelleri on iki taksitte alınırdı, şimdi müsavi iki taksitte alınır, biri verginin tahakkuk ettiği senenin nisan ayının 30 unda İkincisi de 31 teşrinievvelde. Malî kanun 4 nisan 1926, madde 2.) Bir talep hakkında müracaat vukuu üzerinden altı ay geçtiği halde bir karar verilmeyecek olur ise mükellef, kendisinin istemiş olduğu resim tahfifî hududu dahilinde itiraz edilen vergiye ait taksitin tediyesini, evvelce bu tasavvurda olduğunu talepnameşine dercetmiş ve tahfifini istediği esas miktarı tesbit etmiş olmak şartile, tehir edebilir. (13 temmuz 1903 kanunu, madde 17). Aynı prensipler mucibince, bu tecil taleplerine müteallik itirazlar, prefektür meclislerinin salâhiyetleri dairesine dahildir.

Kendilerinden bahsedilen talepnemeler, bilâvasıta vergiler bahsindeki umumî kaideye tevfikân üç ay zarfında prefektür meclislerine sevkolunur. Fakat bu mühlet vergi defterlerinin neşri tarihinden itibaren başlamaz çünkü

bu meselede bir talepte bulunmağa yol açan vak'alar ekseriya bu noktai harekette üç ay muahhardır. Binaenaleyh mühlet, takip akdinden veya itiraza mahal vermiş olan, tediyeeden itibaren başlar. (Şûra kararı, 24 mart 1911)

Takibatın idare tarafından şahsan mükellef aleyhine yapılmayarak eşhası salise aleyhine yapılmış olduğu ahval vardır. Bu takibattan mütehassıl müşkülâtı rüiyete salâhiyettar mahkemeyi tayin etmek için takibata maruz bulunan eşhası salisenin hâzineye karşı bir vergiden dolayı şahsan mes'ul ve kendisinin olmıyan bir vergiden dolayı medyun olup olmadığı ve yahut mükellefe ait olup kendi elinde bulunana bir kıymet sahibi olup ta bu sebepten dolayı aranılıp aranılmadığını tefrik etmek icap eder.

Birinci hal şu suretle vâki olur: Bir mülk sahibi kiracılarının vergilerini tediye ettikleri hususunda emniyet kesbetmeden ve tediye etmedikleri takdirde tahsildara keyfiyeti haber vermeden çıkıp gitmelerine müsaade etmesi halidir. (21 nisan 1832 kanunu ilh)

İkinci hal (12 teşrinisani 1808) tarihli kanunun ikinci maddesinde derpiş edilmiştir. Bu madde kiracılara ve diğer bir takım medyunlara, kendi dainlerinin veya mucirlerinin vergilerini tediye etmelerini emreder.

Birinci halde, eşhası salise ile hazine arasındaki itirazların rüiyeti prefektür meclisinin salâhiyeti dairesine dahildir zira bu halde şahsı salis vergi borçlusu sıfatile takibata uğratılmıştır. İkinci halde şahsı salis ancak mütehacciz bir şahsı salisten başka bir şey değildir ve itirazın sıhhatine şahsı salis ile medyunu mütehacciz arasındaki münasebetlere ve diğer dainler tarafından mutalebe olunan imtiyazlara müteallik bütün meseleler velâyeti adliyenin salâhiyeti dairesine dahildir.

Şahsı salis kendi daininin bizzat borcunu münakaşa etmek iddiasına kıyam ettiği takdirde dahi bu veçhile hareket edilir ve bu halde tekrar prefektür meclisi meseleyi rüiyete salâhiyet kazanır. (Bütün bunlar için Laferriere'e müracaat)

Tahsildarlar tarafından serdedilen metalip.

Tahsildarlar kendilerine tevdi edilmiş olan vergi defterlerine mukayyet bilâvasıta vergilerin tahsilinden şahsan mes'uldürler. (Beşinci senenin 17 Brumaire kanunu ilh.)

Onların bu meşguliyetten teberri etmeleri ancak hazine sandıklarına tediyyata bulunmaları, mükellefler lehine verilmiş olan kararları takip eden resim tahfifi emirnameleri verginin tehirini veya tadilini natık olan prefe kararnameleri ve yahut nihayet usul haricindeki zabıtnamelere müteallik olup tahsildarlar tarafından ibraz olunan kararlar sayesinde mümkün olabilir. Bu son nokta yerinde izah edilmek icap eder. Tahsildarlardan evvelâ malî senenin hitamında perefeye her nekadardarhedilmiş ise de tahsili kabil olmıyan mükellefiyet hisselerine ait bir listeyi vermeleri esas kabul edilmiştir. Prefe bu hususta onları mes'uliyetlerinden ibra eder. (Sekizinci sene 24 Kıloriger kararnamesi) Mükellefiyet hissesinin tahsili kabil ve yahut tahsili kabil olmaması meselesinde bir ihtilâf ve itiraz zuhur ettiği takdirde ve prefe istenilen ibrayı yapmaktan imtina eylediği takdirde tahsildar silsilei meratip prensibine istinaden maliye nazırına müracaat etmek hakkına maliktir. Yalnız itirazı İdarî mahkemeye yapamaz, bu noktada idarenin takdiri nihaîdir.

Saniyen, tahsildar usulü dairesinde tarhedilmemiş olan mükellefiyet hisseleri için bunlar kabili tahsil olsalar bile

vergi defterlerinin neşrinden üç ay sonra prefektür meclisine bir takım zabıtnameler verir ve bu zabıtnameler, güya bir resim tahfif talebi mevzuubahis imiş gibi idare tarafından tahkik ve tetkike tâbi tutulur ve İdarî mahkeme bu zabıtnameleri görünce tahsildarı tebriye eder. (3 temmuz 1846 kanunu) Bu veçhile tahsildar, vergileri usulsüz olarak tarhedilmiş olan mükellefler hakkında takibat yapmağa mecbur değildir.

Salisen, tabîi mühletler muktazi olduğu takdirde tahsildar malî sene nihayetinde prefektür meclisine yolsuz olarak tarhedilmiş olan mükellefiyetler hisselerine ait yeni zabıtnameler tevdi eder. Ancak o mükellefiyet hisselerinin aynı zamanda tahsili kabul bulunmayanlardan olmaması şarttır. (22 haziran 1854 kanunu)

Nihayet tahsildarların meşru olan menfaatlerine muzir olan hata ve zühullerin önüne geçmek için (21 temmuz 1887) kanununun (18 temmuz 1911) kanunu ile tadil edilmiş olan üçüncü maddesi bilâvasıta vergiler müdürlerini her zaman ve resen, hususî resim tahfifi zabıtnamelerine bir munzam resim teşkil ettiği kabul ve teslim edilmiş olan mükellefiyet hisseleri, veya bunların akşamını teshil etmek hakkını bahşetmektedir. Nahiye müdürü veya tevzi memurları müsait bir mütalea dermeyan etmiş oldukları ahvalde resim tahfifi talepleri hakkında bizzat bu müdürler tarafından karar verilir. Aksi takdirde bu hususta karar itası prefektür meclisine aittir.

Tahsildarlar usul dairesinde tarhedilmemiş olan mükellefiyet hisselerine müteallik tebriye taleplerini reddeden prefektür meclisleri mukarreratına karşı Devlet Şûrasına müracaat etmek hakkına maliktirler.

İstintak ve tahkik tedbirleri.

Bilâvasıta vergilere dair mütalebatta istintak ve tahkikat tedbirleri üç nevidir:

- 1 — İdare memurlarının tahkikatı ve mütaleaları
- 2 — Keşifler
- 3 — Mukabil İdarî tahkikat

İstintak, İdarî tahkikat ve mukabil tahkikat bu tahkikatı birçok perakende metinler âmirdir. Bilhassa 21 Mayıs 1832 tarihli kanunun 28 ve 29 uncu maddeleri ki bunlardan birincisi (13 Temmuz 1933) tarihli kanunun 17 inci maddesiyle tadil edilmiştir.

(10 Kânunusani 19916) tarihli nezaret talimatnamesi. Bu muhtelif metinlerden bahsetmekte ve istintak ve tahkikatının teferruatını tesbit eylemektedir. (Dalloz) a müracaat

Bilâvasıta vergiler kontrolörü bütün bu usulün en başlı unsurdur. Bu usul bilhassa nahiye müdürünün (ve tevzî bir vergi mevzuu bahsolduğu takdirde tevzi memurlarının) kontrolörün, müdürün reylerini ve reyi gayrimüsait olduğu takdirde dosyanın alâkadara tebliğini, ihtiva eder; ayni zamanda alâkadar şayet yeni bir takım mütalealar dermeyan edecek veya keşif icrasını talep eyliyecek ise bunu on gün zarfında yapmağa davet olunur.

Bu tahkikat mecburîdir şayet bu tahkikat yapılmayacak olursa veyahut ifası emredilmiş olan muamelelerden biri yapılmayacak veya yolsuz olarak yapılacak olursa prefektür meclisinin vereceği karar muteber değildir.

İşte Devlet Şûrası isdar etmiş olduğu bir kararname ile idare memurlarının tetkikine arzedilmemiş olan ihtiyatî bir takım mütalealar hakkında prefektür meclisi tarafından verilmiş olan kararı feshetmiştir. (Şûra kararı, 24 mart 1900)

Natamam ve yahut usul haricinden bir tahkikat üzerine verilmiş olan bir kararı fesheden Devlet Şûrası ekseriyetle meseleyi yeni bir idari tahkikat yapılmak üzere prefektür meclisine gönderir. Devlet Şûrası tamam ve usulü dairesinde bir tahkikatın fıkdanı halinde tahkikatın matlûba muvafık olmadığını nazarı itibara alarak esası ileri sürmez. (Laferriere).

Bundan başka gerek prefektör meclisi ve gerek Devlet Şûrası her zaman mukabil bir tahkikatın icrasını emredebildikleri gibi idare de bu suretle tahkikat icrasını emretmek hakkına maliktir. Bu tahkikat bilâvasıta rûsum müfettişinin idaresi altında cereyan eder. (26 mart 1831 kanunu, madde 29) Müfettiş mevcut olmadığı takdirde mukabil tahkikat bir kontrol memuruna tevdi edilebilir. Fakat bu memurun ilk tahkikatı icra etmiş olan memurdan bir başka memur olması şarttır. Bütün bu noktalar hakkında (Dallos) a müracaat.

Ekseriya faydalı olan bu mukabil tahkikat hiçbir zaman mecburî değildir. Fakat prefektür meclisinin bir kararı tarafından birinin talebi üzerine bu tahkikatı emretmemiş olduğundan dolayı fesih veya tadil edilemez

Keşifler — (21 Nisan 1832 kanunu ilâh) Keşif icrası mükellef tarafından talep vukuunda mecburîdir. (Devlet Şûrası kararı, 28 haziran 1895). Maamafih mükellefler talebi o talebin gayrimesmu olmasını intaç edecek şekle ait bir hata ile şaibedar olduğu takdirde bu tahkikat tedbirini icra etmekten imtina edebilir. Ve hattâ bu imtina onun vazifesidir de (Devlet Şûrası kararı, 6 nisan 1900 ilâh ..) — Mükellef tarafından ileri sürülen ve keşif tarikiyle ispatı talep edilen hâdiseler olduğu takdirde ve yahut nizam halli mütehassısların reylerini vermeğe (salâhiyetleri olmadıkları bir hukuk meselesine bağlı-olduğu takdirde (Laferriere).

Keşif kararı prefektür meclisi tarafından ve tarafeyn mutabık kaldıkları takdirde bu meclisin reisi tarafından icra olunur.

(26 Eylül 1926) kararnamesi. Kararname meclis tarafın dan intihap edilmiş olan bir mütehassıs tayin eder ve her ikisinin de birer mütehassıs tayin etmeleri lüzumunu gerek idareye ve gerek müddeiye tebliğ eder.

Eski kanun tarafından ve bilhassa (29 Kânunuevvel 1884) tarihli kanunun beşinci maddesiyle tanzim edilmiş olan mütekaddim keşif ve keşfülgayirden ibaret olan eski karışık sistem (17 Temmuz 1895) tarihli kanunun 5 inci maddesiyle ilga edilmiştir.

Vahim ve ağır sebeplerden dolayı mütehassısların salâhiyetine itiraz olunarak bunlar reddolunabilir. Bu sebepleri takdir etmek hakkı prefektür meclislerine bırakılmıştır. Yalnız bu meclisler Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 308 ve 310 uncu maddeleri ahkâmına bağlı değildirler (Laferriere).

Keşfi yapacak olan mütehassıslar tahlif edilmezler, bunların muamelelerine ait zabıt varakası, keşifte kendilerine refakat eden idare memuru tarafından tanzim olunur. Muamelâta vicahi bir vasıf ve mahiyet vermek için mütalebede bulunmuş olan kimse de davet edilmek icap eder. Mütehassıslar tahriri bir rapor vücade getirirler, bu rapor zabıt varakası ile birlikte prefektür meclisi kâtipliğine tevdi olunur ve bilâvasıta rûsum müdürü marifetiyle kendilerine malûmat verilmiş olan alâkadarlar oraya gelip rapor ve zabıt muhteviyatından ahzı malûmat ederler.

Keşif, prefektür meclisinin emredebileceği yegâne tahkikat şeklidir. Bu meclis, ne emakini ziyaret ve muayene (Devlet Şûrası kararı, 20 Nisan 1894) ve ne de şahitler ma-

rifetiyle tahkikat icrasını emredemez. (Şûra kararı, 19 Kânunuevvel 1902 ilâh)

Prefektür meclisinin kararı ve Devlet Şûrasına müracaat.

Tahkikat ikmal edildikten ve dosya idare marifetiyle prefektür meclisine sevkolunduktan sonra meclis reisi, tarafeynin şayet talep etmişler ise davet edilebilmeleri için müzakerat celsesini oldukça evvelden tesbit eder. (22 Temmuz 1889 kanunu) Tarafeyn, celse ruznamesinin tesbitinden evvel şifahî mülâhazat dermeyan etmek tasavvurunda olduklarını bildirdikleri takdirde, davet olunurlar. (Madde 44). Malûm olduğu veçhile altı ay içinde bir karar verilmediği takdirde tarafeynin vadeleri hulûl edecek taksitlerin tediyasını tehir etmek hakları mahfuzdur. 13 Temmuz 1903 kanunu, 6 ve 26 eylül 926, tarihli kararnameler, bir murahhas prefektür meclisi azasının münferiden hüküm vereceği ahvalin neler olduğunu irae etmektedir.

22 Temmuz 1889 tarihli kanunun Devlet Şûrasına müracaata müteallik ahkâmı umumiyesi (57 ilâ 61 inci maddeler) bilâvasıta rûsum mesailinde prefektür meclisleri tarafından ittihaz olunan kararlara kabili tatbiktir.

Filvaki aynı kanunun, bilâvasıta rûsuma müteallik metalibat hakkında eski kanunun meriyeti esasını ipka eden 11 inci maddesi, ancak “taleplerin kabul ve tahkiki,, ni istihdaf eder, müracaat yollarını istihdaf etmez. Binaenaleyh bu husus için 200 üncü fıkraya müracaat edilmesini tavsiye ederiz. Dalloz’a müracaat.

İstinaf için mevcut olan iki ay mühlet, mütalebede bulunan kimse hakkında kararı bilâvasıta rûsum müdürü tarafından kendisine iblâğı tarihinden itibaren cereyana baş-

lar. Tebliğ olunan ihbarnamenin alındığını gösteren posta makbuzu ile tebeyyün olunur. İdare için ise mühlet, karar hakkında departman müdürünün vermiş olduğu raporun Maliye Nezaretine muvasalatı anından itibaren cereyan eder.

Müracaat, masrafsız olarak yapılır ve Devlet Şûrası avukatı tevkilinden muaftır. Maamafih damga resminden muafiyet, (tarik mükellefiyeti müstesna) yalnız 30 franktan dun olan hissei mükellefiyetler için vardır. (22 Temmuz 1889 kanunu, madde 61).

Diğer hususlarda olduğu gibi müracaatın taliki bir neticesi yoktur, yalnız Devlet Şûrası, şayet mahal var ise, 22 temmuz 1806 tarihli kanunun 3 üncü maddesini tatbikan tecil emrini verebilir. Laferriere, icra muamelesi prefektür meclisinin kararına tevfikan değil vacibülicra bir hüccet teşkil eden vergi defteri mucibince yapılmış olduğundan dolayı bu bükümü kanunu bu mebhaste tatbik edilebileceğinden şüphe etmektedir. (Cilt 2, sayfa 315) Maamafih fikrimizce 3 üncü maddenin pek umumî olan vasfı böyle bir tefrike mahal bırakmasa gerektir. Mesele Devlet Şûrası hususî şubesinin tâli şubelerinden birine tevdi ve 171 inci fıkıradaki izah edilmiş olduğu veçhile tahkikata mübaşeret olunur.

Devlet Şûrasının kararı maliye idaresine Şûranın deavî kâtipliği marifetile irsal olunur. İdare, dosyayı prefeye gönderir. Prefe, kararı alâkadarlara tefhime ve bilâvasıta rûsum müdürü ile birlikte ve maliye nazırı namına o kararın icrasını temine memurdur.

Bilâvasıta rûsuma mümasil resimler yüzünden ihtilâf ve nizalar.

Gerek devlet ve gerek departman, nahiye, umumî mü-

esseseler, sükenei camiaları menfaatine tahsil edilmiş olan muhtelifülmenşe birçok rüsum vardır ki, esamiyi mübeyyin defterler ianesile tahsil edildiğinden dolayı, bunlara “bilâvasıta rüsuma mümasil rüsum,, derler. Bu rüsum, şunlardır: Ferağı ve teferruğu gayrikabil emval harcı, araba, beygir ve katır rüsumu, kulüpler rüsumu, av bekçileri rüsumu, madenler aidatı ve rüsumu, evzan ve ekyalin tetkiki rüsumu, iş kazalarında teminat sermayesi rüsumu, yol mükellefiyeti rüsumu, köy yolları rüsumu, köpekler için alınan rüsum, sıhhî meşrubat için oktruva rüsumu yerine ikame edilmiş olan belediye rüsumu...

Bu rüsuma ait itiraz ve ihtilâflar, asıl bilâvasıta rüsum gibi, prefektür meclisleri tarafından rüiyet olunur.

Fakat diğer bir takım rüsum ve bilhassa yol ve köprüler rüsumu, hâl ve pazarlarda mevki rüsumu, nahiyeledeki köprü müruriyesi ilh. gibi belediye rüsumu böyle değildir. Bunlar vergi defterleri ile değil vacibülicra olan zabıtnamelerle tahsil olunur. (18 temmuz 1837 kanunu ..)

Bu zabıtnameler, mükellef tarafından salâhiyettar mahkeme nezdinde yapılacak itiraz üzerine, vacibülicra olmak mahiyetini kaybederler. (Laferriere) Bu itibar ile bilâvasıta rüsum defterlerinden farklıdır.

Bu rüsuma ait ihtilâfat ve deavi, alelekser adlî mehakimde rüiyet olunur, zira mahiyetleri itibarile umumiyetle bir şahıstan ziyade bir vâkıya ait olan bilvasıta rüsumdan ibarettirler.

18 temmuz 1911 tarihli kanunun 21 inci maddesi ki vacibülicra zabıtnamelerle tahsil edilmekte olan bu rüsumun tahsili maksadile yapılan takibatın bilâvasıta rüsuma ait hususatta takip edilen kaidelere tevfikân yapılmasını âmirdir, bu hususta hiçbir şey değiştirmemiştir, zira yalnız takibata müteallik kaidelere ait bir hükmü ihtiva etmekte

olup asıl resme ait ihtilâfata dair bir hükmü muhtevi değildir.

Bilâvasıta rüsuma mümasıl rüsuma müteallik taleplerde takip edilecek usule gelince, 22 temmuz 1889 tarihli kanunun 11 inci maddesi, bir tefrik yapmaktadır: Ferağ ve teferruğu gayrikabil emval rüsumu ile köy yolları rüsumu yol mükellefiyeti gibi matrahı bilâvasıta rüsum idaresine tevdi edilmiş olan rüsumda asıl bilâvasıta rüsuma ait bütün kaidelerin tatbiki kabildir. Bilâkis matrahı başka bir idareye tevdi edilmiş olan rüsumda (evzan ve ekyalin tetkiki, madenler aidatı ve rüsumu .. ilh) takip edilecek usul prefektür meclisinde takip edilen bütün davalarda müşterek olan usul olup 22 temmuz 1889 tarihli kanunun 1 ilâ 9 uncu maddelerde tanzim olunmuştur. Binaenaleyh bu son rüsuma müteallik olan talepler, ya prefektür meclisi kâtipliğine tevdi edilecek bir istidaname ile ve yahut celp tarikile yapılır ve tahkikat raportör ve meclis tarafından icra edilir. Maamafih, bu halde bile, keşifler tamamen bilâvasıta rüsuma ait keşifler misillû yapılır (Laferriere), yalnız bilâvasıta rüsum kontrol memuru yerine resmin matrahı kendisine tevdi edilmiş olan idarenin bir memuru ikame edilir. (Dalloz)

Muamele vergisine ait davalar ve ihtilâflar.

Birçok defalar ve hassaten 30 mart 1923 tarihli kanun ile tadil edilmiş olan 25 haziran 1923 tarihli kanun, sanayi ve ticaret erbabının yaptıkları işlerden alınacak bir muamele vergisi ihdas etmiştir. Bu vergi, bilvasıta bir resimdir, çünkü esamiyi muhtevi vergi defterleri ile tahsil edilmez. Esasen bu vergiye tâbi tutulan tacir, hakikî mükellef olan müstehlik ile hazine arasında bir mutavassıtan

ibarettir: Tacir, vereceği muamele vergisini sattığı eşyanın veya gördüğü hizmetlerin fiat ve ücretlerine yapacağı zamlarla istirdat eder.

25 haziran 1920 tarihli kanunun 70 inci maddesi — ki bu resimlerden mütevellit davaları perefektür meclislerinin salâhiyeti dairesine ithal eder. — istisnâî bir kanun hükmüdür.

Esasen bu metin, gayrimükemmel bir surette vücuda getirilmiştir. Yalnız idareye medyun bulunanlar hakkındaki takibatı derpiş eder. Bu takibat, İdarî tazyiklerle yapılar ve icraları “ancak medyun tarafından perefektür meclisi huzuruna celp tarikle yapılan esbabı mucibeli taleplerle,, inkıtaa uğrayabilir (madde 70).

Prefektür meclisinin bilvasıta bir resme ait ihtilâfî rüiyet etmesi yalnız gayritabiî olmakla kalmamıştır, belki vazı kanunun hâkime takdim edilmiş bir istidadan ibaret olan İdarî mahkemenin normal kanunî vazifesi usulünü terketmiş olması da teessüfe şayandır.

Eğer 70 inci madde, nihaî bir hüküm olarak, tazyiklere karşı itiraz şeklinde yapılan talepler kaydi ihtirazisi ile davaların perefektür meclislerine sevk, bunlar hakkında orada tahkikat icra ve hüküm ita edileceğini ve yalnız hükmün Devlet Şûrasında istinaf edilebileceğini natık bulunmamış olsa idi, takibata itirazdan gayri olan ve muamele vergileri yüzünden tehaddüs eden davaların perefektür meclislerine şevki lâzım gelip gelmiyeceği cayı sual olabilirdi. Bundan şu netice çıkar ki, müstesnalardan kat’ı nazar, perefektür meclisinin salâhiyeti muamele vergisinde umumidir. Bu salâhiyet, yalnız takibat aleyhindeki itirazlara değil belki verginin tatbikinden mütehasıl bütün itirazlarda meselâ mükellef tarafından iade talebini mutazammın olarak açılan davalara da tatbiki kabildir. Bu nevi davalar,

tediye tarihinden itibaren 2 sene zarfında müruru zamana uğrar. (Madde 70)

Prefektür meclisleri, 25 haziran 1920 tarihli kanunun 68 ve 69 uncu maddelerinde derpiş edilmiş olan hazine cezalarının tatbikine ait bütün itirazları ve meselâ muhasebenin zühulü veya ademi kifayeti, ve yahut kabahat mütecasirinin idareye vermek mecburiyetinde bulunduğu evrakı müsbiteyi itadan imtinayı gibi hallere müteallik itirazları da rüiyet eder.

Maamafih 25 haziran 1920 tarihli kanunun 68 inci maddesinin altıncı ve yedinci fıkralarında derpiş edilmiş olan hapis veya ilân ve teşhir cezalarının tatbikinde, cürüm tekerrürü halinde, prefektür meclislerinin salâhiyetleri hitam bulur.

Resim, emtia ve eşyanın ithali dolayısıyla tahsil edildiği halde dahi prefektür meclislerinin salâhiyeti yoktur. Bu takdirde 25 haziran 1920 tarihli kanunun 72 nci maddesi, takibatın ve tahkikatın gümrük mesailinde olduğu veçhile yapılacağını tasrih etmektedir. Bu da adlî mehakimin salâhiyetini müstelzimdir.

Davanın tazyika karşı itiraz şeklinde ikame edilmediği bütün hallerde tarafeyn 22 temmuz 1889 tarihli kanunun emretmiş olduğu adi şekilleri takip mecburiyetindedirler. Usul de keza bu kanunun umumî ahkâmına göre cereyan edip bilâvasıta rüsum bahsindeki mütalebelere has olan eşkâle göre cereyan etmez. Filvâki bu mebhaste bilâvasıta bir vergi değil, davaları ve ihtilâfları prefektür meclislerine verilmiş olan bilvasıta bir resim mevzuubahistir.

Neşredilmiş vergi defteri mevcut olmadığından bir talepte bulunmak için icap eden mühletin bilâvasıta rüsumu müteallik taleplere ait olarak tesbit edilmiş olan üç ay müddet olamayacağı bedihidir. Eğer kanuna muhalefet

iddiasile idare aleyhine tevcih edilmiş bir dava mevzuubahis ise bu dava, üç senede müruru zamana uğrar. Mükelleflerin rüsumun iadesine müteallik davaları, evvelce söylediğimiz gibi, tediye den itibaren iki sene zarfında yapılmalıdır. Diğer talepler için, sükutu hak kaydile, hiçbir mühlet tesbit edilmemiştir. (Bütün bu meseleler için Maurice Gardes'e müracaat)

İntihaba ta müteallik idari davalar

Umumî kaideliler ve salâhiyet. (Bu mesele hakkında Hauriou, Laferriere ve Dalloz'a müracaat)

İntihap, öyle bir muameledir ki intihap hakkına malik vatandaşlar bu muamele ile intihap tarikile teşekkül eden meclis ve heyetlerde kendilerini kimlerin temsil etmesini istemekte olduklarını bildirirler. Bu idari muamelenin sıhhati ve yolunda icra edilip edilmediği tahkik edilmek icap eder. Siyasî intihabatta bu tahkike intihap mazbatalarının tetkiki derler ki bizzat meclis tarafından yapılır. İdarî intihabatta (umumî meclisler, arondisman meclisleri, belediye meclisleri, belediye reisi ve muavinleri, ticaret odaları, darülfünun meclisleri, maadin amelelisi murahhasları .. ilh) bu tetkik keyfiyeti bir İdarî mahkemeye müracaat suretile yapılır ki daha faik bir sistemdir ve entrikaya ve ihtirasa fazla yer bırakmaz. Bu İdarî mahkeme, ekseriya prefektür meclisi olup kararı Şûrada kabili istinaftır. (22 haziran 1833 kanunu arondisman intihabatı ilh) Belediye meclisleri de bu tetkiki yapar. (Belediye reisi ve muavinleri intihabatı 5 nisan 1884 kanunu). Müstesna olarak derececi iptidaiye ve intihaiyede Devlet Şûrası da bu tetkiki yapar (Umumî meclisler intihabatı 31 temmuz 1875 kanu-

nu). Keza müstemleke mahkemeleri de bu kabil tetkikatı yapar, yalnız kararları Şûrada kabili istinaftır. (Müstemleke umumî meclisleri, müstemleke nahiyeleri meclisleri intihabatı)

Ticaret odaları, akademi meclisleri, umumî maarif âli meclisi muavin murahhaslar, serbest veya ruhsatıyeli sendikalı cemiyetler intihabatı gibi hususî intihaplar, burada tetkik edilmeyecektir. Esasen bunlardan mütevellit davalar aşağıda tavzih edilecek olan umumî prensiplere tâbidir.

İntihabata müteallik davalar ikiye ayrılabilir:

I. — Asıl intihabat muamelelerine yabancı olan itirazlar.

II. — İntihabat muamelâtına müteallik olan itirazlar.

Asıl intihabat muamelelerine yabancı olan itirazlar.

1. — İntihabat listelerine ve rey hakkına müteallik olan itirazlar.

Umumî prensip şudur ki intihap edilebilmeğe müteallik ihtilâflar İdarî, intihaba müteallik olanları adlîdir. Bu tefrik, şu esasa müstenittir: Hakkı rey, ferdî bir haktır, hakikî bir hakkı medenidir ve bu itibarla velâyeti adliyenin sahabet ve himayesi altına vazedilmiştir.

Binaenaleyh intihap listelerinin tanzimi ve her sene tetkiki, listelere bazı esaminin ithali ve bazılarının çıkarılması gibi ferdi alâkadar eden ihtilâf ve nizalardan burada bahsedecek değiliz, bu gibi meseleleri hal ve fasledecek olanlar, 2 şubat 1852 kararnamelerle 7 temmuz 1874 tarihli kanun mucibince teşkil edilmiş olan komisyonlar ile sulh hâkimleridirler ve bu vazifelerini Temyiz Mahkemesinin

kontrolü altında ifa ederler. İdarî mahkeme, intihaba tekaddüm eden bu devrede, ancak iki halde müdahalede bulunabilir:

a. — İntihap listelerini tetkike ait olup usulü dairesinde yapılmamış olan muamelelerin ilgası. — İntihabat listelerini tetkike memur olan mahallî komisyonlar listelere ithal edilen veya bunlardan ihraç olunan namzet isimlerine müteallik bir tabloyu suprefeye gönderirler, o da prefeye gönderir. Prefe bu meselede 2 şubat 1852 tarihli nizamnamenin 4 üncü maddesinin kendisine tevdi etmiş olduğu vâsi bir salâhiyete sahiptir. Bu madde, şöyledir: “Prefe kanunun emretmiş olduğu merasim ve muamelelere ve mühletlere riayet edilmemiş olduğu mütaleasında bulunur ise, tablonun alınması anından itibaren iki gün zarfında bu muameleleri departmanın prefektür meclisine havale edecek ve mezkûr meclis, icap ettiği takdirde, feshedilmiş olan muamelelerin yeniden yapılması için lâzımgelen mühleti üç gün zarfında tesbit edecektir.,,

Bu müracaat, yalnız prefeye aittir. Müntahipler tarafından yapılamaz. (Şûra kararı, 2 temmuz 1880 .. ilh) Hatta prefe de bu hakkını intihap listesinin yeniden tetkiki mevzuu bahseldüğü zaman istimal eder, mahallî memurların ilk intihap listesini hazırlamağı ihmal etmiş olmaları halinde bu salâhiyetini kullanamaz. Bu halde prefe, memurini aidesine vazifelerini ifa etmelerini emreder. Bunun için prefektür meclisinden mezuniyet almağa ihtiyacı yoktur. (Şûra kararı, 12 mart 1875)

Prefe tarafından keyfiyet kendisine bildirilen prefektür meclisi, nizamî mühletlere ve şekillere riayet edilmemiş olmasını ileri sürerek intihap listesinin yeniden tetkikine müteallik muameleleri feshedebilir. (Şûra kararı, 29 haziran 1888 .. ilh) Fakat listeye ithal veya ondan ihraç

edilmiş olan namzetler hakkındaki bu muamelelerin gayrikanunî olmasından müstahreç bir sebebe istinaden feshe kalkışamaz: Bu kontrol, adliye aittir. (Şûra kararı, 13 şubat 1907 .. ilh) Prefektür meclisinin kararı Devlet Şûrasında istinaf olunur. Bu hak, idare lehine mevcuttur. Prefe veya nazır tarafından istimal olunur. Bu hakka, Devlet Şûrası huzurunda intihap listelerini tetkike memur idari komisyonların muamelâtını müdafaa salâhiyetini haiz olan nahiye müdürleri de maliktir. (Şûra kararı, 7 ağustos 1883) Fakat müntehipler aynı hakka malik değildirler. (Şûra kararı, 14 mart 1879) Maamafih müntehipler, intihap muamelelerine müteallik bir itiraz dolayısıyla, intihabattaki yolsuzluğun listenin senevi tetkikinde gayrikanunilikten, yolsuzluktan ileri gelmiş olduğunu iddia edebilirler. Filvâki intihap hâkiminin intihap muamelesinin, usulü dairesinde vücuda getirilmiş bir intihap heyeti tarafından yapılp yapılmamış olduğunu tetkike salâhiyeti vardır. (Lafferriere ..) Ve bu senevi tetkiklerde yolsuzlukların intihabın netayici üzerinde müessir olmuş olduğuna kail olacak olur ise bu yolsuzlukları tebyin edecek ve binnetice intihap muamelelerini feshedecektir. (2 ağustos 1874 Şûra kararı)

b. — İntihabatın yolsuz olarak bir takım dairelere ayrılması takdirinde bu muamelelerin feshi. — Malûm olduğu veçhile nahiyeler, her biri belediye meclisi azasından bir kısmım tayin eden iki veya müteaddit intihap dairelerine tefrik edilebilirler. (5 Nisan 1884 kanunu, madde 11 ve müteakip). Bu tefrik keyfiyeti, intihabatın selâmetini iptal edebilecek her türlü kombinezonların önüne geçilmek için kanun tarafından çizilmiş olan umumî kaideye tevfikân meclisi umumî tarafından yapılır. Her zaman usulü dairesinde yapılmamış bir tefrik üze-

rine yapılan ve intihabatın mahiyetini bozacak şekilde olan intihabatın prefektür meclisi tarafından feshedileceği kabul edilmiştir. Maamafih Devlet Şûrası, uzun müddet, mecalisi umumiyenin bir dairei intihabiyedeki intihabatın yolsuz olduğunu teyit eden müzakerelerine, her türlü intihabattan evvel, muayyen kanunî vazifeyi tecavüz iddiasıyla, doğrudan doğruya itiraz edilmesini kabul etmemiştir. Bu içtihat terkedilmiştir. Ve Devlet Şûrası, gerek belediyelerin ve gerek alâkadar müntehiplerin müracaati üzerine bu kabil yolsuz intihabatı feshedebilir. (Daloz, ilâh) Bazı istisnâî ahval vardır ki bu ahvalde intihap hâkimi, müntehibin hakkı reyini takdir salâhiyetine maliktir. Fakat bittabi listeye ithal edilmesinin sıhhati bu salâhiyet haricinde kalır. Filvaki usulü dairesinde listeye ithal edilmiş olan bir takım eşhasın rey vermeğe hakları mevcut olmaması mümkündür. (Hizmette bulunan askerler, yalnız bir yerde rey hakkına malik iken muhtelif nahiyelerde tescil edilmiş olan müntehipler, tescilden sonra ehliyeti intihabiyelerini kaybedenler.) Kanun, bunların rey vermelerini menetmiş olduğu halde bunlar reye iştirak etmiş olurlar ve vermiş oldukları rey netice üzerinde kat'î bir tesir icra etmiş bulunur ise intihap hâkimi, intihabatı feshedebilir (Laferriere). Fakat bir vatandaşın ismi bir listeye hataen dercedilmiş veya yine bu veçhile ipka olunmuş ise ve hiç bir hükmü kanunî bu vatandaşın, listeye tescil olunduğu halde, rey vermesine mani teşkil etmiyor ise iş değişir. İşte listeye hataen ithal veya ipka olunan sagirler, ecnebiler, mahcurlar, nahiyede ikametgâhı olmıyanlar bu nevi münthahiplerdendir. Bunların vermiş oldukları rey intihabatı ifsat edemez. (Şûra kararı, 1 Temmuz 1893 ilâh..)

2 — İntihap edilmek ehliyetine müteallik itirazlar.

İntihap edilebilmek ehliyeti, intihap gibi, himayesi ma-

hakimi adliye tevdî edilmiş olan ferdî bir hak değildir. Kanunî olarak takdiri İdarî mahkemelere ait olan bir liyakati idariyedir. Binaenaleyh intihap hâkimi, intihap edilen kimsenin kanunun talep ettiği ehliyeti intihap şeraitini haiz olup olmadığını arayacak ve bir kimsenin ehil olmadığı halde intihap edilmiş olduğunu görürse intihabı feshe mecbur olacaktır.

İntihap hâkimi, bu noktada tam salâhiyeti kazaiyeye maliktir. Bu hâkim, müntehibin intihap edilebilmenin ilk şartı olan ehliyeti intihabiye haiz olup olmadığını ve vekâleti ile gayrikabili telif bir memuriyet ifa edip etmediğini araştırır. (Şûra kararı, 17 Mart 1922 ilâh..)

Hâkim, aynı zamanda bir hayır müessesesinden yardım gören insanlardan ve mecalisi belediye intihap edilmesi caiz olmıyan hizmetçi cinsinden olup olmadığını araştırır. (5 Nisan 1884 kanunu, madde 32) Aynı zamanda ehliyeti intihabiye zayi' ettiren adli bir hüküm geçmiş olup olmadığını da araştırır... İlâh. Fakat sıfat ve ehliyeti medeniye meseleleri mevzuu bahseldüğü zaman salâhiyeti hitama erer. Bu bahsi ileride göreceğiz. İki nokta vardır ki ehliyeti intihabiye bahsinde intihap hâkiminin salâhiyetleri daha yakından tatbik edilmek icap eder:

a. — İntihap hâkimi, intihap olunan kimsenin kabiliyeti intihabiyesini tetkik ve rüiyete davet edilir: İntihap edilebilmek için evvelâ müntehip olmak lâzımdır. Bu mesele, intihap listelerine tescil meselesi ile karışmaz: Bu filî tescil, intihap edilmek için zarurî değildir. Fakat kabiliyeti intihabiye lâzımdır. Binaenaleyh İdarî mahkeme intihap olunanın intihap etmek hakkına malik olup olmadığını araştırır. Bu noktadaki hakkı takdirinin rey vermek hakkını şuna veya bu na vermek veya bu hakkı şundan veya bundan almak gibi bir neticesi olamayacağından bu hakkı takdir, velâyeti adliyenin

salâhiyetlerine tahtı edilmeksizin istimal olunur. (Şûra kararı, 15 Mart 1878.. ilâh.) Tescil hâkiminin, intihabı münaziünfih olan kimsenin ismini listede ibka etmesi keyfiyeti hiç bir suretle intihap hâkimini bağlamaz. (Laferriere ilâh ..)

b. — İntihap hâkimi, bilâvasıta rûsuma ait olan bazı meşeleri rüiyete davet olunur. Filvaki, departmanda ikametgâhı bulunmıyan namzetler, departmanın bilâvasıta rûsum defterine intihap senesinin, kânunusanisinde kaydedilmiş olduklarını veya kaydedilmeleri lâzım gelmekte olduğunu ispat edecek olurlarsa istisnaî olarak umumî meclise intihap olunabilirler. (10 Ağustos 1871 kanunu.)

Binaenaleyh intihap hâkimi, bu şeraitin mevcut olup olmadığını tahkik edecektir. Maamafih kararı, vergi hâkiminin kararı üzerinde müessir olamaz. Zira ne bir vergi deftere kayıt emrini verebilir, ne de bir tahfîfi resim kararı ita edebilir.

Bu meselede intihap hâkiminin salâhiyeti çok vâsidir. Tescil edilmemiş olan ve fakat tescili lâzımgelen bir namzedi (intihap olunabilir) ilân edebilir ve etmelidir. Hâkim, bilâvasıta rûsum defterine kaydedilmiş olan ve fakat kaydedilmemesi lâzım gelen ve tescili ancak bir hata veya hile ile elde etmiş bulunan veyahut listede ipkası idarenin gayri ihtiyarî bir zühulü namzedin ihmali veya intihap listesinden çıkarılmak talebinde bulunmaktan imtinayı yüzünden mütevellit olan bir namzedin intihabını feshedebilir ve etmelidir. (Laferriere ..)

Mesaili müste'hire.

Hukukî içtihad 22 haziran 1833 tarihli kanunun 52 nci ve 31 Temmuz 1875 tarihli kanun ile tadil edilmiş olan 10 Ağustos 1871 tarihli kanunun 16 inci ve 5 Nisan 1884 tarihli

kanunun 47 nci maddesini, intihap nizalarında methaldar olan müntehibinin sıfat ve ehliyeti medeniyesi hakkında, mesela müste'hire olarak, tetkikat icrası salâhiyetini mehakimi adliyeye vermekte olduğu suretinde tefsir eder. Binaenaleyh İntihap hâkimi, müntahibin tâbiyeti mevzuu bahsolunca intihaba müteallik protesto üzerine hüküm vermediği tecil eder. (Şûra kararı, 20 Mayıs 1898). Başka bir müntahiple karabetti derecesi, kendisine bir müşaviri adil verilmiş olup olmadığı, intihap ehliyetini izale eden bir mahkûmiyeti mevcut olup olmadığını, ikametgâhı kanunîsi bulunup bulunmadığı meseleleri de tecile bâis ahvaldendir.

Bir de bu meselelerin ortaya ciddî bir müşkül atması da İcâp eder. Meselâ yaş meselesi nüfus kayıtları ile kolaylıkla halledilecek olursa meselei müste'hireye yol açmaz. Aynı şerait altında karabet ve sihrîyet meseleleri de böyledir. Adlî bir mahkûmiyetten mütevellit ademi liyakate gelince, hâkim, tecile lüzum görmeksizin, bunu tatbik eder. Maamafih mahkûmun hüviyetine, cezaî kararın tesiratine ve şümülü kanunîsine müteallik ciddî bir itiraz yapılmamış olmak şarttır.

Adlî mehakime şevki lâzım bir meselei müste'hire mevcut olduğu takdirde İdarî mahkeme, meseleyi ortaya atan tarafa talebini dermeyan için bir mühlet ita eder. Zarurî olan talepler muhik gösterilemediği takdirde talebi yapan kimse ileri sürmüş olduğu vakıayı ispat etmemiş addolunur. (Laferriere ... ilâh..)

İntihap muamelelerine müteallik itirazlar.

1 — İntihap muameleleri ile onları ihzar etmiş olan ukudu idariyenin usule muvafık olup olmadığının takdiri. —

İntihap hâkimi, ukud ve muamelâtın .usule muvafık olup

olmadığını derecei nihaiyede takdir eder. Bazı esaslı muamelelerin unutulmuş veya yolsuz yapılmış olduğunu görünce, intihap muamelelerini fesheder ve bunlar tekrar yapılır. Salâhiyeti daha ileri gidemez, çünkü her müntahibe ancak yolunda yapılan bir intihap sayesinde vekâlet tefviz olunabilir. Nüfusun tahriri veya âranın miktarı mevzuu bahseldüğü zaman iş böyle değildir, bu gibi ahvalde intihap hâkiminin salâhiyeti kazaiyesi tam ve kâmindir.

Asıl intihap muamelelerine gelince, kanun, intihabatın açılması, kapanmasını, saatini, intihap divanının kimlerden müteşekkil olacağını, reylerin gizli tutulması usullerini (pusulalar için zarflar, münferit olmalar .. ilâh) Mûşikâfane tayin etmiştir. Bütün ahkâmın ehemmiyeti mahsusaları vardır. Zira reyin serbestisini, gizli olmasını, tasnifi âranın gazez ve hileden ârî olarak yapılmasını, müntehiplerin murakabe hakkını kullanmalarını temine medar olur. Fakat bunların bu derece ince olması, hepsinin intihabın mefsuhiyete bâis olacağı suretinde telâkki edilmelerine mânidir. İntihabatın mefsuhiyeti, içtihadı hukukîye nazaran, gerek muamelâtın selâmetine, gerek ilân olunan netayicin sıhhatine hürmet ettirmek mahiyetinde olan intihap usulleri kaidelerine muhalefetin bir neticesi olabilir.

Meselâ reye iştirak edenlerin adedi ve intihabı ilân edilen namzedin kazanmış olduğu ekseriyet itibarile intihabatın neticesinde bir değişiklik hasıl olmamış ise neşriyatın ademi kifayeti veya itayı rey müddetinin keyfi olarak kısaltılması butlanı intaç etmez. (Laferriere.. ilâh)

İntihap hâkiminin kontrolü itayı reye takaddüm eden ve bunu ihzar eden İdarî mahiyette ef'al ve muamelâta da şamil olmak icap eder. Eğer bu ef'al ve muamelâtın yolsuzluğu intihabatın netayici üzerinde müessir olursa mahkemei idariye intihabat muamelâtını feshettirir. Meselâ bu muameleler, kanunun ahkâmına muhalif şerait dahilinde devairi intihabi-

ye tefriki dolayısıyla yapılmış ise bu suretle hareket olunur. İntihabatın yapılmaması takdirinde veya devairi intihabiyenin yolsuz olarak tefriki takdirinde alâkadarların Devlet Şûrasına müracaat haklarını teslim eden içtihadı hukukî, onları bu yolsuzluğu intihabatın sıhhatine karşı yaptıkları protestoları teyiden ileri sürmek hakkından mahrum etmez. (Şûra kararı, 5 Nisan 1905.. ilâh..)

İntihap hâkiminin intihabatı doğrudan doğruya alâkadar eden diğer bütün ef'alın sıhhatini ve yolunda olup olmadığını takdir etmek hakkına da maliktir: Rey divanlarının teşkil ve tensiki, rey muameleleri dolayısıyla nahiye müdürü tarafından alınan inzibat tedbirleri gibi.. Hâkim, intihabatın icrasına dair olan prefe emir veya kararname ile itayı rey günü arasındaki mühlete riayet edilip edilmemiş olduğunu tahkik eder. Devlet Şûrası şimdiye kadar devairi intihabiyenin tefriki bahsinde vermiş olduğu kararlar hilâfına olarak, itayı reye ait ihzari muameleler dolayısıyla vazifei muayyenei kanuniyeyi tecavüz iddiası serdedilmek suretiyle müracaatta bulunulmasını kabul etmemiştir. Filvaki, bu muameleler intihap gününe çok yakındır; itayı rey tarihinden evvel ayrı bir müracaat üzerine hüküm verilemez. Binaenaleyh bu kabil bir müracaat faydasızdır. Maamafih, itiraz olunan fiil, intihabın neticesi üzerindeki tesir haricinde, bir de bir vatandaşın ferdî hukukunu ihlâl etmiş olursa Devlet Şûrası bu takdirde bu kabil müracaatta bulunulmasına cevaz vermiştir. Meselâ bir nahiye müdürü bir müntahibe gerek intihap listesini ve gerek rey verenlerin isimlerini kontrol maksadiyle intihap divanı âzasının yapmış olduğu tahşiye listelerini tebliğden imtina şeklinde bir karar ittihaz ettiği takdirde bu karar hakkında bu veçhile hareket olunur (Şûra kararı, 2 mart 1888) Bir intihap günü polis idaresinin yollarda mürur

ve uburu mene matuf olan kararı da böyledir. (Şûra kararı 28 mart 1885).

Reyler adedinin kontrolü ve hesabı.

Mahkemei idariye, reylerin tahriri meselesinde mafevk hâkim sıfatiyle hüküm verir. Filvaki mahkemei idariyenin ekseriyeti teşkile medar olan bütün unsurları takdir etmek salâhiyeti vardır: Reylerin adedini hesap etmek için ameliyatı hesabiye, pusulaların tefvizi, bunların sıhhati., ilâh.

İşte burada intihap hâkiminin vazifesi, intihabı feshe münhasır kalmaz; icabında, kendi tetkikat ve hesabatının neticesi olmak itibariyle ilân olunan neticeleri tashih ettirmek hakkına malik ve bu vazife ile mükelleftir. Aynı zamanda bir namzedin kazanmış olduğu ekseriyetin diğer bir namzede ait olduğunu ledettetik anlayacak olursa ikinci namzedi birinci namzedin yerine müntahip ilân etmek te hakkı ve vazifesidir. Görülüyor ki tam salâhiyeti kazaiyeli bir davayı İdarîdir.

İtayı rey divanı veya tahriri nüfus komisyonu yapmadıkları takdirde namzedin intihap edilmiş olduğunu ilân etmek te intihap hâkiminin vazifesidir. Birçok defalar kargaşalıklar dolayısıyla tasnifi âra yapılamamış, intihap sandığı prefektür meclisine veya hattâ Devlet Şûrasına götürülmüş onlar da ârayı tasnif ederek ekseriyet kazanmış namzetleri ilân eylemişlerdir. (Laferriere).

Eğer intihap hâkimi birinci devrede intihap edilmiş oldukları ilân edilen namzetlerin ekseriyeti kazanmamış olduklarını görececek olursa yeni bir devir yapılmasını değil, intihabat muamelelerinin feshini ilâna mecburdur. Ve intihabat yeni baştan tamamıyla icra olunmak icap eder. Filhakika ikinci devir, birinci devirde başlanılmış olan muamelele-

rin devamından başka birşey değildir. Birinci devir ile ikinci devir arasındaki kanunî müddet kısaltılamadığı gibi uzatılamaz da. İntihap hâkimi birinci devir muameleleri hakkında bir hüküm verdiği zaman artık ikinci devirde yapılacak muamelelere tevessül etmek zamanı kalmamış demektir. İntihabat yeniden ve tamamıyla başlamalı, ikinci devre ile bunlara devam edilmemelidir. (Şûra kararı, 3 Mart 1893).

İntihabın ahlakiyatını takdir.

İntihap, müntehiplerin muvafakatlerinin pek mühim bir rol oynamakta olduğu idari bir muameledir. Neticesi onların serbest ve münevver iradelerinin eseri olmalıdır. Binaenaleyh hâkim için müntehiplerin muvafakatleri üzerinde tesir yapmış olan sıhhati şartlarını muhil şeyleri hesaba katması mecburiyetindedir: Bir cebir ve şiddet muamelesi teşkil eden tazyik; bir tağrir teşkil ve muvafakati dalâl ile şaibedar eden merdud intihap manevraları. (Hauriou .. ilh)

İntihap hâkiminin bu sahadaki vazifesi, adlî mahkemenin ifasına davet edilebileceği vazifeden tamamiye müstakildir. Hiç şüphesiz, bazı tazyikler ve bazı manevralar kanunen derpiş ve tecziye edilen bir takım cürümler teşkil ederler. Fakat tecziyesi kabil olan cürüm ef'alinin tesiri intihabın butlanını intaç edecek derecede kat'î olmamak mümkündür, nasıl ki bazı tecziyesi icap etmiyen ahval, netayici tadil edecek mahiyette olabilir ve binnetice müeyyedesi, intihap muamelesinin butlanı olur.

Binaenaleyh intihap hâkimi iki sual irat etmek mecburiyetindedir:

1. — Haber verilen ef'al, gayrikanunî midir?
2. — Rey itasının netayici üzerinde hafi bir tesir icra edebilmiş midir?

Eğer bu iki سوالin cevabı müsbet olursa hâkim, intihabatı fesheder. Eğer haber verilen (rüşvet, tahvif, muhtelif manevralar .. ilh) ef'al, ekseriyeti değiştiremeyecek şekilde, yalnız mahdud bir kısım müntehipler üzerinde tesir icra etmiş ise fesih kararı ilân edilmez. Fakat, feshi elde etmek için protesto eden müntehiplerin itiraz edilen manevraların ekseriyeti değiştirmek gibi bir netice tevhit etmiş olduğunu isbat etmeleri zarurî değildir: Böyle bir delilin iraesı ekseriya imkânsızdır. Bu neticenin hasıl olabilmış olduğunun tebeyyün etmesi kâfidir. Laferriere, diyor ki: “Meşru her türlü şüphe, müntehibin aleyhinedir, çünkü onun müntehip vekili unvanının her türlü şek ve şüpheden azade olması lâzımdır. Bu fikir Devlet Şûrasının hukukî içtihadında açıkça vardır ve bu formülü birçok fesih kararnamelerinde, “itiraz olunan hâdiseler, reyın hürriyet ve samimiyetini ihlâl edecek mahiyettedir,, diye izah ederek bu serbesti ve samimiyeti hakikaten ihlâl etmiş olduğu beyan ve teyide hacet görmez. (Şûra kararı, 12 mayıs 1893)

Bazı defa bir tek namzedin şahsım müteessir eden bir hâdisе, o namzedin dahil olduğu liste intihabatının tamamilе feshini intaç edebilecek bir manevra olabilir. Meselâ belediye dairesi kâtiplerinden olan ve binaenaleyh intihabı gayricaiz bir nahiye memuru bulunan birisi, belediye intihabatına namzetliğini koyacak olur ise bu hâdisе intihabatın tamamilе feshini intaç eder. Devlet Şûrası diyor ki: “İntihabı gayricaiz olmasına rağmen ekseriyeti arayı kazanmış olan listede kendisini namzet göstermiş olan Mösyö Angali'nin belediye dairesi kalem müdürlüğü vazifesinin kendisine nahiye ahalisi ve bilhassa yerliler ve muavenet dideler nezdinde vermekte olduğu nüfuzlardan listedeki namzetleri istifade ettirmiş olduğunu nazarı itibara alan Şû-

ra....., Şûra, bu sebepten dolayı intihabı tamamilе feshetmiştir. (Şûra kararı, 17 mart 1922)

Evvelce de gördüğümüz veçhile intihap listesinin tanzimine müteallik muameleler, intihap hâkiminin salâhiyeti dairesinin haricinde kalır. Maamafih bazı müntahiplerin listeye ithal edilmemiş olması veya çıkarılması veya zühul edilmesi bir intihap manevrası neticesi olur ise mesele değişir. Bu takdirde hileli veya yolsuz kayıt, manevra ile karışır ve intihabın feshi için bir amil olur. (Şûra kararı, 15 haziran 1898 .. ilh)

Vahametleri kâfi olduğu kabul edildiği takdirde intihabın butlanım icap eden hâdiseler ve manevralar arasında şunları zikredebiliriz: 1.— Ustaların, patronların, alacaklıların, rahiplerin tehdit, şiddet ve nüfuzu suiistimalden mütevellit olan tazyik hâdiseleri, 2. — İntihabatta rüşvet vak'aları (müntahiplere para veya mal tevzii, muavenet vadi, tavsiyeler, hususî bir kredi tahsisi iddiasile yapılan teşebbüsler.) 3. — İftiraya müstenit sözler ve yazılar, yalan haberler kabilinden ihtilâstan âri intihap kalem ve söz mücadeleleri (bilhassa yalan haberler son dakikada verilir ise.) 4.— İdarenin, şu veya bu namzet şu veya bu liste lehine, tazyik hâdisesi, resmî muavenetlerin suiistimal edilmek suretile yapılması kabilinden İdarî rüşvet şeklinde tezahür eden resmî vesaya yapmak suretile müdahalede bulunması.

Usul kaideleri

1. — Mütalebe etmek salâhiyeti.

Departmanlara ve belediyelere ait olan intihapların butlanını talep etmek: 1.— Müntahiplere; 2.— Namzet-

lere; 3.— Prefeye (5 nisan 1884 tarihli kanun.) aittir. Bundan-başka umumî meclisler için talep etmek hakkı, yeni müntehibin dahil olmak iddiasında bulunduğu umumî meclis azasına aittir. (10 ağustos 1871 kanunu) Belediye meclisleri intihabatında intihap edilebilecek her şahsın aynı hakkı vardır. Umumî meclis ile arrondisman meclisi intihabatında bu hak, Kantonun bütün müntahiplerine aittir. Belediye meclisleri intihabatında bütün nahiye müntahiplerine aittir. (Şûra kararı, 18 mart 1901 ..) Bir intihap dairesindeki bir müntehibin, aynı nahyedeki diğer bir dairenin intihabının feshedilmesini istemeğe hakkı vardır. (Şûra kararı, 20 mart 1897)

Prefenin hakkı, diğer alâkadarların hakkından daha az şümullüdür. 10 ağustos 1871 tarihli kanunun 15 inci maddesi — ki 31 temmuz 1875 tarihli kanun ile tadil edilmiştir. — ona ancak “kanunun emretmiş olduğu şerait ve muamelâta ademi riayet,, esasına istinat ederek talepte bulunmak hakkını bahşetmektedir. 5 nisan 1884 kanununun 37 nci maddesi belediye intihabatı için mümasıl bir formül kullandığı gibi 22 haziran 1833 tarihli kanunun 50 nci maddesi de arrondisman intihabatı için aynı formülü istimal eder. Bundan şu netice istihraç olunur ki prefe, intihabın ahlâkıyetini şaibedar eden hâdisata istinat ederek mütalebede bulunamaz. (Laferriere)

Taleplerin şekilleri ve mühletleri. (Dalloz)

Prefeden gayrialâkadarların talepleri hemen muamelât zabıt varakasına kayıt ve yahut bu zabıt varakasına merbut bir varakaya kaydedilir.

Eğer talep zabıt varakasına kaydedilmez ise ve intihap, umumî meclisler intihabı ise intihabı takip eden on gün

zarfında ya Devlet Şûrasının deavî dairesi kâtipliğine veya intihabatın yapıldığı prefektürün umumî kâtipliğine tevdi edilmek icap eder. Talep, 'herhalde intihap gününden itibaren bir ay zarfında alâkadara tebliğ edilmek lâzımdır. Talepler, prefe tarafından alındıkları andan itibaren iki gün zarfında Devlet Şûrasına irsal olunur. (10 ağustos 1871 kanunu .. ilh)

Arondisman intihabatında zapta geçirilmemiş olan talepname, rey verilme gününden itibaren beş gün zarfında suprefektür kâtipliğine tevdi olunur. (22 haziran, 1833 ..)

Belediye intihabatında, talepname, aynı ahvalde beş gün zarfında belediye kâtipliğine, suprefektür veya prefektür kâtipliğine tevdi olunmak gerektir. Prefe, hemen intihabına itiraz olunan azaya bu talepten malûmat verir ve müdafaalarını beş gün zarfında yapabilecekleri ve şifahî mütalea dermeyan edecekler ise bu ciheti de ayrıca bildirmelerini ihbar eder. (5 nisan 1884 kanunu) Mühlet, serbest değildir. Mühlet, intihap gününden ve daha doğrusu reylerin tadadı ve neticelerin ilânı gününden itibaren cereyana başlar, bunun, bilhassa departman intihapları için büyük bir ehemmiyeti vardır. (Laferriere ..)

Bu talepler, damga ve teşçil resimlerinden muaftırlar. Bunlar hakkında bilâmasarif karar verilir. Prefenin umumî meclis intihabında müracaat müddeti 20 gün ve belediye ve arondisman intihabatında 15 gündür. Bu mühlet, zabıt varakalarının alınması anından itibaren cereyana başlar. Müracaat, doğrudan doğruya prefe tarafından umumî meclisler intihabatında Devlet Şûrası deavî dairesi umumî kâtipliğine, belediye ve arondisman intihaplarında prefektür meclisi kâtipliğine yapılır.

Eğer intihap iki defa rey itasına mahal verir ise birinci devir muamelelerine ait istinaflarda müddet, bu muamele

ler müntehibin ilânına yol açmamış olsa dahi, bu ilk devre ait netayicin ilânı tarihinden cereyan eder, ikinci devrinkilerden itibaren değil. Filvâki birinci devrin kendisine has noksanları olabilir ve bunlara münferiden itiraz edilebilir.

Maamafih bu kaidenin istisnaları vardır. Bu da birinci devre ait muamelelere doğrudan doğruya itiraz edilmiyerek ârızî bir tarik ile yani bilmukabele dava ikamesi şeklinde itiraz edilmesi işte bu kabildendir. Bu hal, şu suretle vâki olur: Bir namzet, ikinci devrede intihap olunur. Bunun üzerine bir namzet çıkarak ikinci devrede intihap olunan namzedin yerine kendisinin birinci devrede intihap edilmesi lâzım gelmekte olduğunu söyler. Bunun üzerine ikinci devrede intihap olunan namzet, birinci devre ait bütün intihap muamelelerini feshettirerek her şeye yeniden başlanmak için bu devre ait muameleleri tenkit eder. İkinci devre namzedi ilk devir muamelelerine itiraz için muayyen müddetlerin inkızasından sonra da bu tarzda bir müracaatta bulunursa bu müracaat mesmu olur çünkü alâkası, rakibinin protestosundan malûmat ahzettikten sonra hasıl olmuştur. (Şûra kararı, 25 mart 1887).

Daha ileri gitmek ve birinci devir, o ane kadar netice vermemiş farzolunduğu halde, nizalı bir kararın bu devre ait bir intihabı tekrar ortaya atması takdirinde, bu kararın alâkadarlara bu suretle ilân edilmiş olan bir intihaba itiraz etmek tarikini açacağını kabul eylemek lâzımdır. (Lafferriere). Böyle olmadığı takdirde müntehipler, bilfiil bu intihaba itiraz hakkından mahrum olacaktır, bu hak ki ancak intihabın ilânı günü vücut bulmaktadır.

Mühletler ileri sürülen vesaiti fesih ve butlana da tatbik olunur, yani intihabı protesto mahiyetinde olan şikâyetlerin hepsi de kanunen muayyen mühlet zarfında ya-

pılmak icap eder. Sonra yapılan şikâyetler mesmu olamaz. (Şûra kararı, 29 temmuz 1899.) Meğer ki bu şikâyetler, ilk talepte serdolunan şikâyetlerin izahı veya mütemmimi ola. Çünkü ilk talepteki şikâyetler, tahkikat ve istintak esnasında itmam ve tasrih edilmek üzere umumî tabir ve ifadelerle serd ve kabul olunurlar. (Şûra kararı, 11 şubat 1881.)

Tahkikat ve hüküm. (Dallos)

Yukarıda gördüğümüz veçhile intihabata ait protestolar, alâkadarlara idari tarikler ile tebliğ olunur. Alâkadarlar bunun üzerine bir müdafaaname vermek hakkına maliktirler, aynı zamanda, istedikleri takdirde intihabatın kendi salâhiyeti dairesine girmekte olduğu prefektür meclisinde şifahî mütalealar da dermeyan edebilirler. Bu son takdirde lâakal dört gün evvel bu hususun bildirilmesi lâzımdır, aksi takdirde hak sakıt olur. İntihabat mesailine ait olarak prefektür meclisinde yapılan tahkikat, aynı meclis huzurunda takip olunan alelâde kaidelerden, iki noktada ayrılır:

1. — Davaya bilâmesarif, hatta damga masrafı olmaksızın hükmolunur.

2. — Kanunen muayyen olan çok kısa müddetler zarfında hüküm verilmesi lâzımdır.

Bu son nokta, daha yakından tetkik edilmek icap eder.

Arondisman intihabatında prefektür meclisi bir ay zarfında karar vermek mecburiyetindedir. Bu mühletin bidayeti, protestonun prefektürce alındığı tarihtir. Yalnız bir tahkikat icrasının emredilmesi hali müstesnadır. Bu halde mühlet temdit olunur. Belediye meclisleri intihabatında, esas itibarile evrakın prefektür meclisi kâtipliği tarafından

tescili tarihinden itibaren bir ay zarfında karar verilmek icap eder. (5 nisan 1884 kanunu, madde 38). Bir delil gösterilmesini emreden bir karar verilecek olur ise prefektür meclisi, bu kararın tarihinden itibaren bir ay zarfında kat'ıyyen karar vermek mecburiyetindedir. Yukarıki mühletler, medenî sıfat ve ehliyetle müteallik bir meselei müste'hire yüzünden asıl kararın tecili lüzumu tahakkuk eden ahvalde, bu meselei müste'hire hakkındaki hüküm kat'î gününden itibaren cereyan eder. (Madde 28, fıkra 2 ve 3) Arondisman meclisi intihabatında müstehir meseleler tehaddüs halinde tatbik edilecek buna benzer bir hüküm yoktur ki bu da teessüfe şayan bir boşluktur.

Devlet Şûrasına sevkolunan işlere gelince, Şûra istinaf mahkemesi sıfatile hüküm verdiği ahvalde kanunen muayyen hususî bir mühlet yoktur. Umumî meclislere ait intihabata müteallik mütalebatı rüiyet ettiği ahvalde evrakın davalar dairesi kâtipliğine vürudu tarihinden itibaren üç ay zarfında karar verir. Tahkikatı âmir bir kararname bu mühleti inkıtaa uğratar. (10 ağustos 1871 tarihli kanunun 31 temmuz 1875 kanununun 16 ncı maddesile muaddel şekli ..)

5 nisan 1884 tarihli kanunun dikkate şayan bir maddesi (madde 38) şöyledir: Prefektür meclisi kendisine tayin olunan mühletler zarfında karar vermiyecek olur ise talep, reddedilmiş telâkki olunur. Prefektür meclisi, keffi yed etmiş olur. Prefe, keyfiyetten alâkadar tarafa malûmat verir. Alâkadar taraf da müracaatta bulunduğunu beş gün zarfında prefektür kâtipliğine bildirmek suretile yine beş gün zarfında Devlet Şûrasına müracaatta bulunur.

Münhasıran mühletin geçmiş olmasından dolayı prefektür meclisinin keffi yedi mutlaktır. Mühlet geçtiği hal-

de hüküm itasına kalkışacak olur ise muayyen kanunî vazifeyi tecavüz etmiş olur. (Şûra kararı, 24 şubat 1888 .. ilh)

Anket, intihabata müteallik hususatta prefektür meclisleri tarafından sık sık emredilen bir tedbirdir., Bu tahkik tedbiri 22 temmuz 1889 tarihli kanunun 27 nci maddesile o maddeyi takip eden maddeler ahkâmına tâbidir. Anket, ya bütün prefektür meclisinin huzurunda akdolunan umumî bir celsede veya meclis tarafından bu iş için tayin olunan azadan birkaçı huzurunda icra edilir. Anket, meclise yabancı bir memura veya bir hâkime havale edilemez. (Tafsilât için Dalloz'a müracaat)

Devlet Şûrası intihabata müteallik bir husus için bir anket icrasına tevessül eylediği takdirde usule ait şekiller itibarile hiçbir kanun metnine bağlı değildir. 22 temmuz 1806 tarihli kararnamenin 14 üncü maddesi, bu hususa müteallik pek elâstikî ve muhtasar ahkâmdan başka bir şeyi muhtevi değildir. Devlet Şûrası, bundan rogatoire komisyon tarikile ankete tevessül edebileceği neticesini istihraç eder. Şûra, ekseriyetle umumî meclisler intihabatı mevzuu bahsolan ahvalde intihabatın icra edilmiş olduğu departmanın prefektür meclisinin ikinci reisini anket komiseri tayin eder.

Prefektür meclisi ile Devlet Şûrası kendilerine arzolunan talepler hakkında bidayeten ve istinafen hüküm verirken yalnız münaziünfi intihabatı feshetmek değil aynı zamanda dolayısıyla diğer bir takım intihapları da fesheylemek zaruretinde kalır.

Filvâki, intihap eden bir heyet kanunun kendisine tayin etmiş olduğu miktardan fazla azadan mürekkep olamaz. Şu halde intihabata müteallik bit ihtilâf üzerine itti-

haz olunan bir karar, birinci intihap devrinin neticelerini tadil eylediği ve meselâ haksız olarak ballotaja kalmış telâkki edilen namzetleri birinci devirde intihap edilmiş ilân eylediği takdirde bu kararın, ikinci devrin ilân edilen neticeleri ile tevhit ve mezçi halinde, belediye meclisine o mecliste bulunması lâzımgelen azadan fazla aza vermesi gibi bir netice hasıl olur. Binaenaleyh bu takdirde hâkim, kararının kanuna muhalif olan bu neticesine bir çare bulmak mecburiyetindedir. Bunun için hâkim, belediye meclisi azası miktarını kanunî haddine irca etmek zaruretindedir, bu ise ikinci devir intihabatına ait olarak ilân edilmiş olan netayici resen feshetmekten başka bir suretle olamaz.

Belediye intihabatında meselenin halli basittir. Bir Kantonun bir tek umumî meclis azası ve yine bir tek arondisman meclisi azası bulunur. Birinci devirde ilân edilmemiş olan bir namzedin hakikat halde bu devirde intihap edilmiş olduğu tebeyyün edecek olur ise ikinci devirde intihap edilmiş ilân olunan namzet bizzarure vekâletini kaybeder, intihabı, netice tarikile fesholunur.

— Arkası var —

Çeviren:

İbrahim Ali Erberk